

29
71

FLACARA

ANUL XX
NR. 841
17 IULIE 1971

SPIRIT REVOLUȚIONAR, PARTINIC

EDUCAREA COMUNISTĂ A TINERILOR NOȘTRI

Am citit cu viu interes și cu deosebită satisfacție propunerile prezentate de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu privire la îmbunătățirea activității politico-ideologice, la educarea marxist-leninistă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii. Urmăresc, de asemenea, în aceste zile dezbaterile ce au loc în legătură cu acest document. Cunoșc deci bine propunerile făcute de secretarul general al partidului nostru și pot afirma cu toată convingerea că ele sînt inspirate din dragostea sa nețărmurită față de viitorul luminos al patriei. Documentul ne însuflă un plus de energie în activitatea pe care o desfășurăm pentru îndeplinirea cu succes a importanțelor sarcini ce ne revin. În ce mă privește, aș dori să mă ocup puțin de tineret. Îmi stă la inimă această problemă. Din două motive: pe de o parte, sînt părinte a doi fii (unul, tînăr inginer, celălalt, student), pe de altă parte, fiindcă în uzina în care lucrez sînt secretarul comitetului de partid al unui sector în care 70 la sută din muncitori nu depășesc 20 de ani și pentru a căror educare în spirit marxist-leninist noi, comuniștii, avem întreaga răspundere. Consider, așadar, că propunerile de măsuri prezentate recent de tovarășul Nicolae Ceaușescu și adoptate în unanimitate de Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. pun în fața noastră sarcini deosebit de importante și în ceea ce privește tineretul. În general, după părerea mea, avem un tineret bun; cunoșc totuși cazuri cînd în rîndurile acestuia s-au semnalat abateri grave de la etica socialistă, de la normele de comportare civilizată. Am întîlnit, uneori, pletoși, îmbrăcați ridicol, tineri cu atitudini extravagante sau din cei care se dedau la un consum exagerat de alcool. Chiar la noi în uzină (la secția mecanică) organizațiile U.T.C. au pus, nu demult, în discuție și au combătut cu vehemență modul de comportare al unor tineri care s-au îndepărtat de morala comunistă. Spre satisfacția noastră, intervenția colectivului a schimbat atitudinea acestora, ceea ce s-a reflectat nu numai asupra modului lor de viață și de comportare, ci și asupra atitudinii față

MĂSURI CONCRETE, IMEDIATE, EFICACE

Sînt muncitor mecanic, salariat al secției «Fiola II» a Uzinei de medicamente-București. Tovarășii mei de muncă mi-au încredințat sarcini importante în activitatea obștească din colectivul în care trăiesc și muncesc. În calitate de locțiitor al secretarului organizației de bază a P.C.R. din această secție și, totodată, de președinte al comitetului sindical de secție îmi revine o bună parte din răspunderea privitoare la educarea în spirit nou a membrilor de partid, a tuturor celor ce muncesc în secția noastră. Și, din păcate, trebuie să arăt că mai avem multe de făcut pînă la a afirma cu mîndrie: «Ia noi nu mai sînt cazuri de indisciplină în producție, la noi munca educativă merge bine!»

Propunerile prezentate de tovarășul Nicolae Ceaușescu Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. și dezbaterile pe marginea măsurilor formulate de secretarul general al partidului ne-au indicat calea — singura posibilă — pentru a atinge acest țel. Le-am citit, cu mult interes, împreună cu întreg colectivul în care muncesc. Le-am discutat temeinic, ne-am lămurit în multe privințe și ne-am concretizat o serie întreagă de mijloace pe care trebuie să le folosim pentru ca munca politică și educativă ce o desfășurăm în rîndul membrilor de partid și al tuturor tovarășilor de muncă să acționeze hotărît împotriva tuturor actelor de indisciplină, a atitudinilor greșite față de avutul obștesc, a manifestărilor de indolență, de superficialitate, de necinste, de încălcare a legalității și comportării civilizate în uzină și în afara ei.

Din păcate, trebuie să arăt că asemenea acte se mai semnalează și în colectivul nostru. Nu demult, de pildă, comitetul sindical a acordat un ajutor bănesc muncitorului Constantin Grigore de la operațiunea etuve pentru uscat fiole. El nu a fost nici pînă acum un om de care nu am avut uneori a ne plînge în ce privește disciplina, dar am ținut seama de angajamentele sale și de faptul că are 8 copii și i-am acordat ajutorul solicitat. Ei bine, în loc să folosească acest ajutor pentru familia sa, a lipsit chiar de a doua zi de la lucru, periclitînd o șarjă de soluție ce urma a fi înființată. Ce se întimplase? Cu banii primiți ca ajutor pentru numeroasa sa familie, s-a dus să... petreacă la o

de muncă. Sperăm ca asemenea cazuri să nu se mai repete.

Iar în ceea ce privește viitorul, așa cum — la timp — a atras atenția tovarășul Nicolae Ceaușescu, «este necesar să luăm măsuri serioase în domeniul muncii culturale-educative de masă. Cluburile muncitorești, căminele culturale au devenit nu atît instituții de educație, cît mai mult instituții de distracție — și aceasta fără un conținut educativ. Căci și distracția este, pînă la urmă, o cale de educație, dacă se face în mod corespunzător. Trebuie să înțelegem că, în toate domeniile, tot ceea ce facem are un anumit țel și anumit scop».

Noi, comuniștii de la «Grivița roșie», la fel cu toți oamenii muncii din țara noastră, urmînd cu cea mai mare atenție indicațiile recente ale partidului, vom face tot ce-i posibil pentru a contribui la creșterea maturității politice a tinerilor, la ridicarea nivelului lor ideologic și cultural și la îndrumarea lor pe drumul perfecționării profesionale. În acest scop, comitetul de partid pe uzină a și stabilit formele de pregătire cultural-educativă care vor fi puse la îndemîna tineretului: cercuri de studii, simpozioane, conferințe cu caracter ideologic și profesional. Ele vor începe la 15 septembrie. Pînă atunci vom iniția acțiuni cultural-educative la clubul uzinei, vizitarea de expoziții etc.

Desigur, acum, cînd avem drept îndrumar propunerile cu privire la îmbunătățirea activității politico-ideologice de educare marxist-leninistă pe care ni le-a pus la îndemîna tovarășul Nicolae Ceaușescu și pentru care îi mulțumim din toată inima, munca noastră cu privire la educarea tineretului va da, desigur, roadele pe care le dorim. Rămîne în sarcina organizațiilor de partid și celor ale U.T.C. din uzină de a desăvîrși ceea ce ne oferă aceste prețioase indicații.

Ion ȘERBĂNESCU
strungar, sectorul vagoane-cisternă,
uzina de utilaj chimic «Grivița roșie»-
București

mod conștient viitorul; numai așa participarea maselor largi la conducerea societății va deveni o realitate, iar democrația socialistă se va afirma ca o forță dinamizatoare a societății noastre».

Acționînd în acest sens, ne vom putea îndeplini sarcinile pe care ni le-a trasat partidul, vom răspunde încrederii acordate de clasa muncitoare, vom apăra interesele poporului nostru.

Ion ZIDARU
președinte al comitetului sindical de secție
Uzina de medicamente-București,
secția «Fiola II»

MONUMENT AL CONȘTIINȚEI

În procesul intim de creație al oricărui artist există momente de confruntare cu el însuși, clipe de meditație asupra a ceea ce a realizat, dialog profund cu conștiința lui asupra a ceea ce este dator să realizeze.

În fața documentelor de partid recente, în fața măsurilor preconizate de iubitul nostru conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe care le consider un veritabil «monument al conștiinței», acest dialog intim devine mai fierbinte ca oricînd.

Teatrului nostru «Ion Creangă» îi revine o sarcină pe cît de delicată pe atît de măreață, aceea de a contribui cu mijloace artistice la educarea tinerelor generații de spectatori. Am militat cu consecvență pentru promovarea unui repertoriu românesc, prezent în proporție de peste 85% pe afișele noastre, pentru afirmarea suveranității inteligenței, a spiritului critic creator, ne-am creat un obiectiv din rezistență împotriva a tot ceea ce este viziune dizolvantă. Prin prisma noilor îmbolduri primite, succesele de pînă acum — cîte au fost — par neîndestulătoare în fața marilor răspunderi ce ne incumbă pentru viitor.

Teatrul românesc și-a făcut un titlu de glorie din moștenirea bogatelor tradiții culturale, născute din profundele aspirații ale poporului nostru spre progres, spre desăvîrșire spirituală. Cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu vin cu partinică grijă să ne amintească acest adevăr pe care unii l-au uitat uneori. Ne stimulează creația, ne conferă titlul de militanți ai unui teatru angajat în serviciul idealurilor umaniste ale epocii noastre, al cauzei socialismului și comunismului, un teatru care să caute cu febrilitate căi noi și mijloace de comunicare directă cu publicul, modalități de a stabili legătura creatoare dintre sală și scenă, în spiritul unei contopiri spirituale comune.

În setea de «nou», uneori am plătit tribut curentelor de modă. Moda poate fi agreabilă cînd înfrumusețează omul și înfățișarea lui, dar poate fi din plin nocivă cînd devine pretext pentru eclipsarea conținutului de idei, a mesajului educativ, cînd determină îndepărtarea de adevărul vieții.

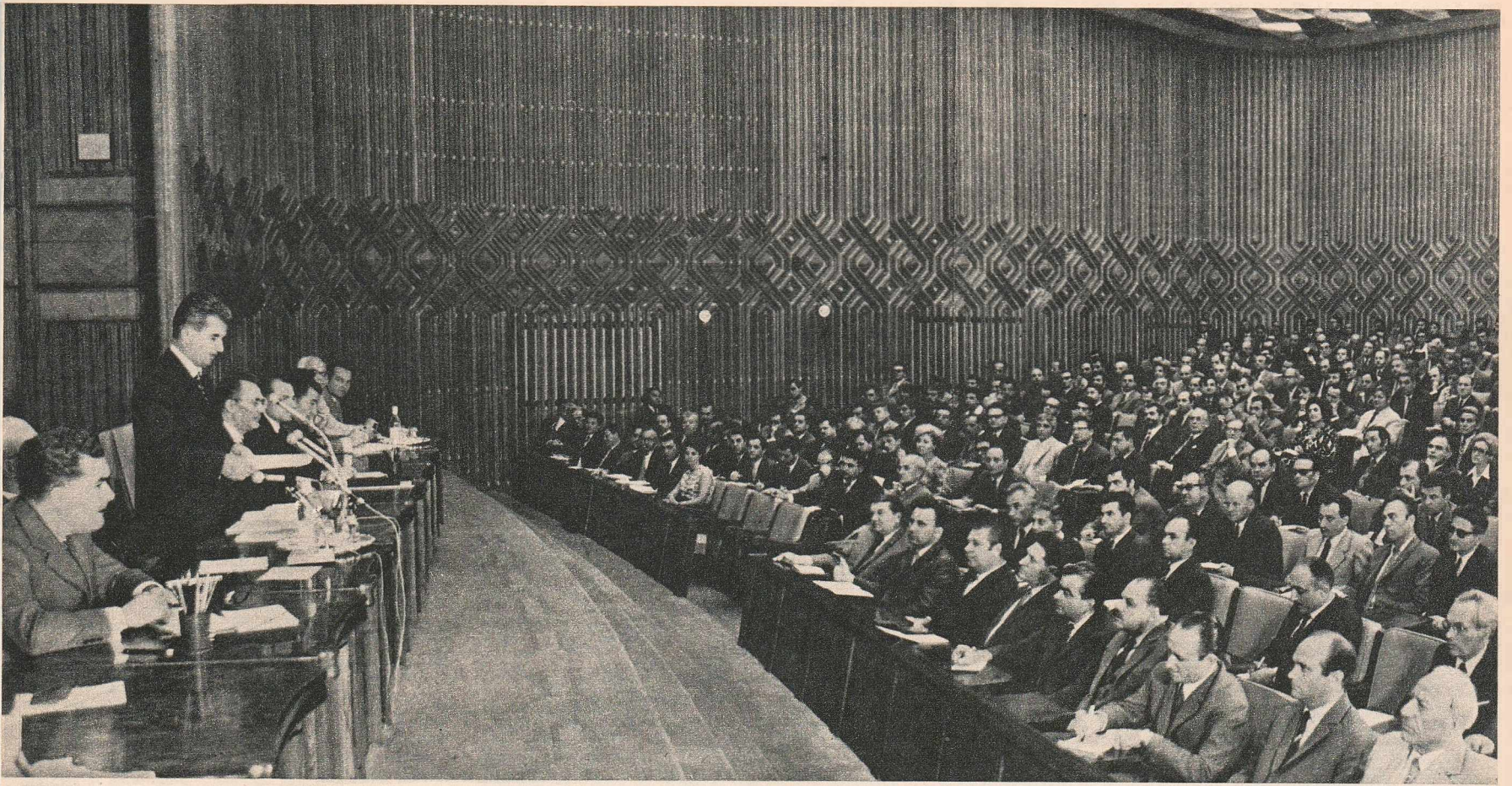
Niciodată cultura lumii n-a simțit mai intens ca în ultimii ani nevoia de definire a realului în măsura realului, de angajare conștientă, militantă în istoricul proces de transformare a lumii. Documentele recente vin să ne înscrisă în primele rînduri ale luptei pentru realizarea acestui ideal contemporan.

Teatrul nostru se angajează să satisfacă, cu și mai mare devotament, fără nici o concesie făcută simplismului și naivității, echivocului și lipsei de consistență, această sete de frumos, de noblețe sufletească specifică poporului nostru.

Primul contact cu arta al micului spectator este determinant pentru formarea lui ca om de cultură, ca om al societății comuniste. De aceea trebuie să veghem ca acest contact să fie impecabil. Dar s-o facem cu propriile noastre mijloace, cu propriile noastre crezuri artistice, în sensul marelui adevăr că artistul exprimă spiritualitatea unei colectivități căreia îi aparține și creează în funcție de necesitățile ei. De aceea vom respinge și în continuare conținuturi și forme importate, care nu ne exprimă și nu trezesc în noi necesități spirituale, fără a neglija, desigur, tot ceea ce este valoros în gîndirea și creația tuturor popoarelor, în spiritul unei circulații a veritabilelor valori spirituale universale.

Îi sîntem recunoscători iubitului nostru conducător, tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru dimensiunea măreață pe care a oferit-o artei noastre, pentru încrederea pe care ne-a acordat-o, și nu vom precupeți nici un efort pentru realizarea acestui sublim ideal — educarea prin artă a tinerelor generații de comuniști.

Ion LUCIAN

În prezența tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU a avut loc — vineri 9 iulie, la sediul Comitetului Central — Consfătuirea de lucru a activului de partid din domeniul ideologiei și al activității politice și cultural-educative, dedicată analizei muncii politico-ideologice, de educare marxist-leninistă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii, în lumina propunerilor de măsuri prezentate de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU și adoptate în unanimitate de Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. în ședința din 6 iulie 1971.

CONȘTIINȚA PARTIDULUI — CONȘTIINȚA FIECĂRUIA DINTRE NOI

Dacă vrem să ne realizăm idealul făuririi, în țara noastră, a societății socialiste multilateral dezvoltate — ideal pe care națiunea, prin cei mai buni fii ai săi, l-a transformat, prin hotărârile adoptate la cel de-al X-lea Congres al partidului, într-un obiectiv concret de luptă — atunci nu este suficient să muncim doar pentru înălțarea unei puternice civilizații materiale, ci trebuie să fim de o necruțătoare exigență cu noi înșine, cu mentalitățile și conștiința noastră.

Fără îndoială, în activitatea politico-educativă — această parte intrinsecă de maximă importanță a operei de construire a noii societăți — am obținut succese remarcabile. Și totuși, pentru că din păcate mai există un totuși, continuă să mai persiste, în târîmul ideologic, carențe dăunătoare, carențe care indică o condamabilă slăbire a combativității, a vigilenței revoluționare, aparținute.

Ele privesc atât activitatea unor organizații și instituții, cât și unele domenii ale muncii educative, culturale sau ale comunicațiilor de masă.

Ca de atâtea alte ori, secretarul general al partidului nostru, acest admirabil comunist, preocupat permanent de destinele națiunii noastre socialiste, de fericirea și demnitatea poporului nostru, a fost acela care ne-a chemat

pe toți la o acțiune fermă, partinică, plină de înaltă răspundere politică: **«Poporul trebuie să acționeze conștient pentru rezolvarea tuturor problemelor ce se ridică în procesul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, să-și făurească în mod conștient viitorul. Aceasta impune luarea tuturor măsurilor pentru intensificarea activității ideologice și educative, activitate care trebuie să aibă un rol tot mai important în formarea omului nou, în dezvoltarea conștiinței socialiste, în întreaga activitate de edificare a societății noastre noi».**

Programul propus de tovarășul Nicolae Ceaușescu pentru îmbunătățirea activității politico-ideologice, de educare marxist-leninistă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii, a avut — cum e și firesc — un puternic și imediat ecou în rîndurile tuturor comuniștilor, ale întregului nostru popor, pentru că el corespunde atât cerințelor obiective ale societății noastre, ajunse pe o treaptă superioară de dezvoltare, cât și năzuințelor profunde ale clasei muncitoare, ale tuturor oamenilor muncii din patria noastră.

Toată țara, societatea în întregime ei, ca un singur om, este decisă să ducă o aprigă luptă împotriva comodității spirituale, a lenei de a gândi, a eclectis-

mului putred, a rabatului la exigență, a snobismului, a spiritului funcționăresc în educație și cultură, a pătrunderilor, sub orice formă, a influenței ideologiei burgheze; o aprigă luptă împotriva oricăror manifestări de indisciplină, de încălcare a normelor de conviețuire socială, a atitudinilor necorespunzătoare față de munca și avîntul obștesc, de indolență și superficialitate, a tendințelor de parazitism, de viață ușoară, fără muncă, a manifestărilor de dezinteres față de cerințele oamenilor muncii.

Cele 17 puncte din propunerile tovarășului Nicolae Ceaușescu sînt tot atîtea direcții precise prin care națiunea noastră — urmîndu-le — își poate asigura o sănătate morală comunistă.

Căci ele constituie un program profund științific de educare marxist-leninistă a tineretului nostru, tineret care trebuie să fie nu numai excelent instruit, ci și conștient că are o datorie față de clasa muncitoare, față de întregul nostru popor, care a făcut imense sacrificii pentru a făuri această orînduire care îi asigură un viitor deschis spre orice năzuință, oricît de îndrăzneță.

Căci ele constituie, de asemeni, un bogat izvor de inspirație pentru activitatea tuturor producătorilor de artă, un izvor de idei care asigură crearea de opere pentru oamenii zilelor noastre,

adică opere profund legate de realitățile de azi, legate de interesele societății noastre.

Căci, într-adevăr, activitatea ideologică, teoretică trebuie să capete o amploare pe măsura realităților de azi. E imperios necesar ca problemele noi care apar în societatea noastră să fie abordate cu toată fermitatea și numai în spiritul filozofiei noastre, a materialismului dialectic și istoric.

Este timpul **«să introducem în întreaga noastră activitate ideologică spiritul de partid, spiritul clasei muncitoare, combativ, ferm; nu pot fi făcute concesii de la politica partidului, de la principiile marxist-leniniste».**

Dar mai presus de orice trebuie spus că propunerile tovarășului Nicolae Ceaușescu n-au țintit doar spre conștiința socialistă generală; ele au darul, au puterea să mobilizeze conștiința fiecărui dintre noi.

«Sîntem hotărîți — așa cum a subliniat răspicat secretarul nostru general — să facem totul ca mijloacele de educație ale societății noastre să servească acestui scop, cel mai uman și cel mai democratic scop din lume — făurirea societății comuniste».

ȘAPTE ZILE ÎN IMAGINI

zile hotărîtoare pentru recolta '71

Un an bun, sint de părere specialiștii, estimind în aceste zile producția de păioase și stadiul de vegetație al celorlalte culturi. Cu toate acestea, capriciile vremii pun sub semnul întrebării integritatea unor tarlale semănate cu grâu, orz sau plante furajere, dar numai în cazul în care nu se iau din timp măsuri urgente și eficiente privind recoltarea, depozitarea și protejarea culturilor pentru a nu fi afectate de intemperii.

Știrile de ultimă oră sosite pe adresa redacției noastre ne informează că pretutindeni, muncind zi și noapte, oamenii muncii din agricultură folosesc din plin timpul prielnic pentru recoltarea în flux continuu a cerealelor păioase, utilizind toate mijloacele posibile, începind cu combinele și terminind cu coasele și secerile, întrebuintate în mod diferențiat, în funcție de condiții și posibilitati. Se lucrează intens, deopotrivă, la recoltarea finului, la desconggestionarea grabnică a terenurilor în vederea cultivării acestora cu porumb sau plante furajere, iar pe tarlalele semănate cu porumb se desfășoară cea de-a treia prașilă.

Timpul se dovedește în continuare favorabil, dar pentru zilele și săptămînile viitoare prognozele meteorologilor nu sint dintre cele mai optimiste. Umiditatea în creștere reprezintă un serios semnal de alarmă, deoarece în aceste zile este știut că ploile persistente pot aduce grave prejudicii unor culturi de sezon. Tocmai de aceea oamenii muncii din agricultură sint datori să preîntîmpine, prin măsuri de primă urgență, eventualele înfruntări cu capriciile naturii, organizind din vreme brigăzi complexe pentru drenarea suprafețelor afectate de băltire, întrebuintind în același scop motopompe, aspersoare, executind canale de scurgere. Pentru toate lucrările aceeași deviză: «Nici o clipă pierdută, nici un bob risipit!»

alături de cei mari

Chemarea Consiliului Național al Organizației Pionierilor, prin care purtătorii cravatei roșii din întreaga țară sint mobilizați la o serie de acțiuni cu caracter obștesc și patriotic, a avut un răsunset deosebit.

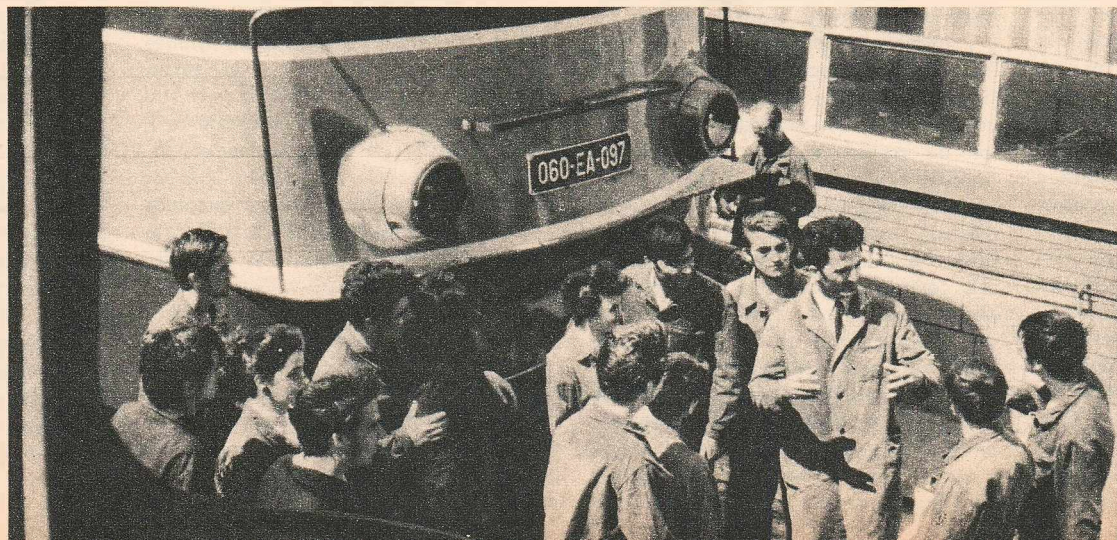
Mii de pionieri au răspuns cu căldura și elanul specifice vârstei acestei chemări. Sub îndrumarea comandanților și a celorlalte cadre didactice, pionierii participă cu modestele lor puteri fie la stringerea recoltei, fie la îngrijirea culturilor de cîmp, îngrijirea și curățirea spațiilor verzi din comune și sate, stringind plante medicinale sau ajutind direct în gospodăriile proprii.

Un demn exemplu ni-l oferă detașamentul de pionieri din comuna Moara Vlășiei, județul Ilfov, care, între altele, s-a angajat: să presteze peste 3 500 ore la sectorul legumicol al cooperativei agricole de producție; să stringă plante medicinale, realizind peste cifrele planificate cantități mult sporite; să întrețină în cele mai bune condițiuni cei 1 200 mp ai lotului școlar; să execute toate lucrările pe un ha de porumb.

Viitorii specialiști trebuie să dobîndească o solidă orientare profesională practică încă de pe băncile facultății. Aceasta este rațiunea lunilor de practică a studenților în întreprinderi.

În imaginea noastră îi vedeți pe studenții uneia din grupele anului IV

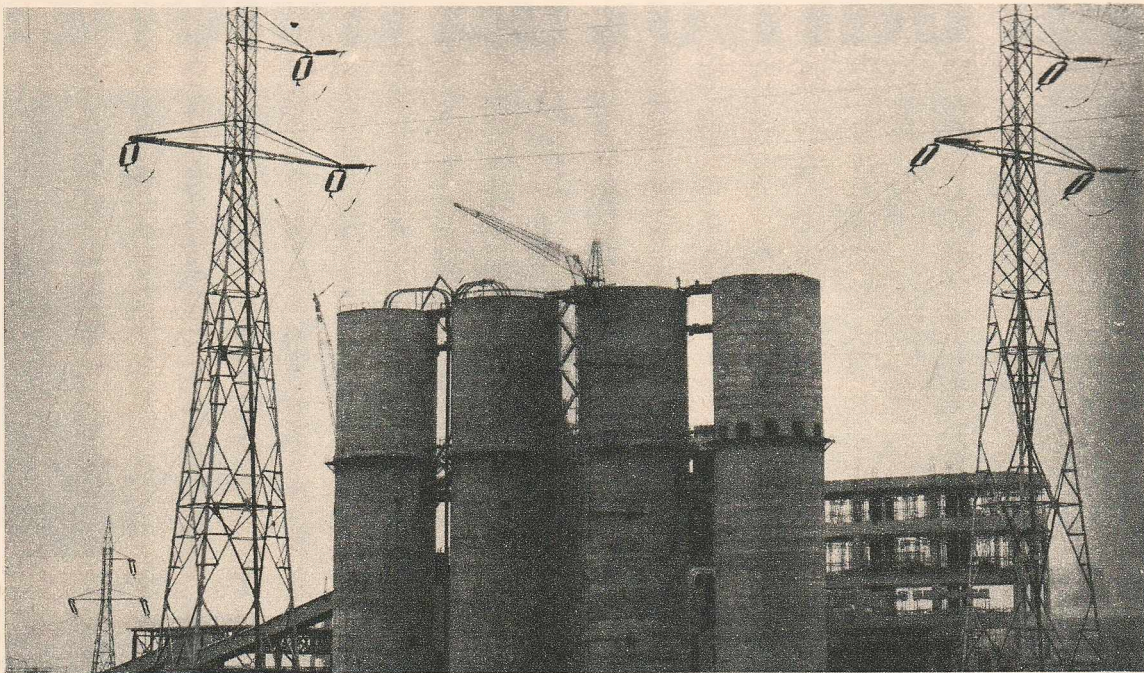
al Facultății de transporturi din cadrul Institutului politehnic-București. studenți sosiți în practică la uzinele «Electroputere»-Craiova. Le este prezentată «pe viu» noua locomotivă diesel-electrică de producție românească.

FLACĂRA. Redacția: București. Piața Științei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei»

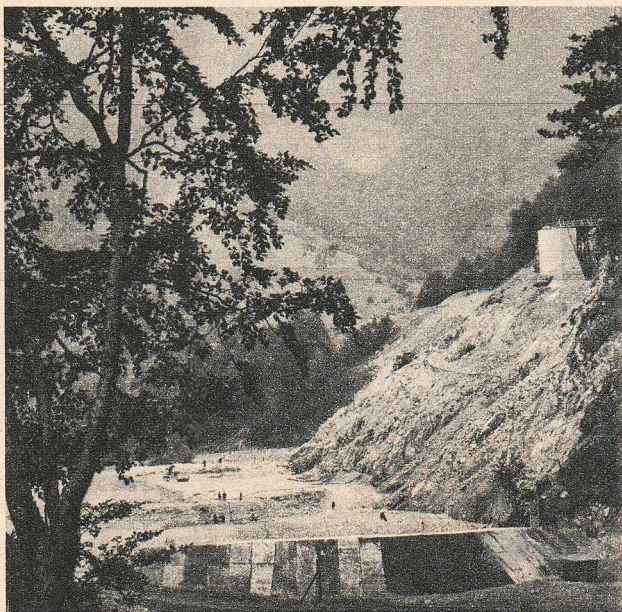

SPORT

Gata, ghilotina a căzut, știm cine e campioana, ne-am lămurit care sînt cele două echipe retrogradate în «B». Un singur lucru mă tulbură și-l pun în discuție publică. Luni de zile, comentatorii de specialitate, vorbind de retrogradare, înfățișau «B»-ul ca pe o zonă a infernului, ca pe un loc damnat, de reclusiune și rușine. Mă gîndeam, citindu-le proza: și în «B» există echipe, și în «B» viețuiesc jucători. Ce trebuie să fie în sufletul lor cînd văd că divizia în care activează e prezentată ca o vale a deznădejzii? Meditam la problemă, cînd mi-am adus aminte cîtă dreptate a avut Einstein cînd a spus: «Totul e relativ». Nu știu dacă a afirmat-o însuși ilustrul matematician, dar aforismul e fără moarte, fiindcă, iată, există și echipe în «C» al căror unic ideal e să ajungă în «B», și altele la «onoare» al căror vis de aur e să promoveze în «C». Și atunci de ce să prezentăm «B»-ul ca pe o prăpastie pe a cărei buză scrie: «Lăsați orice speranță, voi, ce vă prăvăliți aici»? E bine? E frumos? E logic? E just? Mi se va răspunde că felul acesta de a înfățișa situația face parte din vocabularul imagistic și liric al cronicarilor sportivi. Mă rog, se poate. Și dacă sînt gata să mă las convins că e firesc să se scrie: «Lucescu a tras pe poartă» și nu înspre poartă, dacă nu mă mai pune în stare de sincopă cînd citesc că «Dumitrache a greșit de puțin», cînd văd că «B»-ul e pictat în culorile iadului, nu mai pot fi de acord. Aici nu mai e vorba de libertăți stilistice, fie și aproximative, ci de probleme de fond și de morală. Pentru că dacă așa ar sta lucrurile și dacă «B»-ul ar fi, realmente, o planetă de dezonoare, nu ne-ar mai rămîne decît o singură salvare: să-l desființăm. Perfect, dar ce facem cu «C»-ul? Vedeți că sînt întrebări? Evident, ar exista o soluție: toată lumea în «A», ca să nu nemulțumim pe nimeni. Dar atunci cum rămîne cu stimularea, cu emulația și cu selecția? În ultima clipă, înainte de a-mi încheia însemnările, m-am simțit bîntuit de o idee: am putea retrograda tot «A»-ul în «D», urmînd ca după aceea să-i spunem «B»-ului «A». N-ar fi o formulă pentru toate orgoliile?

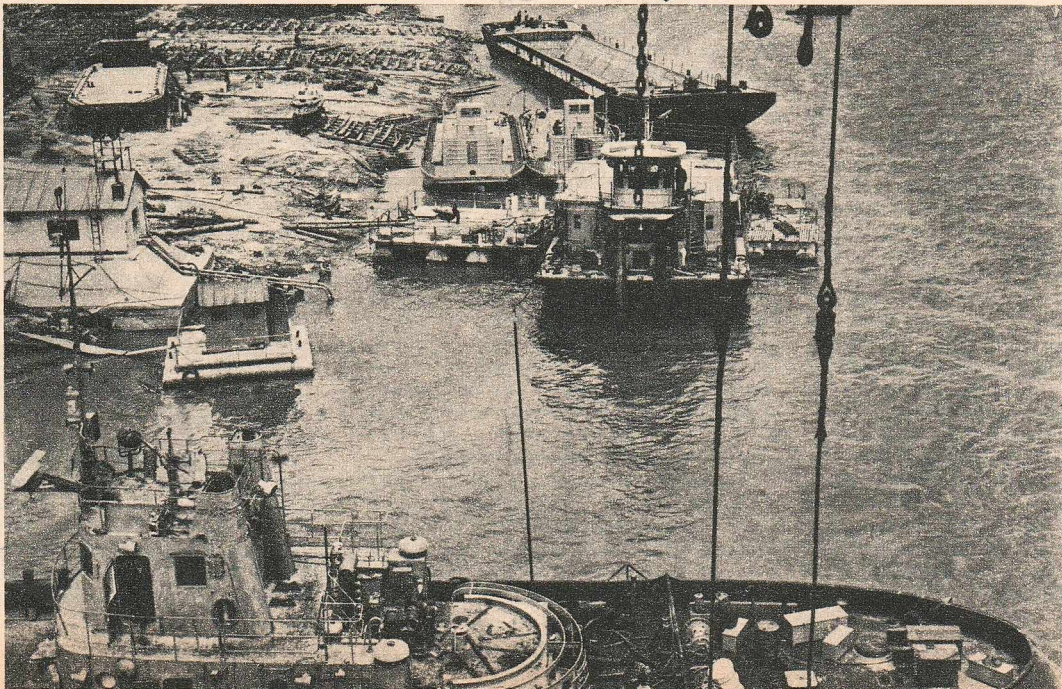

De curînd, la noul Combinat de materiale de construcții de la Chistag-Aleșd (jud. Bihor) a fost pusă în funcțiune cea de-a doua linie de ciment, avînd o capacitate de 320 000 tone pe an. Prima linie, dată și ea nu de prea multă vreme în folosință, are o capacitate de producție de 200 000 tone. În final, combinatul, care se dezvoltă în continuare, va produce anual peste 2 000 000 tone ciment, 200 000 tone var și 8 000 000 mp azbociment.

Un nou lac artificial, de data aceasta în Munții Apuseni. Este vorba de construirea unui baraj care va zăgăzui apele riului Iad. În spatele barajului se va forma un lac de acumulare care va cuprinde 26 milioane mc de apă. Acest mare rezervor va furniza apă potabilă și industrială orașului Oradea, cît și apa necesară irigațiilor a 10 000 hectare din cîmpia bihoreană. De asemenea, se prevede, cu ajutorul noii surse de ape, amenajarea unor heleșteie în suprafață de 2 600 ha. Barajul va avea o înălțime de 60 m și o lungime de 180 m.

Șantierul naval-Brăila se află în plină dezvoltare. Ca urmare a unor masive investiții, nu peste multă vreme respectivul șantier naval va ocupa locul III în ierarhia industriei navale românești. A și început construcția unor cargouri de 4 500 t, urmînd ca în viitorul imediat să se treacă la construcția unora de 7 500 t. Pe planșele proiectanților se conturează deja viitoarele nave de 15 000 t și 20 000 t.

Piața cu legume și fructe din centrul orașului. O bună carte de vizită pentru rețeaua comercială a Iașului. Pretutindeni, mărfuri de sezon proaspete și de bună calitate.

unui carnet cu amenzi (II)

DESPRE CODAȘII COMERȚULUI IEȘEAN

Cu o săptămână în urmă, revista noastră a găzduit în paginile sale un amplu reportaj realizat în județul Prahova și consacrat activității brigăzilor de control. Subliniam cu acest prilej atât rezultatele notabile prin care se recomandă activitatea acestor neobosite colective, cât și efectele salutare ale unor controale prealabile, desfășurate sub îndrumarea organelor locale de partid și de stat, ale inspecției comerciale și sanitare, ale brigăzilor de control obștesc. Vasta acțiune întreprinsă pe întregul teritoriu al țării, ca urmare a indicațiilor conducerii superioare de partid, ale tovarășului **NICOLAE CEAUȘESCU** personal, a fost întâmpinată cu entuziasm și recunoștință de milioane de cetățeni ai patriei, care au putut constata, de la o zi la alta, cum recomandările și activitatea nemijlocită a secretarului general al partidului nostru au determinat o grabnică și eficientă îmbunătățire a aprovizionării populației cu mărfuri agroalimentare. În rândurile care urmează vă prezentăm relațiile reporterilor noștri care au însoțit în continuare raidurile brigăzilor de control, desfășurate de data aceasta pe teritoriul județului Iași.

Primul popas, în orașul de pe malurile Bahluiului. Am vizitat de cu dimineața piața de legume și fructe, constatând cu bucurie că, pretutindeni, standurile unităților de legume și fructe, chioșcurile comerțului cooperatist și cele ale întreprinderilor agricole de stat se prezentau cumpărătorilor încărcate vîrf cu legume de sezon proaspete, arătoase și de cea mai bună calitate.

Comerțul de stat și cooperatist se dovedea un concurent invincibil pentru piața liberă, pe care o întrecea sensibil, prezentînd numai mărfuri de calitate: roșii, castreți, fasole, cartofi, varză etc. Din păcate însă cantitățile de ardei grași, vinete și fructe s-au dovedit insuficiente. La o cerere de aproximativ 4 000 kg vinete, aceste unități n-au oferit spre desfacere decît 1 000 kg. Cauza: nerespectarea angajamentelor contractuale de către unele C.A.P. din sudul țării. O situație care — ne-a asigurat Direcția comercială județeană — va fi remediată în următoarele zile.

Prea bine, dar nu înainte de a constata cu «ochiul liber» aceste promisiuni, și asta într-o vizită pe care ne-o anunțăm oficial tot în următoarele zile.

În continuare ne-am îndreptat atenția spre magazinele destinate desfacerii preparatelor de carne și am întocmit în acest sens un itinerar care să cuprindă atît centrul orașului cît și cartierele muncitorești Socola, Nicolina și Tătărași.

Din nou surprize plăcute. Constatăm cu satisfacție că, pretutindeni, vitrinele frigorifice ale magazinelor se prezintă îndestulate cu sortimente variate de mezeluri, că, fără eforturi și cozi obositoare, cetățenii le pot trece pragul găsind preparate apetisante și după pofta inimii. Cu unele excepții, care privesc în mod expres cartierul Socola, unde spațiul comercial, raportat la suta de locuitori, se dovedește cu totul insuficient, din moment ce două complexe alimentare sînt obligate să răspundă la solicitările celor 40 000 de locuitori. Tocmai de aceea cetățenii de aici preferă să-și facă târgurile în centru. Nu e o soluție recomandabilă.

În general, satisfăcător în privința aprovizionării cu preparate de carne, situație la care s-a ajuns mulțumită organizării unei aprovizionări ritmice și grație celor... 11 avertismente și 8 000 lei amenzi pe care organele de control le-au împărțit cu gratu-

dine în ultima săptămână celor certați cu ordinea, curățenia și disciplina de producție.

Dar cum totul e bine cînd se sfîrșește cu bine, și cum în domeniul comerțului cele mai mici nereguli provoacă reacții în lanț și prejudicii morale pentru mase întregi de cetățeni, nu ne vom da în lături să scoatem la iveală gravele neajunsuri care mai umbresc simțitor fața comerțului ieșean:

Ne întoarcem în jurul orei zece în piața de legume și fructe din centrul orașului, înregistrînd de data aceasta surprize nu dintre cele mai plăcute. Pe piața liberă, producătorii particulari începeau de la un minut la altul să coboare prețurile sub limita minimă stabilită prin mercurial, astfel încît roșiile de calitate I și fasolea au devenit în scurtă vreme mai ieftine decît produsele similare aflate pe standurile C.L.F.

— Ce părere aveți de treaba aceasta, tovarășe Foghelman?

Dar responsabilul pieței ridică din umeri:

— Nu e treaba mea, ci a merceologului, a tovarășului D. Păcuraru. Dar nu o poate face nici el de unul singur fără să anunțe conducerea I.L.F.-ului și Direcția comercială a orașului.

Sau, ceea ce am constatat cu o săptămână în urmă și în județul Prahova, criticînd cu asprime slaba mobilitate a organelor comerciale. N-am primit pînă în prezent nici un răspuns. Sperăm că cel puțin aici, la Iași, organele comerciale locale vor dovedi mai multă promptitudine în redactarea răspun-

sului. Așteptăm propunerile și măsurile concrete (și urgente) menite să ducă la rezolvarea grabnică a acestei anomalii puerile și atât de costisitoare pentru buzunarul cumpărătorului

ȘI CÎTEVA VIZITE NEANUNȚATE LA PODU ILOAIEI

Oprim mașina în dreptul bufetului «Obor» și-i trecem pragul împotmolindu-ne, literalmente, în mormanele de gunoi distribuit cu generozitate pretutindeni. Ne întâmpină Virgil Enache, responsabilul «ta-vernei», care se scuză, mîngîindu-și obrazul neras de zile întregi:

— Sînt în doliu.

Ne exprimăm sincerele noastre condoleanțe, rugîndu-l în schimb să respecte totuși elementarele norme de igienă alimentară în răstimpul orelor de serviciu.

— E zi de iarmaroc și poporul e cam afumat; n-are vreme de igienă.

Înghițim fără convingere explicația și ne îndreptăm pașii, conduși de... miros, spre vitrina frigorifică, unde descoperim, fără greutate, nu mai puțin de 244 mititei alterate.

— Poporul a mîncat 56 din ei, căci am primit 300, și nu s-a văitat nimeni de pîntecărie, răspunde responsabilul, adresîndu-se doctorului Buzdugan, reprezentantul inspecției sanitare.

Îi răspundem aplicîndu-i pe loc o amendă de 1 500 lei, apoi turnăm benzină peste marfa alterată, îi dăm foc și ne continuăm drumul poposind la unitatea de dulciuri din localitate. Și aici, farfurii și tacîmuri «stropite» cu apă și păstrînd reziduuri alimentare vizibile. Observațiile noastre întemeiate sînt respinse cu vehemență de către Maria Ipați, membră în consiliul de conducere al cooperativei, care, oțărîndu-se la noi și instigînd consumatorii împotriva noastră, ne invită pur și simplu «să ne vedem de drum».

La așa cap, așa... cofetărie, sau cum altfel se pot petrece lucrurile cînd «șefii» chemați să instituie un control riguros asupra subalternilor merg în cîrdășie cu cei certați cu ordinea și cinstea.

La magazinul cu autoservire din centrul orașului (responsabilul unității, Mircea Comandoru), controlul inopinat al brigăzii dă la iveală alte abateri flagrante. Se cîntăresc prin sondaj pungile cu zahăr și orez preambalate de către salariații magazinului. De fiecare dată (fără excepție) limba balanței coboară sub mia de grame. Din fiecare pungă, persoane misterioase («Nu ne dăm seama cine e vinovatul!») au sustras între 100 și 200 grame făină sau orez. De cît timp se fură ca-n codru în această unitate, cite ciștiguri ilicite au fost obținute pe seama consumatorului nostru credul? Greu de stabilit dar ușor de identificat, în schimb, toți cei care au contribuit la aceste fapte reprobabile.

În sfîrșit, aflăm și sursa mititeilor alterate.

Primim un ajutor neprecupețit din partea lui Tudorel Grigoriu, responsabilul restaurantului central din Podu Iloaiei, care, potrivit zicalei «Adevărul este cea mai bună minciună», ne înștiințează că micii au plecat alterați din unitatea sa, deoarece «carnea proaspătă, de bună calitate, a sosit de trei zile de la Iași, dar s-a stricat în unitate din pricina agregatului frigorific care nu e în stare să dezvolte o temperatură cu mult sub zero grade».

— Totul bine, dar de ce ați livrat bufetului «Obor» marfă alterată?

— N-am fost în unitate, și asta e... Omul mai greșește.

Acestea sînt faptele și aceștia sînt autorii lor, oameni puși să desfacă produse agroalimentare pentru mii de consumatori. Care sînt în această privință părerile celor aflați la conducerea județeană a cooperativei de consum? Îi rugăm să ne prezinte în cel mai scurt timp posibil lista completă a celor sancționați, dați afară sau trimiși în judecată.

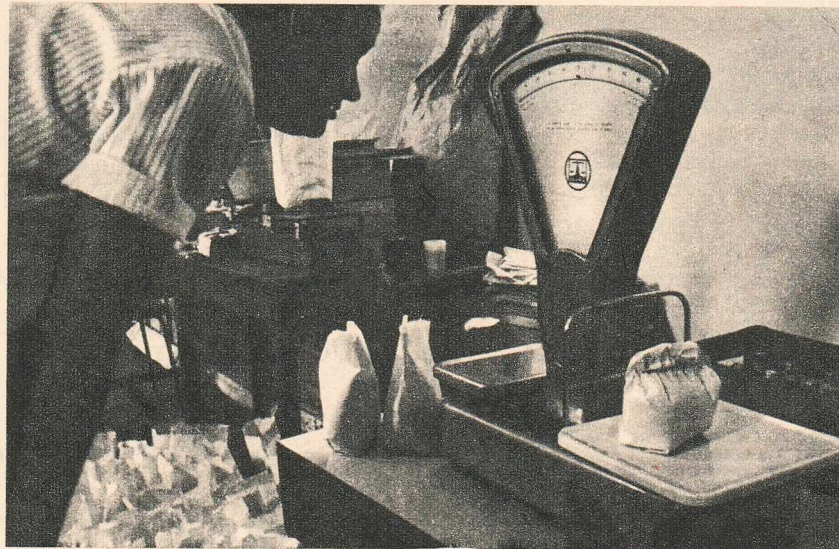
Ne reîntorcem la Iași pentru a vă prezenta inovația de ultimă oră a întreprinderii de comerț cu răcoritoare și prăjituri, experimentată de altminteri cu «succes» la cofetăria «Amandina» din Piața Unirii. Pe scurt: te așezi la masă și ceri ospătăriței cafea, un pahar cu răcoritoare sau o prăjitură. Ești invitat să treci la casă pentru a-ți procura bonul respectiv. Te reîntorci la masă și-ți fluturi «dovada» pentru a-ți anunța prezența. Ei da, de data aceasta salariații localului are dreptul legal de a te servi.

De ce să fie simplu cînd poate fi și complicat? De ce, cu alte cuvinte, să fim obligați

să transpirăm la cozi, favorizîndu-ne apariția ulcerului și asteniei?...

*
Încheiem aici un prim capitol al anchetei desfășurate în rețeaua comercială a județului Iași, prezentîndu-vă în alb și negru primele impresii. Controalele pe care le efectuează membrii brigăzii se află în plină desfășurare la ora cînd încredințăm tiparului aceste rînduri. Sîntem siguri că măsurile și indicațiile preconizate de conducerea superioară de partid, de tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU** personal, vor contribui substanțial și aici, în județul Iași, la schimbarea situației existente, că vor deveni o regulă și obligație permanentă pentru toți cei chemați să asigure aprovizionarea populației cu produse agroalimentare.

Liviu TIMBUS

La magazinul cu autoservire din Podu Iloaiei, pungile cu zahăr și orez preambalate de salariații unității au dovedit serioase lipsuri la cîntar. Mai pe scurt: hoție curată.

Pahare nespălate, tacîmuri muradre. Alte amenzi.

În zadar protestează responsabilul bufetului. Inspecția sanitară aplică pe loc amendă cuvenită.

INTRODUCERE LA O VIZITĂ ÎN JUDEȚUL HARGHITA

Legat prin intenții și inițiativă de colegul deplasat către Iași, descind la Miercurea Ciuc cu cîteva ore înainte de închiderea ediției revistei noastre.

Oraș frumos, într-un județ fermecător. Oraș în plină dezvoltare.

Facem un prim popas în piață. Este doar și piața o oglindă a localității.

Am impresia însă că sînt singurul vizitator cu alte scopuri decît acela de a se aproviziona. Nici urmă a salariaților împuterniciți cu gospodărirea ei și cu supravegherea corectei desfaceri a produselor. Oare pentru că piața e atît de slab aprovizionată? Consult mercurialul. Mă opresc la fructe: caise extra, preț maximal — 7 lei; prune (s-au și copt prunele pe aici, ce minune?! — 6 lei. Colind printre tarabe. Un bătrînel vinde niște ghighilice care seamănă a caise cu prețul de 8 lei kilogramul. O precupeță desface o grămadă de corcoduse cu prețul de 6 lei kilogramul. Acestea erau prunele!

Grăbit să-mi schimb impresia, alerg în direcția fabricii de tricotaje, întreprindere nouă, de bază, a orașului reședință de județ. Periplu prin cartierul Tudor Vladimirescu, în care locuiesc salariații zonei industriale, în mare parte proveniți din alte zone ale țării, fără legături de aprovizionare prin împrejurimi. Caut rețeaua comercială a cartierului. O caut mult. Pînă la urmă o găsesc. Rețeaua comercială e o... tutungerie.

Începe să miroasă a proastă gospodărire. Sînt surprins, intrigat. Hărnicia oamenilor din aceste locuri e proverbială, efortul statului de a industrializa și dezvolta multilateral județul este considerabil, de la prima privire se observă că locuitorii sînt bine îmbrăcați, civilizați, ținuta lor impune. Se pretinde. Ce se întîmplă cu comerțul? Cum răspunde el cerințelor acestor oameni?

Intru în cîteva magazine și restaurante. Politețea salariaților se remarcă. Atît, deoarece spiritul comercial, interesul gospodăresc nu se văd.

În magazinele de legume și fructe — total insuficiente ca număr, două sau trei în tot orașul — te «îmbie» castraveți veștejiți mai scumpi decît cei proaspeți de pe piața liberă, cartofi încărcăți de pămînt și pătrunjel de acum trei săptămîni. Acum, după ce s-au dat repetate dispoziții pentru curățirea tuberculilor de noroi, găsim cartofi îmbrăcați în adevărate cămăși de pămînt uscat.

Continuăm periplurile prin zona centrală a orașului. Se înserează. Lumina neonului se luptă să răzbată prin strarul de var ce acoperă firma magazinului alimentar cu autoservire. Fațada e zugrăvită de curînd.

— De curînd? — ne interesăm noi, adresîndu-ne responsabilului.

— Din primăvară.

— Și firma pentru ce a rămas așa?

— Am făcut o groază de referate, dar n-a venit nimeni să o șteargă.

Doamne, și ce simplu era de pus o scară și de frecat cu cîrpa!

Înterupem scurta investigație în acest stadiu. Continuăm vizita, organizat, însoțind o brigadă de specialiști. Prin oraș și prin județ. Vom reveni cu amănunte și cu... nominalizări.

Sergiu ANDON

ati auzit de SULINA?

de Mihai HETCO
Fotografii de Elena GHERA

În cele ce urmează nu ne propunem să facem elogiul Sulinei. Cine a cunoscut așezarea dintre ape, cine s-a apropiat cu înțelegere de micul port răsfirat de-a lungul Dunării nu-l mai uită lesne. Case modeste de pescari, văruite însă proaspăt, vechi clădiri de o arhitectură pretențioasă, pe fațadele cărora urmele ultimului război mai pot fi identificate. O vegetație firavă, luptînd cu arșița și ariditatea solului, cu nisipul care, ca o pulbere fină, se insinuează peste tot, estompînd liniile, producînd o impresie generală de torpoare, de somnolență. Încrămenirea Sulinei este accentuată de curgera maiestuoasă a Dunării, insignifianța, din ghicirea undeva în zare a respirației enorme a mării. Prin fața celor doi kilometri de chei ce se identifică de fapt cu orașul Sulina trec, parcă pentru a sublinia contrastul, într-o înaintare lentă, vapoare cu nume dintre cele mai exotice, sub pavilioanele tuturor

continentelor. Iar la capătul celălalt al caselor, acolo unde tradițional încep grădinile, un zid compact, verde, se întinde acaparînd întregul cîmp vizual — Delta. Mare, Dunăre, Deltă. Disputată de aceste trei elemente, nu e de mirare că Sulina este în același timp și port, și așezare lacustră, și sat de pescari. Și tocmai în această «mimare», «adaptare la mediu», dacă o putem numi așa, constă farmecul rar, unic chiar, al Sulinei. Pescărușii se întretaie în zbor capricios cu egretele și cormoranii, prin apele adînci și tulburi ale Dunării coboară spre mare sturioni și bancuri argintii și agitate de scrumbii, prin vinele umflate, albastre, de apă ale Deltei e o foire de pești și păsări.

Dar toate acestea sînt de mult cunoscute. Și nu ne propunem a le evoca din nou. Ceea ce ne îndeamnă să scriem despre Sulina poate părea, vai, prozaic, lipsit de poezie. Cu riscul de a contraria, vom înceta să mai

încercăm a descrie pitorescul acestui oraș dintre ape și ne vom pune în postura turistului ce poposește aici pentru prima oară. Care este prima impresie? Încă o dată, cu riscul de a părea prozaici, declarăm: o imensă oboseală. Nesfîrșite ore cu trenul pînă la Tulcea, de acolo, în cazul nefericit dar foarte probabil de a pierde unica cursă fluvială rapidă a zilei, alte ore într-o aglomerație de nedescris, pe Dunăre în jos, pe puntea unui feribot ce ar putea foarte bine ilustra circulația pe marile fluvii de acum un secol și mai bine. Pitoresc, culoare locală? Fără îndoială, cu condiția unei forme fizice și a unui sistem nervos ireproșabil. O dată descins pe cheiul Sulinei, turistul întrebă cu o mare doză de candoare unde se află hotelul? Nu fără umor, localnicii îngrămădiți cu zecile în jurul vasului — sosirea sa constituind unicul eveniment notabil al zilei — îi indică un simulacru de clădire.

deasupra căreia o firmă indică totuși îndubitabil: hotel (25 de camere, evident, tot timpul supraaglomerate), pentru a-l vedea revenind și apelînd smerit la oficiul lor de gazde. A doua zi, dorind să facă baie în mare, află că cei aproximativ 2,5 kilometri trebuie să-i parcurgă pe jos, și bineînțeles că-i parcurge, descoperind o plajă imensă, absolut pustie și absolut neamenajată, unica prezentă a omului fiind semnalată prin două barăci (Vestiare? Adăposturi de ploaie?) prin care fluieră vîntul. Dacă dorește — și, evident, dorește — să viziteze Delta, să se piardă prin acele canale copleșite de verdeață de care a tot auzit, trebuie să apeleze la aceeași localnici, contra unor sume apreciable, riscînd totodată să nu descopere mare lucru deoarece distanța pînă în inima Deltei se numără în zeci de kilometri, și cu o simplă lotcă e aproape imposibil a o străbate. În rest, distracții: un cinematograful am-

plasat într-o clădire improprie și un restaurant în care, oricât de ciudat ar părea, preparatele de pescărie sînt o raritate...

Ni se va reproșa poate că într-un cadru atît de frust avem pretenții exagerate! Că cei ce se încumetă să vină aici urmăresc, în majoritate, să «fugă» de servitutele traiului urban, regăsind un univers primitiv, în care nu camera mobilată, apa caldă la robinet, orchestra și varietatea unor liste de mîncare contează, ci libertatea de mișcare, lipsa totală de constrîngere. Nu negăm posibilitatea unei asemenea optici asupra vacanței, dar ne punem în postură imensei majorități a turiștilor pentru care relaxarea fără un confort adecvat nu se poate realiza.

Este nemaipomenit cît de puțin cunoscută, cît de puțin popularizată este Sulina! O.N.T. o ignorează total, în favoarea unor excursii «organizate» în Deltă, cu punct de plecare îndeobște Tulcea. Nimic nu zdruncină acest complet dezinteres, nici poziția geografică absolut formidabilă a Sulinei, istoricul ei palpitant, de «porto-franco», cu viață agitată, dever mare, istorii sentimentale, piraterie etc., etc. Să se înțeleagă, nu pretindem ca peste noapte plaja Sulinei să se populeze cu zeci de hoteluri ca o a doua Mamaia, iar pe canalele Deltei să circule din minut în minut tot felul de ambarcații. Pretindem însă pe drept cuvînt înscrierea orașului, a împrejurimilor sale, într-un circuit turistic, deci implicit economic. După umila noastră părere, cu puține investiții, cu o popularizare adecvată, în minimum de timp Sulina poate surclasa multe din stațiunile acum «en vogue», iar un efort financiar masiv, corelat cu o muncă inteligentă, i-ar deschide o faimă cel puțin europeană! Nu sîntem economiști, dar calcule estimative ar indica neîndoios că și cele mai mari sume ar putea fi recuperate rapid, cu un cîștig sub-

stanțial, dacă Sulina ar putea fi realmente descoperită de turiștii autohtoni și străini. O cifră indică involuția lentă — nici măcar stagnarea! — dar continuă a Sulinei. În urmă cu circa 100 de ani orașul, pe atunci «porto franco», număra 17 000 de locuitori, în prezent sînt în jur de... 4 000 de sulinoți!

Vicepreședintele Consiliului popular orășenesc, Constantin Parisi, ne-a schițat principalele etape de dezvoltare ale orașului. O fabrică de conserve, în care se pun mari speranțe, în sensul că va revitaliza orașul care la ora actuală trăiește economicște doar prin prezența A.F.D.J., întreprindere care organizează și controlează circulația navelor de la Dunăre la mare, și invers. Un complex comercial, un liceu, o casă de cultură... Dar turismul? Adevărata vocație, rămasă încă doar în stadiul de deziderat, a Sulinei? Se preconizează «poate la anul» începerea lucrărilor la un hotel turistic...

Avem sentimentul, avem siguranța că în cazul Sulinei operează o nedreaptă, flagrant de nedreaptă uitare. Un giuvaer așteaptă meșteri pricepuți și plini de inițiativă să-l șlefuiască și să-l pună în valoare, așa cum merită. Avem un Minister al Turismului, avem O.N.T., experiența construcțiilor de la Mamaia, Eforie și Mangalia a dovedit că sîntem capabili să creăm și să exploatăm stațiuni a căror faimă a străbătut lumea. Atunci ce mai așteptăm? O plajă uriașă zace invadată de buruieni, o plajă cu nisip fin și auriu; la doi pași descoperi un univers plin de taină și farmec, Delta; este Dunărea, portul și orașul, numai deltoare.

Să nu procedăm precum gospodina care moare de foame lîngă cămara burdușită de alimente, și să investim fonduri și inteligență într-o acțiune ce nu va întîrzia să facă și mai cunoscută natura patriei, justificînd — cu vîrf și îndesat! — efortul financiar și uman.

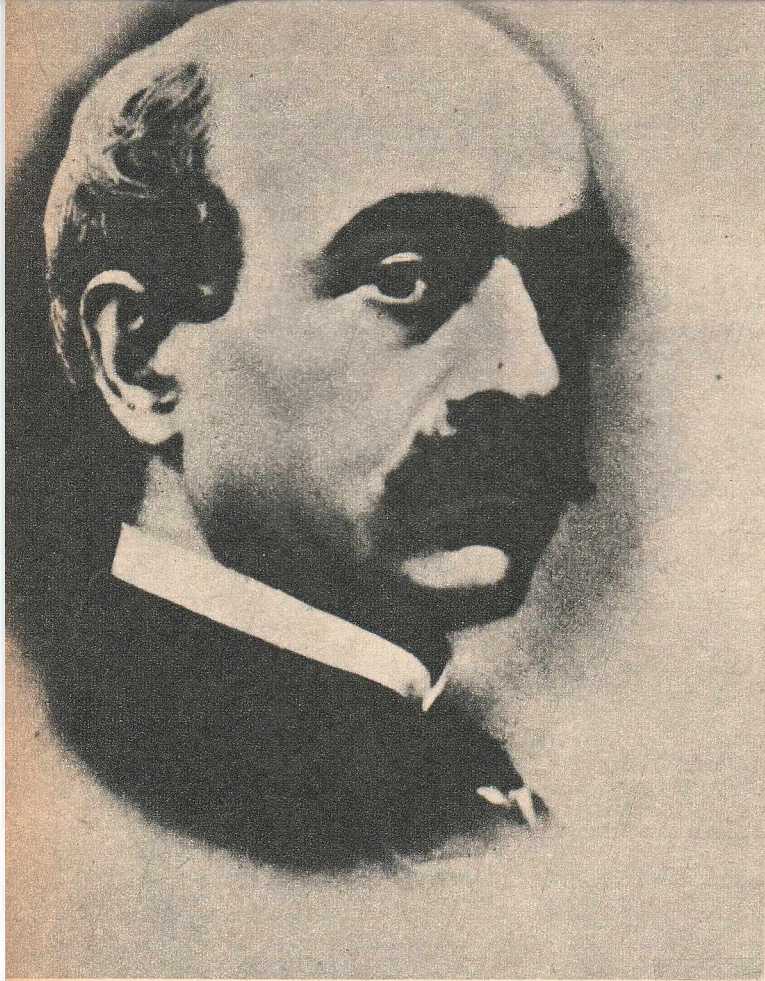

1 A sosit vaporul de la Tulcea!

2 Plaja Sulinei: splendidă, vastă și... părăsită.

3 O ieșire în larg, cu pilotina, o amintire de neuitat.

4 Cheiul Sulinei ar merita o atenție specială. Mai multe magazine în care turistul să găsească tot felul de «suveniruri» (în treacăt fie spus, nu există cărți poștale ilustrate cu orașul Sulina), un restaurant pescăresc etc.,etc. Deocamdată doleanțele turiștilor nu sînt auzite de nimeni.

vința puternicei individualități a popoului nostru, a solidității și organizării ființei lui intime, ceea ce răspundea prompt tendințelor de independență și unitate națională care se manifestau atunci în Principate. În al doilea rând, *poeziile populare* relevau puritatea și bogăția sufletească a țărânului înrobite și necunoscut de pătura suprapusă, atrăgeau atenția asupra nedreptății și stării de inferioritate în care era ținut acesta. Colecția aceasta l-a îndreptățit pe autor să exclame într-o clipă de entuziasm patriotic nestăvilite că «Românul e născut poet!». Faptul se cerea oarecum dovedit, și el a avut ideea — pentru care nu-l vor ierta o seamă de contemporani și urmași — de a *întocmi* piesele populare. Culegerea (republicată și în 1866) a avut un ecou cu totul remarcabil și în străinătate. Putem semna traduceri

în străinătate, prin prestigiul în continuă creștere al poetului (ajuns într-o vreme a fi considerat poetul național prin excelență), culegerea lui Alecsandri a avut darul de a deschide legăturilor dintre folclor și literatura cultă perspective pe care nici un scriitor român reprezentativ de atunci încoace nu le-a mai putut neglija. S-a adâncit o legătură firească, trainică și veche, s-a implicat o acută conștiință artistică asupra acestor nenumărate fire ce leagă literatura anonimă de cea cultă, s-au reliefat continuități între aceste zone și, mai ales, s-a arătat ce filon puternic de inspirație poate constitui folclorul pentru artiști, când acesta e privit și valorificat complex, profund, și nu pastişat, cum se întâmplă uneori. Această revelație a artei anonime, impunerea ei în ochii lumii constituie una dintre primele mari contribuții ale lui

permanența lui ALECSANDRI

Oricine are o viziune organică asupra devenirii în timp a literaturii române, va observa, oricât ar fi de sever în aprecieri, că bardul de la Mîrcești înscrie un moment hotărîtor al acestei devenirii. În acest sens avea deplină dreptate Ibrăileanu când scria, referindu-se la epoca 1840—1890, în care a activat poetul, că «istoricul politic nu poate studia acel răstimp de vreme, istoricul cultural și literar nu poate studia un curent de idei, o problemă literară, un gen poetic, fără să întâlnească, aproape întotdeauna pe primul plan, pe Vasile Alecsandri». Căci, într-adevăr, întors în țară din Franța, poetul (născut acum 150 de ani, la 21 iulie 1821) se va angaja în toate acțiunile importante ale timpului său, marcându-le desfășurarea cu excepționala sa personalitate și slujindu-le cauza cu o probitate și un devotament, cu un elan. cu o discreție educată și cu perseverență exemplare.

Unul dintre primele și cele mai semnificative gesturi ale sale de după revenirea în patrie a constat în a renunța să mai scrie versuri în limba franceză. Faptul e important din mai multe puncte de vedere. Mai întâi, prin aceea că aceste versuri juvenile atestă un dar al expresiei, a cărui exersare ar fi făcut probabil ca în absolut el să nu fie un poet mai mic decât s-a realizat ulterior scriind în românește. Se înțelege însă că în implicațiile concrete ale acestui talent — implicații de care nimeni nu poate face abstracție — pierderea ar

fi fost de netăgăduit. De aceea este admirabilă luciditatea cu care, atunci când a avut revelația poeziei noastre populare, Alecsandri a renunțat fără ezitare la versurile franceze, hotărîndu-se a scrie literatură numai în limba neamului său. O literatură de «căuzaș» (cum li se zicea participanților la revoluția de la 1848), angrenată cu toate fibrele în actualitatea social-politică și culturală a epocii, pe care a încercat și astfel s-o slujească, s-o înțeleagă și s-o facă înțeleasă, s-o determine a fi favorabilă în climatul ei general dezvoltării moderne a vieții popoului nostru. Ce a însemnat pentru Alecsandri, pentru literatura noastră în ansamblu, relevarea entuziastă a poeziei populare se știe de către oricine. Ba, dintr-un anume unghi de vedere, opera fundamentală a lui Alecsandri o constituie tocmai culegerile de «poezii populare ale românilor», pe care le-a «îndreptat» și publicat. El a deschis astfel perspective cu totul noi, nu numai propriei creații, ci și literaturii române în genere. Se înțelege, nu Alecsandri e primul scriitor român în a cărui operă întâlnim elemente folclorice, dar el pare a fi cel dintîi care (sub influența probabilă a mișcării literare europene) a avut conștiința importanței în primul rând estetice a folclorului. Apariția în 1852 a părții I de *Poezii populare* — *Balade (cîntece bătrînești), adunate și îndreptate de Vasile Alecsandri*, iar în 1853 a părții a II-a a acestei colecții marchează o dată în cultura noastră. Cartea era o demonstrație, pe calea literaturii, în pri-

ale ei, încă de atunci, în limbi europene de mare circulație. Una franceză, din 1853, alta în aceeași limbă, din 1855, alta în 1864, una engleză, în 1856, una germană, în același an, și așa mai departe. Cît privește urmările pentru dezvoltarea ulterioară a scrisului lui Alecsandri, e de făcut precizarea că acestea au fost hotărîtoare. Volumul de *Doine și lăcrămioare*, tipărit în 1853 la Paris, e o primă dovadă. Aci amestecul de folclor și imagine cultă e așa de subtil, atît de bine a fost absorbită poezia populară în creația proprie, încît aproape ai sentimentul unei prelungiri firești. Nici în creația ulterioară acest contact fertil nu va fi uitat. În teatru, de pildă, abundă locuțiunile, proverbele și zicătorile. În 1857 va scrie un dialog politic unionist, *Păcală și Tindală*, în alte piese vom întâlni «cîntecule» cu substrat folcloric, în *lașii în carnaval* vom da peste păpușari (are și o piesă, *Ion Păpușariul*), încît aproape nu-i sector al scrisului său în care să nu dăm de urmele acestui hotărîtor contact cu literatura populară românească. *Grui-Singer, Dan, căpitan de plai, Cîntic haiducesc* (aproape identic cu doina populară *Mult mi-e dor și mult mi-e sete*), *Baba Cloanța, Făt-Logofăt, Ceasul rău, Legenda ciocirlei, Legenda rîndunicăi, Răzbunarea lui Statu-Palmă*, multe alte piese din *Legende și Legende nouă* indică preocupări, influențe, amestecul aproape insesizabil cu folclorul.

Prin frumusețea pieselor incluse, prin interesul stîrnit pentru ele în țară și

Alecsandri la cultura noastră.

Căci altele se cuvin amintite deîndată. Între ele, aportul său masiv la dezvoltarea teatrului românesc, sector în care, atît ca director, alături de Costache Negruzzi și Mihail Kogălniceanu, al Teatrului Național din Iași, cît, mai ales, ca dramaturg, a avut un rol determinant. Comediile sale (unele avînd evidente modele franceze), cînteculele comice, farsele și mai ales marile lui drame — *Despot Vodă, Fintina Blanduziei și Ovidiu* — constituie piloni trainici ai dramaturgiei noastre, fiind printre întiile expresii convingătoare ale puterii autohtone de creație în acest domeniu. Asta face ca teatrul lui Hasdeu și Caragiale, într-o măsură al lui Delavrancea, Davila și al altora să nu poată fi apreciat la valoarea cuvenită în afara dramaturgiei alecsandriene.

Orientarea patriotică, angajată, a acesteia a stimulat elanul contemporanilor și al urmașilor, imprimînd o linie și o atitudine cu urmări pînă în actualitatea imediată. Cît despre eficiența culturală și politică a acestei dramaturgii, ajunge a aminti militantismul unionist al multor piese, luarea în derîdere a feluritelor atitudini și apucături retrograde ale «pătorei superpuse» a epocii, relevarea, prin contrast, a purității morale a oamenilor din popor, consonanța gîndirii acestora cu marile idealuri de înfăptuit, între care, în primul rînd, Unirea Principatelor, independența, modernizarea multilaterală a vieții noastre obștești, pentru care, pentru toate, Alecsandri a com-

bătut într-o pilduitoare consonanță, ca scriitor și cetățean.

Din acest punct de vedere, aproape că nu este eveniment mai important pe durata celor 50 de ani de activitate ai săi care să nu-și fi avut ecoul în poezia, proza și teatrul lui. *Hora Unirii*, *Jurământ*, *Sentinela română* și altele gravitează în jurul actului înfăptuit la 24 ianuarie 1859, pentru care poetul militase, alături de ceilalți fruntași ai generației sale, încă de la începuturile activității lui literare și politice, avînd ca punct cardinal hotărîtor conștiința unității indestructibile a poporului nostru, în inima căruia împrejurări neprielnice au aruncat hotare arbitrare, pe care el le va încălca demonstrativ de atîtea ori, îmbărbătînd și îndemnînd la unire («Scrisă-n inimi cu foc ceresc»), la conservarea ființei și limbii noastre. Denumirea sa ca poet național trebuie privită astfel și sub acest unghi.

Să nu uităm apoi perseverența lui activitate diplomatică, pusă în slujba recunoașterii și consolidării unirii în cadrul căreia a avut de înfrînt adversități, de destrămat indiferențe și de polarizat entuziasme pentru acest fapt hotărîtor din istoria României moderne. Întinsele lui relații în lumea occidentală vor fi folosite apoi cu aceeași pricepere în momentul dobîndirii independenței statului român, consacrată la 9 mai 1877, ca și în anii săi din urmă (a murit la 22 august 1890), cînd activează ca trimis extraordinar și ministru plenipotențiar al României în Franța, unde face gesturi semnificative pentru cunoașterea trecutului, tendințelor și locului țării noastre între statele europene. Astfel, omul acesta aparent dornic de succes imediat, cu nostalgia zărilor calde în suflet, retractil și prevăzător față cu asperitățile vieții, uneori distant și lăsînd impresia de superficialitate, a acționat consecvent cu convingerile lui și cu marile idealuri ale poporului, fixînd o linie de conduită morală și o ținută civică prin care le-a impus, deopotrivă, contemporanilor și urmașilor.

Prin el s-a mlădiat încă o dată limba noastră literară, la a cărei statornicire

Alecsandri a adus o contribuție hotărîtoare. Prin atitudinile directe, publice, împotriva stricătorilor de limbă, prin săgețile la adresa acestora din unele piese și poezii, dar mai ales prin pilda vie a limbii în care-și scria propria operă, poetul a consolidat substanțial terenul limbii literare române moderne, a sporit melodicitatea și flexibilitatea acesteia, pregătînd astfel calea scriitorilor ce-l vor urma și, într-o măsură, continua, între care, în primul rînd, Mihai Eminescu. În epocă, literatura lui a avut forța de a convinge că, apelînd la limba vie, asimilînd pe acest temei expresiile noi și integrîndu-le țesăturii ei organice, scriitorul se află pe drumul cel bun, se exprimă în chip adecvat momentului respectiv și în concordanță cu destinul etern al limbii poporului său. Este aici explicația mării circulații a operei sale pînă în actualitate, a influenței acesteia asupra publicului, pînă într-acolo încît s-a putut constitui în timp o sensibilitate literară mai generală de tip Alecsandri. Ea corespundea de altfel unor date mai din adîncul conformației noastre spirituale, pe care autorul *Mărgăritărelelor* și al *Ostașilor noștri*, al *Chirițelor*, al lui *Vasile Porojan* și al notelor atașante de călătorie a intuit-o de la început, înscriindu-și personalitatea între coordonatele ei, fără ca prin aceasta să și-o limiteze, ci, dimpotrivă, exprimîndu-și-o plenar.

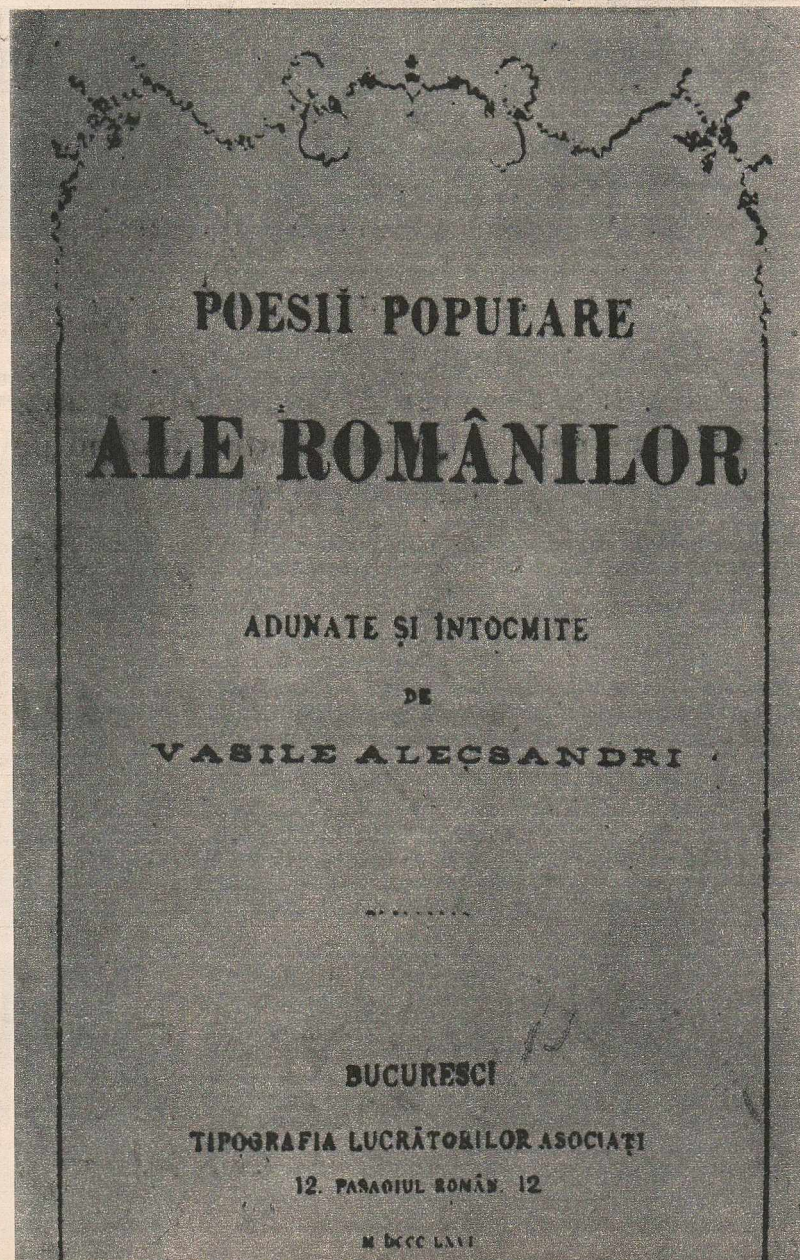
Încît, a-ți sluji țara cu devotamentul lui, a crea o operă de diversitatea și unitatea reprezentativă a celei alecsandriene, a o alimenta continuu, ca el, din sevele eterne și cele contemporane ale poporului tău, a contribui la consolidarea culturii și limbii acestuia, a-i exprima una sau mai multe dintre datele fundamentale ale ființei lui și a pregăti calea celor ce vin după tine constituie un titlu nepieritor de glorie. Alecsandri, prin toate gesturile sale de cetățean și scriitor, a realizat această unitate indestructibilă dintre opera literară și timpul său. Pilda sa îi explică și perenitatea.

George MUNTEAN

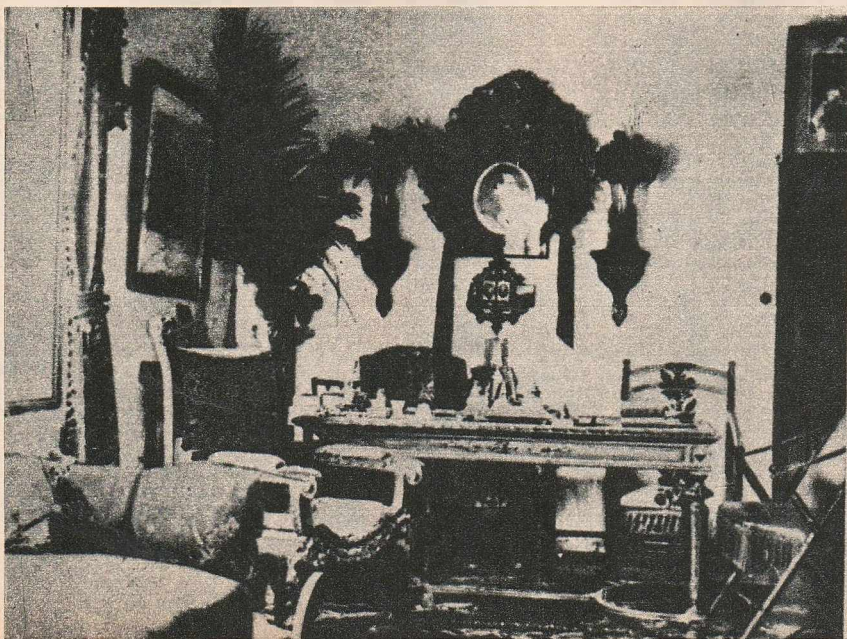

Matei Millo în rolul lui Barbu Lăutaru.

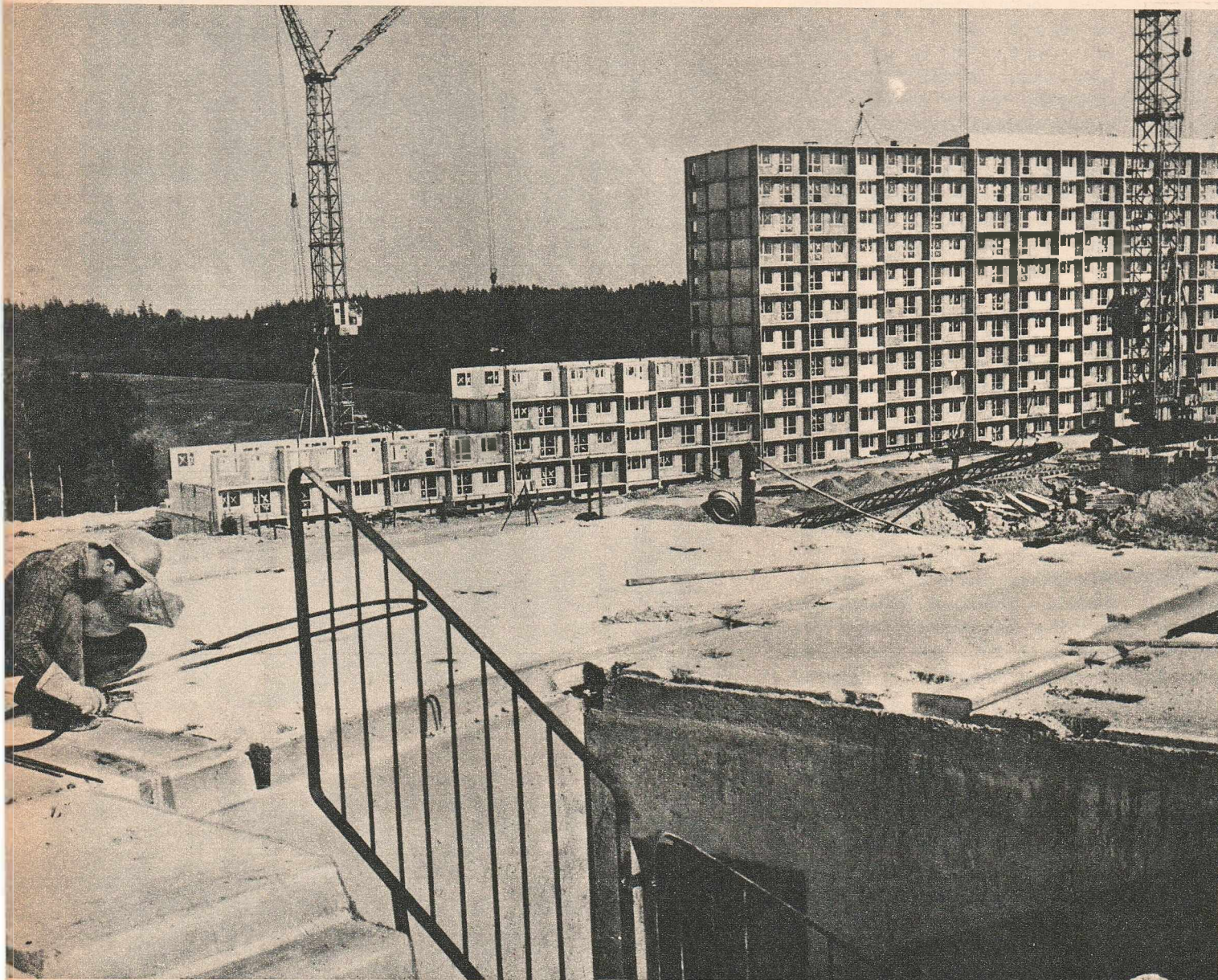
Ediția din 1866 a cărții „Poesii populare“

Salonul poetului.

Polonia XXVII

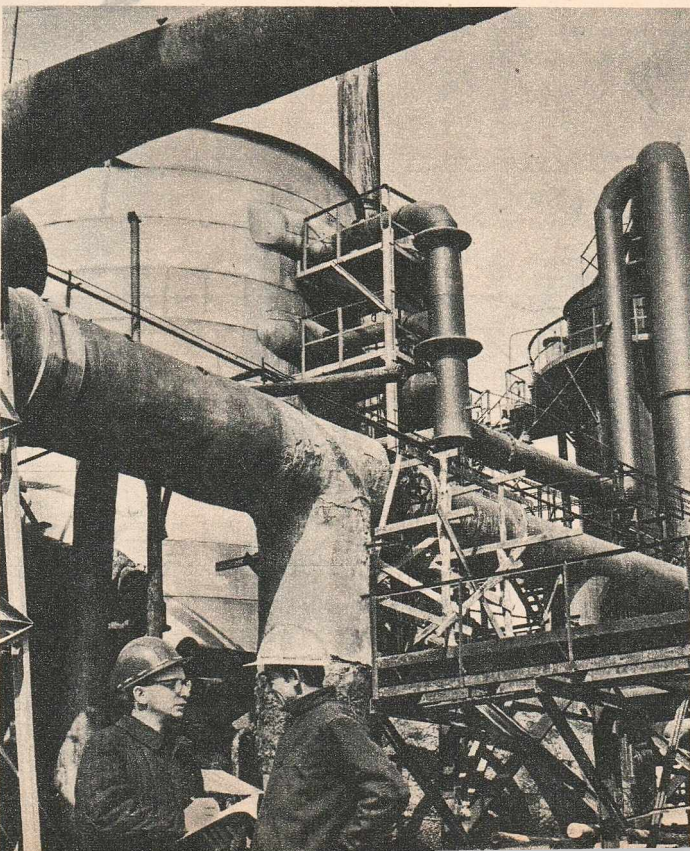

De curînd și-a închis porțile cel de-al 40-lea Tîrg internațional de la Poznan. Printre produsele prezentate de cei 3 000 de expozanți polonezi s-au aflat, între multe altele, mașini-unelte, mașini de construcții și rutiere, mașini textile, produse electrotehnice și electronice, aparatură de măsură și control, mașini agricole. De ce amintim aceasta? Este doar un lucru comun. Într-adevăr, este un fapt obișnuit pentru Polonia zilelor noastre — care în 1970 a exportat, de pildă, 5 700 mașini-unelte, peste 5 000 de vagoane de marfă și de pasageri, peste 8 000 de autocamioane și mai bine de 23 000 autoturisme, circa 40 de vase comerciale (cu un deplasament total de 402 000 tdw), o serie de obiective industriale complete, cantități mari de utilaje navale, produse ale industriei de mecanică fină, electrotehnice etc. Și totuși cît de semnificative sînt toate acestea — ce ilustrează faptul că în prezent utilajele, produsele industriale constituie sortimentul de bază al exportului polonez — cînd le raportezi la situația antebelică, caracterizată de lipsa unor asemenea elemente în structura comerțului exterior polonez, în economia țării! Sînt fapte semnificative, pentru că atestă elocvent dezvoltarea economică multilaterală a Poloniei, avîntul industriei sale și continua ei diversificare în anii de după eliberare (volumul producției globale a industriei socialiste poloneze a sporit de 7,5 ori în perioada 1950-1970). Lucru pe care-l poți constata de visu, parcurgînd cartierele industriale ale capitalei, Gdanskul construcțiilor navale, vestitul centru al industriei textile — orașul Lodz — voievodatul silezian Katowice, care dă circa 90% din producția de cărbune a țării, 60% din cea de laminate, 40% din producția de metale neferoase etc., etc.

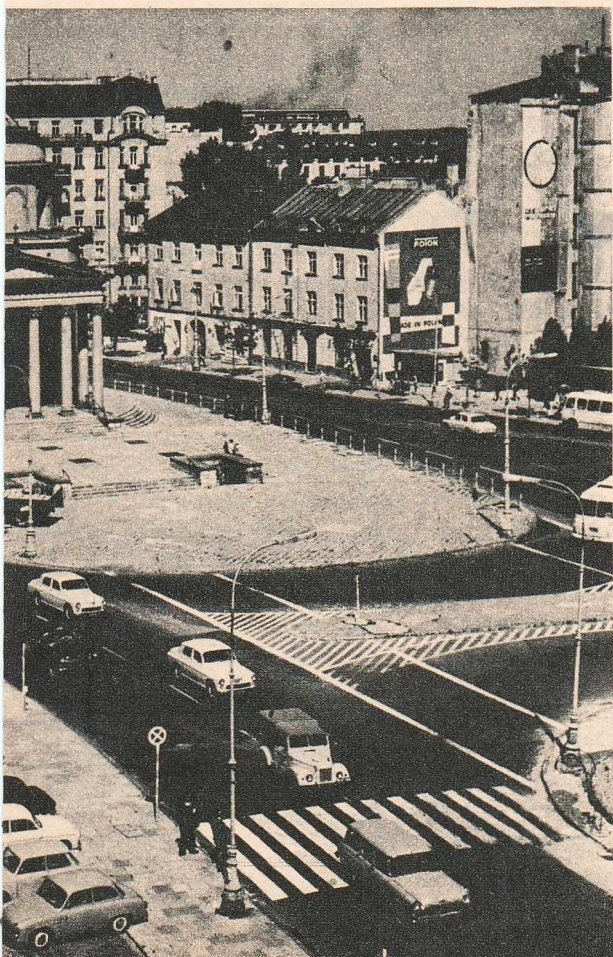
Acestor realizări și multor altora, în variatele ramuri ale economiei, în cultură, în ridicarea nivelului de trai, li se profilează altele. Așa cum s-a relevat la cea de-a X-a Plenară a C.C. al P.M.U.P., principala sarcină a planului cincinal pe anii 1971-1975 este de a grăbi considerabil creșterea nivelului de trai al poporului, în comparație cu ultimii 10 ani. De asemenea, o serie de măsuri prevăd accelerarea producției agricole — îndeosebi a celei animaliere — dinamica creșterii acesteia urmînd să fie de două ori mai mare față de cea realizată în cincinalul anterior. Munca harnicului popor polonez, sub conducerea Partidului Muncitoresc Unit Polonez, stă cheazășie dezvoltării succeselor obținute în cei 27 de ani de la eliberarea țării, pe tărîmul construcției socialiste.

▲ *O dată cu deschiderea de noi mine în zona minieră Ribnik se înalță și construcțiile unei moderne așezări a muncitorilor din subteran.*

▼ *Recent a fost dată în exploatare o nouă instalație de prelucrare a acidului sulfuric la uzinele «Polchem» din Torun.*

Încă înainte
de a fi complet construită,
fabrica de pantofi
— automatizată —
din Gniezno (provincia Poznan)
a și intrat parțial
în circuitul productiv.

Produs la șantierele navale poloneze — unde se construiesc în prezent nave cu un deplasament de 55 000 t_dw și petroliere de 95 000 t_dw — vasul «Pulkownik Dabek» a pornit din Gdansk spre țarmuri îndepărtate. Vasele poloneze vizitează anual peste 400 de porturi din 82 țări ale globului.

Prin munca plină de abnegație a locuitorilor săi, Varșovia — capitala Poloniei — și-a lecut de mult rănile grele lăsate de război.

tv

de Felicia ANTIP

DE CE PREFER „STOP-CADRUL“

● «Bună-seara fete, bună-seara băieții» a încercat săptămîna trecută să ne introducă printre tineri serioși, cu simțul răspunderii, preocupați de adevăratele lor îndatoriri față de societate. Foarte bună idee. Dar fie că televiziunea nu le-a pus la îndemînă mijloacele strict necesare unei asemenea întreprinderi (în primul rînd posibilitatea de a înregistra ceea ce ar fi avut să ne spună acești tineri), fie că înșiși realizatorii emisiunii continuă să creadă că descrierile și povestirile lor ar fi mai interesante decît contactul direct cu băieții care fac muncă patriotică la Tulcea sau cu grănicerii «pichetului dintre ape», tinerii dați drept exemplu au apărut ca un fel de elemente de decor, nu ca oameni cu gînduri și cu sentimente meritînd a fi comunicate. Cînd se va trece, în sfîrșit, peste neîncrederea în forța de convingere a dialogului firesc, neregizat, cu oamenii cărora munca bine și inimos făcută le conferă pe deplin dreptul la cuvînt? Îmi dau seama că saltul de la reportajul literaturizant, hrănit exclusiv din pitoresc și încărcat de dulci vorbe pe-ndelete aduse din condei, la reportajul propriu-zis, acela care îți cere să stai față-n față cu un om vrednic de stimă și să-ți manifesti această stimă lăsîndu-l să vorbească după cugetul lui, nu-i prea ușor. E însă absolut necesar pentru a scoate definitiv emisiunile pentru tineret din zona plicticoasă, antitelegenică și deci, la urma urmelor, lipsită de eficiență educativă, a declamației pompoase și lîncede.

Reținînd totuși bunele intenții manifestate prin alegerea subiectelor de redacția care se adresează tineretului sîmbătă seara, să ne oprim cîteva clipe asupra continuei reușite a emisiunii intitulată «Stop-cadru» și prezentate de un grup de tineri în fiecare luni seara. Cîteva reporteri care se făcuseră remarcăți prin spontaneitate și vervă în serviciul unor obiective foarte stimulabile pe vremea ceva mai vechiului «carnet economic» (am reținut doar numele lui Ciprian Enache) dezbăt cu pasiune și, implicit, pasionant probleme de acut interes civic. Ei atacă frontal, mergînd pînă la cauza cauzelor, inerția și inepția care frînează cu anii aplicarea unor invenții utile, se războiesc cu profitorii mai mici și mai mari, iar atunci cînd timpul alocat emisiunii nu le permite să ducă o investigație pînă la capăt, predau firul prins de ei colegilor de la sectorul anchete (neajunsurile transportului în comun, de pildă). Sintetic, tăios, cu nerv și cu adresă, foiletonul despre neregurile și murdăria din unele piețe, restaurante și magazine a fost una dintre cele mai izbutite realizări ale televiziunii din ultimele luni. «Stop-cadru» are obiceiul (de imitat neapărat) de a-i aduce în prim-plan pe creatorii de bunuri materiale și de a-i stimula să vorbească despre ceea ce au înfăptuit și totodată de a ne îngădui să-i vedem, să-i auzim și să-i judecăm noi înșine pe cei ce umblă, într-un fel sau altul, cu confortul.

● Subiect pentru o schiță? Nici măcar atît. Pentru Anton Pavlovici Cehov, așa de sensibil la suferința omenească și așa de sobru în nararea ei, rătăcita și nefericita Lica Mizina a fost cel mult modelul unui personaj care își frînge aripile, nu un coșmar, nu un motiv de dereglare a propriei sale existențe. A sărutat-o, a lăsat-o să creadă că o iubește (poate o și iubea în felul lui) și și-a văzut mai departe de viața lui nu foarte veselă (fără să-i facă loc în ea), de sănătatea lui precară, de opera lui încă subestimată, în timp ce viața ei, scoasă de pe făgașul firesc de ecoul întîlnirii cu acest mare spirit, cu acest suflet mare, avea s-o ia razna, să-și piardă sensul, culoarea, frumusețea. Regizorul Lutkevici și-a ales subiectul de schiță din biografia scriitorului (așa cum reiese din corespondența lui, prelucrată dramatic de Maliughin) și s-a străduit s-o «scrie» cehovian. Ceea ce era neobișnuit de frumos în această transcriere — decorul, lucrat în chip de ilustrate de epocă — s-a pierdut în cenușul meschin al imaginii televizate. Piesa lui Maliughin pusă în scenă cu aproape doi ani în urmă de Letiția Popa m-a emoționat infinit mai puternic. Atît de puternic încît cronica mea de atunci — trebuie să recunosc — a fost mai curînd un strigăt al inimii decît o cronică.

Ce bine își cunoaște Letiția Popa meseria de regizor de teatru de televiziune! Asistată de Elena Wald, și-a realizat perfect, în spectacolul cu Faust (de Marlowe, scriitor genial care, din punct de vedere al istoriei literare, a avut ghinionul să trăiască în anii-Shakespeare), intențiile exprimate într-un articol apărut ulterior. Niciodată nu voi înțelege de ce, deși are la îndemînă specialiști de prim-ordin, televiziunea adaugă bijubiilelor în materie de repertoriu teatral o ciudată predilecție pentru experiențe nefericite în materie de regie. E lăudabil ca un actor să-și încerce puterile ca director de scenă, dar cred că, după ce s-a făcut exagerat de mult pentru Matei Alexandru aducînd în fața milioane de telespectatori foarte slabul său spectacol cu derizoria comedie «Logodnicele aterizează la Paris», nu mai era de loc, dar absolut de loc, nevoie să i se cedeze platourile televiziunii, o echipă de excelenți tehnicieni care, îndrumați de un profesionist al regiei de televiziune, ar fi putut realiza în același timp un spectacol de valoare, precum și o «seară de teatru» pentru a se ajunge pe baza unei piese cu totul oarecare («Eu, moștenitorul» de Eduardo de Filippo) la o producție mediocră, confuză.

de Constantin POPESCU

DEL RIO Dolores

Actriță de film, de origine mexicană, născută Dolores Asunsolo, la Durango (Mexic), la 3 august 1905. Unul din marile stururi ale Hollywoodului de ieri. Turnează fără întrerupere din 1925, când, remarcată de regizorul Edwin Carewe, avea să cunoască gloria încă de la debut. Lansată de casa Fox ca tip de frumusețe latină, brună, opus celui eteric, scandinav, reprezentat de Garbo, D.R. se dovedește o actriță de mare expresivitate, cu un joc sincer, emoționant. Cunoaște în anii filmului mut o popularitate comparabilă tot cu cea a lui Garbo, datorită creațiilor ei din filmele dramatice realizate de Edwin Carewe: *Joanna, Pals First, Învierea* (după Tolstoi), *Romana* (pentru care Mabel Wayne a scris faimosul vals), *Răzbunarea țigăncii, Evangeline* (după Longfellow),

de Raoul Walsh, *Potriviții, Iubirea e-un copil pribeag* (după «Carmen» de Mérimée), *Dansatoarea roșie*, de Clarence Brown, *Aur* etc. În anii vorbitorului este utilizată mai ales în filme spectaculoase, prin care își plimbă chipul fascinant, cîntînd și dansînd adeseori: *Floarea din Mexico, Carioca (Noaptea în Rio), Wonder-Bar, În Caliente, Trăiesc pentru a iubi, Văduva din Monte Carlo* etc. Arareori, în filme ca: *The Bad One, Luana, posărea paradisului* (r: King Vidor), *Madame Dubarry* (r: Dieterle), *Acutza, Cind o spioană iubeste, Sirena*, mai poate aminti că a fost cîndva o bună actriță de dramă. După un ultim film la Hollywood, în 1942: *Journey into Fear*, unde apărea alături de Orson Welles, se stabilește în Mexicul natal, unde va începe o nouă carieră, marcată de colaborarea (prețioasă) cu cineastul Emilio Fernandez, căruia îi datorește creații ca acelea din: *Maria Candelaria, Flor Silvestre, Las abandonadas, La malquerida, La Cucaracha*. Face adeseori apariții în filmul argentinian: *Historia di una mala mujer, Bugambilla...* și revine periodic la Hollywood, invitată de un regizor ca John Ford: *The Fugitive, Cheyenne Autumn* sau atrasă de un rol interesant: *The Torch, Flaming Star, More than a Miracle* etc.

DELUBAC Jacqueline

Actriță franceză de film și teatru, născută la Lyon, la 27 iunie 1910. Face o frumoasă carieră, mai întâi în teatru, apoi în film, datorită lui Sacha Guitry, care avea să-i devină și soț, din 1935. Participă la mai toate filmele importante semnate de acest original dramaturg-regizor-actor: *Bonne chance!, Romanul unui trișor, Triumful, Mon père avait raison, Le mot de Cambronne, Perlele coroanei, Désiré, valetul, Cadrilul, L'accrochecoeur, Strada iubirii (Remontons les Champs-Élysées), Au fost nouă celibatari (1935-1939)*. Personalitate fascinantă, spirituală, la rigoare capabilă de veritabile performanțe dramatice, J.D. demonstrează că poate exista și în afara omniprezentei persoane a prestigiosului ei soț, în roluri mai complexe, din filme variate ca: *Prizonierul destinului* (r: G.W. Pabst),

Ultima tinerete (r: Jeff Musso), *Adevăr cu orice preț* (r: Pierre Wolff), *Volpone* (r: M. Tourneur), *Comedia fericirii* (r: M.L'Herbier), *Fièvres* (r: J. Delannoy) etc. După război, J.D. apare pe ecran din ce în ce mai puțin. Între 1945 și 1951 a mai putut fi văzută în filme ca: *J'ai 17 ans, Le furet, La vie est un jeu, Les mousquetaires du roi...*

DE MILLE Cecil B.

Regizor, scenarist și producător american de film, născut la Ashfield (Massachusetts), la 12 august 1881 — mort la Hollywood, în 1959. E socotit drept una dintre marile figuri ale filmului american, unul dintre veteranii Hollywoodului, dintre cei care au pus bazele artei cinematografice, realizînd adevărate filme de antologie în mai toate sectoarele, de la melodramă la superproducția biblico-istorică, trecînd prin filmul de tematică socială, prin western și comedie mondenă. Are la activul său, în 46 ani de carieră, un număr de aproximativ 75 de filme (stabilirea unei filmografii exacte devine aci dificilă). A debutat ca actor și regizor de teatru, apoi, îndreptîndu-și energia creatoare către film, fondează în 1912, împreună cu Samuel Goldwyn și Jesse Lasky «Features Play Co.», embrion al viitoareii companii Paramount de mai târziu, și pune piatra fundamentală a Hollywoodului, loc ideal pentru film, descoperit de el în împrejurimile Los Angelesului. Din 1921 își produce singur filmele pe care i le vor distribui casele Metro și Paramount. A dat un uriaș impuls westernului cu: *The Squaw Man* (3 versiuni: 1913, 1918, 1931), *The Virginian* (1914), *The Girl of the Golden West* (id), *Warrens of Virginia* (1915); a pus bazele comediei mondene americane cu: *Admirabilul Crichton* (1919). De ce să-ți schimbi soția? (id), *Fructul oprit* (1920); a depășit limitele melouului cinematografic cu opere ca: *The Cheat (Forfaiture-1915), Carmen* (id) și chiar *Joan the Woman (Jeanne d'Arc-1917)*; a descoperit biblia și istoria antică în: *Cele 10 porunci* (1923, reeditat în 1955), *Regele regilor* (1927), *Semnul crucii* (1932), *Cleopatra* (1934), *Cruciadele* (1935), *Samson și Dalila* (1949) și, uneori, chiar realitățile sociale americane ale timpului său, în: *Godless Girl* (1928), *Dinamita* (1929), *Prietenie* (1933). A mai semnat între 1936 și 1959 superproducții ca: *Avangarda eroilor (Buffalo Bill-1936), Corsarul* (1938), *Union Pacific* (1939), *Northwest Mounted Police* (1940), *Seceră vîntul sălbatic* (1942), *Story of dr. Wassel* (1944), *Unconquered* (1947), *Cel mai mare spectacol din lume* (1952), *Corsarul* (1959—remake, terminat de Anthony Quinn).

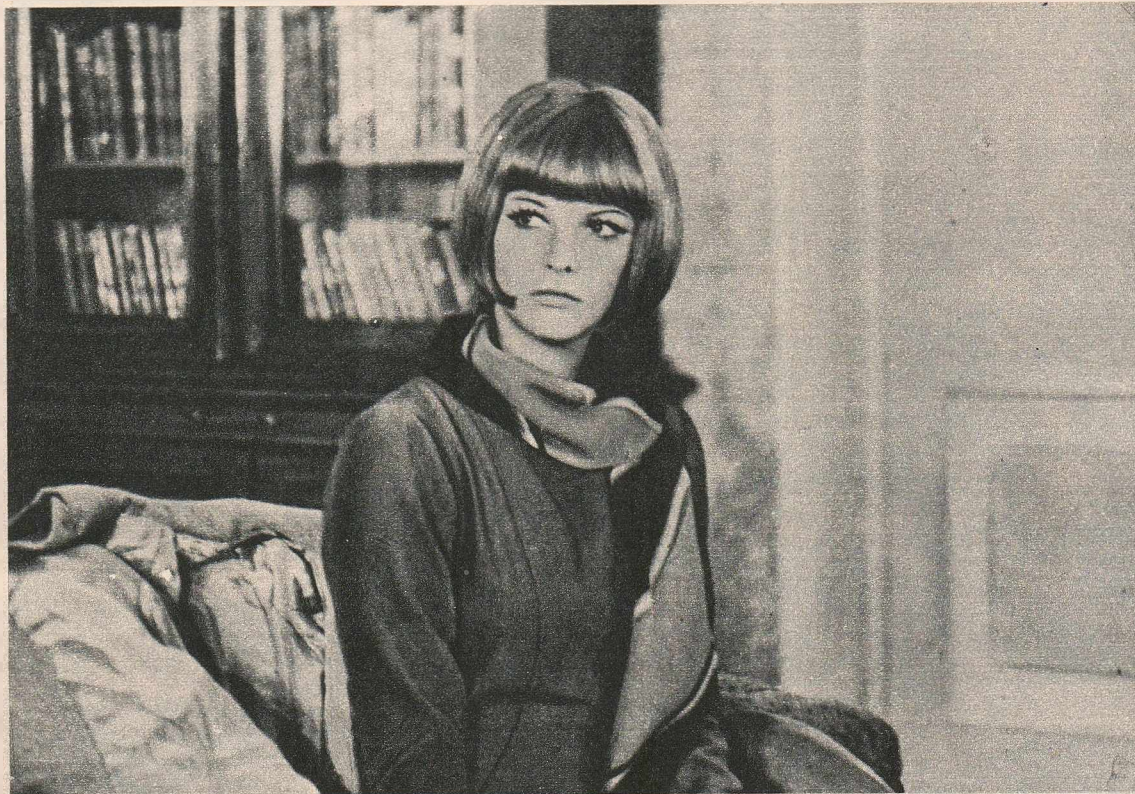

DEMONGEOT Mylène

Actriță franceză de film, născută la Nisa, la 29 septembrie 1936. Debutază în film în 1953, în *Les enfants de l'amour* (r: L. Moguy), dar se afirmă de-abia în 1957, cu o excepțională creație în rolul unei fete diabolice, în *Vrăjitoarele din Salem* după piesa lui Arthur Miller. Această performanță dramatică, deși izolată, va influența enorm asupra carierei sale ulterioare, atrăgînd asupra-și atenția producătorilor din patrie și chiar a celor din străinătate. I se rezervă astfel mai mult roluri în comedii și filme de aventuri, în Franța: *Sois belle et tais-toi, Cetea noaptea, Le vent se lève, Faibles femmes, À cause, à cause d'une femme, L'appartement des filles, Cei trei mușchetari, serialul Fantomas, cu Jean Marais, O.S.S. 117 (Furia à Bahia)* etc.; în Anglia: *The Singer not the Song, Doctor in*

Distress; în Italia: *Sotto dieci bandiere, La notte brava, Un amore a Roma, Copacabana Palace, Oro di Cesare*; în S.U.A.: *Bonjour tristesse*; în R.F.G.: *Coliba unchiului Tom...* Dintre ultimele ei filme reținem: *12 plus 1* (Italia —1970), în care apare alături de Orson Welles. De Sica, Gassman.

PE ECRANE

„CORTUL ROȘU”

Filmul lui Kalatozov trebuia să fie, de la început pînă la sfîrșit, «un film de bărbați», un film care reface destinul exemplar al cîtorva oameni de seamă și, deopotrivă, al unor anonimi, pentru a medita din nou asupra unor valori în preajma cărora nimeni nu va obosi vreodată să se oprească: sacrificiul în numele unei idei înalte, responsabilitatea.

O poveste de dragoste chemată să justifice prezența Claudiei Cristaldi, cel care a finanțat această coproducție și o mult prea prelungită dezbateră-proces care închide filmul ca între două coperți greoaie, dezbateră prea ordonată pentru a o lua drept un coșmar, prea meticolos didactic pusă în scenă pentru a nu ne întreba cum de a îndurat Kalatozov atîta invazie a teatrului, toate acestea, zic, erau de prisos într-un film ai căruia bărbați sînt Umberto Nobile, Amundsen și tovarășii lor. Dincolo de această încălcătură inutilă, filmul celui care cîndva a dat «Zboară cocorii», «Scrisoare neexpediată», emoționează însă prin prezența stăruitoare, dure-

roasă, a unei întrebări: cită răspundere pentru soarta semenilor se află în fiecare dintre actele oamenilor mari, care nu pot fi eroi de unul singur?

Eșuarea echipajului lui Umberto Nobile în 1928 în ghețurile arctice, plecarea omului-conducător din mijlocul naufragiaților, după grele încercări de supraviețuire umăr lîngă umăr, valul de îndoieli țesut în jurul personalității lui Nobile (nu cumva a plecat spre Polul Nord doar dintr-o ambiție vană, din dorința de a se măsura cu Amundsen, nu cumva și-a părăsit echipajul obsedat doar de gîndul autosalvării, nu al reîntoarcerii?), toată această materie concretă pe care ne-a transmis-o istoria se transformă într-o întrebare neliniștitoare despre omeneșul drept al greșelii. Un individ se poate înșela, chiar în numele unei cauze demne, dar există o frumusețe, un echilibru al ideilor generoase, asigurat de dăruirea, nu de puține ori de sacrificiul, celor mulți, știuți sau neștiuți. Pentru salvarea lui Nobile își riscă viața bătrînul și ușor dezamăgitul Amundsen, membrii spărgăto-

rului de gheață sovietic Krassin, aviatorii plecați în recunoaștere, dar și toți acei tovarășii de expediție ce înfruntă aceeași moarte, aceeași ucigătoare «lumină implacabilă» a ținuturilor de gheață.

Poate mai tulburătoare decît fascinantele întinderi alb-vineții, filmate uneori cu o evidentă plăcere a jocului — atît de specifică lui Kalatozov — este permanența acestei sugestii cu adînci implicații umane. O întrețin, de la un capăt la altul, cîțiva interpreți excelenți: Peter Finch, Hardy Kruger, Donatas Banionis, Eduard Marțevici. L-am lăsat cu bună știință la urmă pe Sean Connery — un Amundsen magistral în efortul de a se rupe din propria-i oboseală — pentru a atrage atenția asupra acestui actor cu ochi de tragedian înțelept, pe care mulți se încăpățînează să-l identifice, la orice oră din zi, cu James Bond. Din acest punct de vedere sîntem niște spectatori privilegiați: pentru noi Connery rămîne cel din *Colina și Cortul roșu*.

Magda MIHAILESCU

actori despre rolurile lor

AMZA PELLEA:

„SPADA ÎN SINE NU MĂ PASIONEAZĂ”

— Știu, mi-ai spus-o, Amza Pellea, ești un liric, nu faci nici un secret din sentimentalismul dumitale. Știu, ai declarat și altă dată, că vrei să pășești spre sufletele oamenilor pe căile sensibilității, căi mai tainice și mai complicate ca cele ale Domnului, dar poate singurele în măsură să realizeze acea miraculoasă comunicare dintre ecran și sală. Și totuși ai avut destinul unui mare «dur» cinematografic: mereu cu spada în mână, mereu călare, mereu avântat în bătălii, începând cu Decebal și terminând, pînă una alta, cu Viteazul.

— Dar și cușma cu pană a lui Mihai Viteazul, și armurile, și caii, și luptele lui constituiau doar recuzita istorică a epocii și filmului, pentru mine au însemnat doar gestică exterioară, modalitățile de stil cinematografic de a comunica o mare credință. Mihai era mistuit de o idee, o idee înalt patriotică, asta m-a apropiat de el, pe mine și, sper, și publicul. Spada în sine, ca și pumnul, și pistolul, și violențele, nu mă pasionează. Sînt o modă efemeră ca toate celelalte. Iar duritatea eroilor mei era o simplă crustă... Să știi că și inginerul Petre Petrescu, pe care-l interpretez în filmele lui Manole Marcus, «Puterea» și «Adevărul», este un tip eroic, ars de patima ideilor, gata să lupte aprig oricînd pentru aceste idei, chiar dacă nu cu sabia sau pușca automată.

— Te-am văzut la citeva filmări: un Amza fără barbă, întinerit cu zece ani, cu o față palidă, trasă, și ochelari fini, de intelectual, un soi de ascet, dar parcă și el, într-un fel, un dur.

— Poate mai curînd un timid, un om închis în el, un tip pasional, care are cel mai mare curaj cu puțință, curajul ideilor sale. Omul acesta nu face nici un rabat la opiniile sale și, știi doar, lucrul acesta se plătește scump în viață; dar el demonstrează în film că perseverența și credința într-un ideal duc pînă la urmă — pe căi mai mult sau mai puțin ocolite — la biruința celui adevăr. Aveam nevoie ca de aer de un asemenea rol...

— De ce, Amza Pellea? Ai o popularitate pe care mulți din colegii dumitale ar invidia-o, te-ai confundat în memoria spectatorilor cu imaginea unor eroi naționali de proporții legendare, nimeni nu-i mai știe pe Decebal sau Mihai Viteazul după pozele din cărțile de istorie ci după cele de la «Patria».

— Adevărat, e aceasta o mare satisfacție, și nu numai de orgoliu actoricesc. E o mare împlinire omenească și artistică aceea de a putea comunica prin arta ta idei scumpe lumii noastre, gândirii noastre, nevoilor noastre de educație comunistă, și despre adevărurile acestea s-au spus multe, și cu pasiune, la recenta consfătuire de la Comitetul Central al partidului. E reconfortant să crezi pe scenă sau ecran personalități autentice, să oferi spectatorilor — mai ales celor tineri — mari modele umane, avem toți nevoie de eroi în preajma noastră, și nu de eroi convenționali, croiți din materie solară, fără pete. Se spune că westernurile plac pentru că se înfruntă în ele un înger și un demon — amîndoi îmbrăcați în blugi și cu pistoale la brîu — și pentru că îngerul e întotdeauna mai iute de mînă. Poate. Dar eu nu simt nevoia să conving de dreptatea eroilor mei trăgînd preopinamentul o directă mai rapidă în falca dreaptă. Nu vreau argumentul pumnului. Vreau dreptatea ideii. Și inginerul Petre Petrescu are această dreptate — pe plan științific și politic. Și izbuteste să-i convingă pe toți de această dreptate.

— Filmul lui Titus Popovici-Manole Marcus e, după cite știu, un film politic prin excelență.

— Un film politic declarat, aceasta e marea lui calitate, un film de actualitate, o oglindă a unei epoci pe care am trăit-o și o trăim cu toții, un film pe care îl simțim cu toții ca un moment de maturizare în filmul nostru contemporan. Aș vrea ca pînă la noua mea întîlnire cu spectatorii, aceștia să mă uite pe mine, cel din «Mihai Viteazul», și să-l primească cu interes pe acest erou cu nume voit neutru, pe acest tip de erou aproape neștiut al vremurilor noastre. Și cred că atunci voi fi de-a binelea bucuros dacă voi auzi pe stradă, în urma mea: «Uite-l pe Petre Petrescu...»

MIRCEA ALBULESCU:

„VREAU SĂ CREEZ PSIHOLOGII UMANE, NU ACȚIUNI”

— Ce se petrece cu dumneata la ora aceasta, Mircea Albulescu?

— Caut. Mă caut. Caut să mă clarific. Să mă descopăr. Caut să desprind din gesturile mele artistice concrete, cotidiene, niște idei, niște principii teoretice cu care să mă reintorc poate mai în cunoștință de mine însumi — la practică. Simt, din proprie experiență, acea intensă nevoie de clarificare teoretică la care se referea cu atita acuitate tovarășul Nicolae Ceaușescu.

— Am înțeles: filmezi din plin.

— Da. Oricît ar părea de ciudat. Am norocul să trec de la un film la altul, am avut norocul unor roluri — în «Mihai Viteazul» și «Canarul și viscolul», în «Prea mic pentru un război atît de mare» și în «Printre colinele verzi» — în care mi-am încercat, de fiecare dată în alt mod, puterile. Deși marea, încăpățînata mea experiență e una și aceeași...

— ...?

— Vreau să creez psihologii umane, nu acțiuni. Nu mă interesează atît situațiile unui film, împlinirile unui film, epical unui film, ci omul care transpare din toate acestea.

— Poftim, și se oferă prilejul: Pavel Stoian, eroul filmelor «Puterea» și «Adevărul», îți îngăduie să te desășori după placul inimii pe sute de metri de peliculă. Îți iubesti eroul?

— Sînt stăpînit de el, sînt primul asupra căruia își exercită fascinația și forța: Pavel Stoian, activistul de partid, e omul care deține puterea, și nu numai prin funcție, ci, mai ales, prin puterea sa morală. El trebuie să înțeleagă și să îndrume oamenii, să fie deschis spre oameni, el operează cu suflete, cu minți, cu stări de spirit. Trebuie să se creadă în el chiar și în situațiile-limită, neobișnuite.

— Ai dreptate, nu e de loc o treabă ușoară...

— Mai ales că, la început, Stoian e ca un trăsnet, ca apoi, cînd descoperă că e în stare să greșească, să învețe să piardă cu demnitate.

— Ce-ți place cel mai mult la acest erou?

— Firea sa autentică romantică. E un om care crede total și fierbinte în cauză, dar are naivitatea de a-și imagina că dăruirea și capacitatea sa imensă de muncă se pot substitui unor condiții obiective, tehnice, materiale. Îmi place și puterea sa de a-și recunoaște greșelile: nu e o însușire umană ușor de găsit pe toate drumurile!

— Spune-mi, te rog, Mircea Albulescu, spre ce roluri te trage mai mult inima? Te-am văzut, la teatru, în Dürrenmatt și Brecht, în Shakespeare și Cehov, te-am văzut bestial, cinic, grotesc, sălbatic, te-am văzut lucid și monumental în preutul Stoica din «Mihai Viteazul», uman și bun în «Prea mic pentru un război atît de mare»; în care din roluri te-ai simțit mai bine? Știu că actorii sînt adeseori atrași de fața urîtă a lumii și omului, pentru că atunci își pot dezlanțui forța de compoziție, chiar împotriva propriei lor naturi.

— Sigur că e interesant să construiești «negativi», sînt o pîine bună pentru actori dar, cum să-ți spun eu, în tine rămîne după aceea o urmă de urît, o drojdie de tristețe. Cunoscor mari actori care nu acceptau decît roluri de frumoși și buni ca să nu-i urască publicul — mai ales feminin — la terminarea spectacolului; dar nu-i vorba acum de asta. Un rol mare, un rol generos — și cum mai pîndim noi, actorii, un asemenea rol, pe scenă sau în fața camerei de luat vederi, cum îl mai jîndim și cum ne mai trec anii fără a-l întîlni — rolul unui personaj uman splendid, acționează magnetic asupra spectatorilor. Simțim cu toții nevoia ca binele să triumfe, ca adevărul să iasă la lumină, și oamenii nu mai acceptă să scormonească în șapte westernuri și cinci filme polițiste ca să găsească o picătură de dreptate.

— E absolut de înțeles. Pentru că filmele acestea fac pînă la urmă o educație «à rebours», o educație a răului. Și, de multe ori, și o educație a gustului indoielnic. Și cultivă gustul violenței.

— În ce mă privește, cred cu tărie în primatul suspense-ului psihologic. De o parte sau de alta a rampei sau ecranului, actor sau spectator, mă pasionează evoluția caracterelor, surprizele de tragic sau comic ce mi le pot oferi, infinit mai mult decît țeva coltului ce apare în penumbra. Gîndește-te bine și vei recunoaște că, o dată sfîrșit spectacolul, îți minte doar destinul eroului. Restul se pierde. Ani și ani de zile îți rămîn în minte stările eroului, acel suspense psihologic de care îți spuneam și care singur transmite mesajul educativ al unui fapt de artă. De-ar fi din simplu egoism, din socoteala aritmetică de a rămîne în mintea și inima spectatorului cît mai mult, prefer caracterelor, evoluțiile psihologice, epicului oricît de epic...

«Noi concepem clasa muncitoare nu ca o masă chemată numai să realizeze hotărîrile, ci ca o clasă conștientă de rolul său istoric».

NICOLAE CEAUȘESCU

manual și intelectual

de Henri WALD

Schimb de materii are loc între orice organism și mediu. Însă schimbul de materii dintre om și natură se realizează prin muncă. Spre deosebire de «metabolism», în cadrul căruia importanța principală o are asimilarea, în «muncă» principala importanță o capătă opoziția. Munca este activitatea prin care oamenii transferă anumite lucruri dintr-un gen în alt gen, schimbîndu-le proprietățile individuale. Munca presupune, așadar, atît cunoașterea genului din care fac parte anumite lucruri, cît și genul din care urmează să facă parte acele lucruri. În procesul muncii, distanța dintre proprietățile individuale ale lucrurilor și esența lor generală nu poate fi străbătută decît prin înălțarea cunoașterii de la oglindirea senzorială a individualului la reflectarea intelectuală a generalului. Munca a fost de la început și manuală, și intelectuală. De la adaptarea naturală a antropoidului la mediu la munca socială a omului nu se poate trece decît din clipa în care începe să activeze și intelectul.

Se vorbește, în ultima vreme, despre «inteligența mîinilor». Mi se pare că este vorba, mai degrabă, de «mîinile intelectului», deoarece mîna este mînă și nu labă, fiindcă execută comenzile intelectului. Omul se deosebește calitativ de toate celelalte ființe nu prin forța fizică a membrilor sale, ci prin puterea spirituală a intelectului său. Ceea ce pot face și dobitoacele și mașinile nu este specific uman. Dar oamenii au fost nevoiți, zeci de milenii, să îndeplinească sarcini inumane pentru a deveni oameni. O piatră necioplită devine unealtă numai din momentul în care este minuită în lumina unei idei. Nu ideile transformate de idei. Fără activitate intelectuală, efortul fizic al muncitorului este orb, iar fără mîini, intelectul este steril.

Oamenii pot transforma natura prin intervenția manuală a muncii deoarece intelectul lor poate produce mai multă informație decît a primit. Prin energia metaforică a limbajului, prin abstractizare și generalizare intelectul poate depăși informația capătă prin simțuri elaborînd o plusinformație capabilă să reflecte esența lucrurilor asupra cărora acționează mîinile. Omul poate fabrica un plusprodus cu ajutorul mîinilor, deoarece poate elabora o plusinformație cu ajutorul intelectului. Ceea ce este cel mai omenesc în muncă nu rezidă în aportul mîinilor, ci în contribuția intelectului care le călăuzește.

Că efortul manual a fost, la începutul istoriei, mult mai mare decît cel intelectual nu este de mirare. Nevoile practice erau mult mai urgente decît cele teoretice. Activitatea intelectuală se desfășura în imediată apropiere de activitatea manuală. Ideile aveau o valoare exclusiv aplicativă. Însă, încetul cu încetul, activitatea intelectului a dus la fărîmarea unui început de «prisos» și de «ragaz» care au făcut posibilă despărțirea socială dintre mînte și mînă. Mîntea exploatareilor transforma natura cu mîinile exploatareilor. Despărțite, activitatea intelectului devenea din ce în ce mai «pură», iar cea a mîinilor din ce în ce mai penibilă. Porunca stăpînitorilor a devenit «Logos divin». Așa s-a format credința că oamenii se află în slujba ideilor și nu ideile în slujba oamenilor.

Cu toate acestea, munca n-a fost niciodată «pur intelectuală» sau «pur manuală». Cea manuală realizează idei, iar cea intelectuală presupune minuirea unui sistem de semne sonore și grafice. Istoria omenirii este procesul prin care travaliul fizic al mîinii trece din ce în ce mai mult pe seama unor unelte mereu mai perfecționate, sporindu-se astfel ponderea activității intelectuale în procesul muncii.

Socialismul are o nevoie crescîndă de inițiativa creatoare a muncitorilor. Într-o societate în care efortul manual este înlocuit, treptat, de acțiunea mașinilor, trebuie educată nu numai îndemnarea de a realiza, ci și capacitatea creatoare a intelectului. Producția contemporană, autotelemecanizată, electronizată și cibernetizată, nu poate fi minuită și, mai ales, pusă în slujba unor idealuri umane fără o intensă activitate intelectuală. Valoarea oricărui ideal, depinde de puterea oamenilor de a-l realiza, dar puterea oamenilor devine primejdioasă dacă nu se mai află în slujba unui ideal. Efortul manual al muncii este înnobilit în socialism tocmai de conștiința țelului urmărit.

FIERBINTEA VARĂ A MUNCII PATRIOTICE

Trăim vara unui entuziasm clocotitor. Într-un suvoi debordant de vitalitate, 180 000 de tineri au pornit să sporească cu brațele lor, cu mintea lor, belșugul patriei. Îi aflăm în munți, pe șantierele unor șosele și drumuri în fază de construcție, la Porțile de Fier, la Lotru și Olt. Cîntecele lor pline de avînt răsună în fabrici și uzine, pe cîmpiile nesfîrșite ale patriei, acoperite cu grîne date în pîrg. Cele două mii de șantiere ale muncii patriotice sînt adevărate școli. Școli ale curajului, focare de educație patriotică,

modelatoare de caractere. Aici, în încleștarea cu roca, pămîntul și apa, sub razele dogoritoare ale soarelui, pe potecile munților, tinerii învață să iubească și mai mult această țară, descoperind în muncă sensul cel mai înalt al existenței lor. Este o acțiune de o amploare extraordinară. Ea continuă, bucurîndu-se de o bază materială infinit superioară, glorioasele tradiții ale muncii patriotice de-acum mai bine de două decenii. Zicem Lotru, și ne aducem aminte de Agnita-Botorca. Zicem Porțile de Fier,

și-n fața noastră reînvie imaginile emoționante ale Bumbesti-Livezenilor. Peste ani, spiritul revoluționar, entuziasmul, dăruirea de sine au trecut în noile generații, înflorind plener.

De la Arad la Tulcea, din Maramureș în Teleorman, întreaga țară a fost cuprinsă de iureșul muncii patriotice. Un tineret matur, ce-și cunoaște responsabilitățile, un tineret ce unește vigoarea cu o conștiință revoluționară, a răspuns, spontan, din tot sufletul, vibrantei chemări: prezent!

**CEC
VĂ OFERĂ,
DV. ALEGEȚI**

LIBRETUL DE ECONOMII CU DOBÎNDĂ

Economisirea treptată a unor sume importante care sporesc prin dobânzi anuale se realizează cu ajutorul celui mai vechi instrument de economisire («veteranul») al Casei de Economii și Consemnațiuni din țara noastră: **LIBRETUL DE ECONOMII CU DOBÎNDĂ**.

Pentru depunerile «la vedere» pe aceste librete Casa de Economii și Consemnațiuni acordă o dobândă de 3,5% pe an, iar pentru sumele depuse pe un termen de minimum un an, 5%.

Dobânzile adăugate la sfârșitul fiecărui an la sumele depuse pe acest libret produc la rîndul lor dobânzi.

Libretele de economii cu dobândă nominală, pe care se efectuează depuneri «la vedere», se emit de către toate unitățile CEC proprii și mandatarilor din țară (filiale, agenții CEC, agenții PTTR, ghișee CEC din instituții, întreprinderi, organizații, mandatar CEC comunali).

Depunerea inițială și soldul efectiv pe libretul de economii nominală nu pot fi mai mici de 25 lei. Depunerile ulterioare și restituirile se pot efectua la orice unitate CEC proprie sau mandatară.

Libretele de economii cu dobândă nominală, pe care se efectuează depuneri «pe termen», se emit de către toate filialele și agențiile CEC proprii.

Depunerea inițială și fiecare depunere ulterioară minimă este de 500 lei, iar soldul de cel puțin 25 lei.

Depunerile ulterioare și restituirile de pe aceste librete se pot efectua atât la unitatea CEC care a emis libretul, la celelalte unități CEC proprii din aceeași localitate cu unitatea emitență, cât și la filiala care ține evidența contabilă a unității emitență.

Libretele de economii cu dobândă la purtător, cu sau fără parolă, pe care se efectuează depuneri «la vedere» sau «pe termen», se emit de către filialele și de agențiile CEC autorizate.

Depunerea inițială minimă este de 200 lei la depunerile la vedere și de 500 lei la depunerile pe termen. Soldul la ambele ieluri de depuneri este de cel puțin 25 lei.

Depunerile ulterioare și restituirile pe libretul de economii la purtător se efectuează numai la unitatea CEC care a emis libretul.

Întrucum vor spori economiile dv. dacă veți folosi **libretul de economii cu dobândă**:

a) în cazul efectuării de depuneri «la vedere», la care rata dobânzii este de 3,5% pe an:

Perioada în care se fac depuneri (ani)	Suma economiilor realizate, inclusiv dobînda, în cazul depunerii a cite 100 lei chenzinal (1 și 15 ale lunii)	Suma economiilor realizate, inclusiv dobînda, în cazul depunerii a cite 200 lei chenzinal (1 și 15 ale lunii)
1	2 444,10	4 888,20
3	7 591,90	15 183,80
5	13 106,35	26 212,70
10	28 672,65	57 345,30
15	47 160,50	94 321,00
20	69 118,30	138 236,60

b) în cazul efectuării de depuneri «pe termen» la care rata dobânzii este de 5% pe an:

Perioada	Suma economiilor realizate, inclusiv dobînda, în cazul depunerii a cite 500 lei lunar (la 1 ale lunii).
1	6 161,90
3	19 425,30
5	34 048,25
10	77 503,45

LIBRETUL DE ECONOMII PENTRU CONSTRUIREA DE LOCUINȚE

Dacă doriți ca sumele economisite de dv. să sporească prin importante câștiguri în bani și în același timp să beneficiați și de alte avantaje, alegeți **LIBRETUL DE ECONOMII PENTRU CONSTRUIREA DE LOCUINȚE**.

Acesta vă oferă:

— câștiguri în bani și

— dreptul de a depune opțiuni pentru construirea de locuințe pentru oricare cartier sau tip de bloc, indiferent de data înscrierii, în cazul în care sînteți titularii de librete ieșite cîștigătoare și doriți să vă construiți locuințe proprietate personală cu sprijinul statului.

Libretul de economii pentru construirea de locuințe se emite nominal, pentru o depunere fixă de 5 000 lei. Acest libret de economii nu se emite la purtător și pe el nu se pot efectua depuneri condiționate sau depuneri pe termen, ci numai depuneri «la vedere». Normele emiterii libretului, ca și cele privind restituirile, sînt următoarele:

— se emit de filiale și agențiile CEC autorizate.

Fiind emis cu o valoare fixă de 5 000 lei, pe acest libret de economii nu se pot efectua depuneri ulterioare;

— restituirea sumei depuse se efectuează o singură dată integral, la unitatea care a emis libretul, la o cerere altă unitate CEC proprie din aceeași localitate cu unitatea emitență a libretului sau la filiala care ține evidența contabilă a unității emitență.

Cîștigurile în bani se acordă prin trageri la sorți trimestriale care au loc în trimestrul următor celui pentru care se efectuează tragerea.

M.I.

literare

de Traian STOICA

ION LOTREANU:

„AZIMUT”

o carte de poezie patriotică

Nu demult scriam aici despre cartea de început a unui tînar poet (Dan Rotaru: *Plînsul oglinzilor*) că întrunește toate condițiile unui perfect debut. Iată că astăzi, spre satisfacția noastră, o altă primă carte de versuri ne dă prilejul unei afirmații similare. E vorba de volumul *Azimut* (Editura militară) semnat de Ion Lotreanu.

Ca și în primul caz, poezia lui Ion Lotreanu, fără a irumpe printr-o distinctă originalitate, conține însă o seamă de evidente promisiuni pentru o fericită evoluție. Cu toate ecurile reținute în versurile sale din lirica unor modele mai apropiate sau mai îndepărtate — în special pillatiene, voiculesciene sau beniuciene — tînarul poet afirmă totuși, de la bun început, făgăduiele unui drum ascendent, pe care-l întreprinde în lipsă de realizări personale, originale. Ne dau această certitudine prezența unei reale sensibilități și capacitatea de a o exprima; o sensibilitate ce vibrează proaspăt și sincer la solicitările din prezent sau trecut; o expresie, în numeroase cazuri, congruentă și de frumoasă plasticitate.

De inspirație patriotică, poezia din «Azimut» celebrează istoria nu prin accente și tonuri de amplă sonoritate; tînarului nostru poet îi e propriu cîntecul de rezonanță mai restrîns, trădînd o comuniune de caldă afectivitate, am putea spune de tandră trăire a momentelor evocate. În acest sens consemnăm poemul «Recunoștință», din care transcriem: «N-au murit. Eroi vîșnic sînt aproape./ Ochii pretutîndeni cîți scrutoari./ Gînditori în frunze, limpeziți în ape./ Tremurînd în rouă și zimbind în flori./ ...Prețuiesc vitejii care dorm sub hune, Le-am durat în suflet trainică zidire./ Flamura de aur eu o port prin lume/ Adunată-n pînza versului, subțire...»

Întuindu-și specificitatea lirică prin autorecunoașterea acestei subțiri pînze a versului, poetul izbutește numai menținîndu-se în țesătura lui delicată. Cînd forțează nota, cînd cîntă a-și îngroșa glasul și vine cu urzeli presupuse mai întărite, atunci înlînim o rostogolire de cuvinte fără acoperire, ideatică și emoțională, exprimare e ternă, facilă. Chiar versurile din mijlocul poemului din care am citat vorbesc de unele delăsări ale poetului: «Seva înflăcărata nu se pierde-n luturi./ Ci, întinerită, urcî-n ramuri noi./ Steaguri încercate se preschimbă-n scuturi, Singele eroic arde-n alți eroi». În genere, cu grija pentru cuvînt și pentru claritatea sugestiilor lui, Ion Lotreanu eșuează în inexpresiv cînd «poetizează», încercîndu-și astfel versurile cu prețiozități, ca în «Panoplie», de pildă. Însă poet cu un instinct sigur al cîntecului, autorul *Azimut*-ului își regăsește repede resursele. În aceste ocazii emoția e asigurată, imaginea e proaspătă, fluenta melodică e captivantă: «Pe aici treceau strămoșii mei călare/ Cu orizontul sbînzurat de sei./ Aceiași plopi se răsuceau sub soare/ Și-aceiași riu se despletă pe stei» («La Polovraci»).

Tot în culori tandre, adică în nota de expresie «întîmă» a poetului, în ciclul «Cadențe» aflăm câteva notabile «cîntece ostășești». Și aici poetul nu e preocupat de sonoritatea acestor «cadențe»; ele sînt captate afectiv și caligrafiate cu penița mușcată în cerneluri de «culoarea sentimentelor». Notația e fragilă, delicată. Într-un «marș de noapte» rîndurile soldaților taie întinericul în felii, iar «Stele mici, cu tremur nefiresc/ Se dînesc pe rînd în baionete...»

Cultivînd simțămîntele nobile, atent la șlefuirea vocabulei, versurile purtîndu-i cu claritate mesajul, poetul Ion Lotreanu își face un debut cu adevărat promițător. Din poemele citabile desprindem și acest moment brîncușian: «Cad stele reci pe masa gînditoare/ Ca firele din barba unui zeu./ Clepsidre dorm supuse sub ninsoare./ Alea tace strînsă-n curcubeu./ Altarul porții: liniște divină./ Peste sîrut a-ncremenit o rază./ Sub apăsarea albă de lumină./ Transfigurate, pietrele visează./ Un strigăt sur din temple nesupuse/ Se-nalță-ntre pămînt și cer-pilastru —/ Căci meșterul din inimă trecuse/ În stilul casei setea de albastru» («Iarna, la Tîrgu-Jiu»).

dialog cu cititorii

de H. DONA

Citind prin ziare că unul dintre interpreții filmului italian «Sacco și Vanzetti» a luat un premiu de interpretare masculină la Cannes, cititorul **B. Ciubotaru** din Botoșani ne cere unele amănunte în legătură cu faimoasa poveste a celor doi imigranți italieni uciși acum 44 de ani și ne sugerează publicarea unui documentar pe această temă. Ne însușim sugestia, mai ales că, atît datorită filmului amintit cît și publicării unor mărturii inedite, cazul a revenit oarecum în actualitate. Nicola Sacco și Bartolomeo Vanzetti au fost victimele uneia dintre cele mai monstruoase crime judiciare ale acestui secol. Imigranți italieni de dată recentă, militanți ai mișcării anarho-sindicaliste, ei au fost acuzați, fără nici o dovadă, de comiterea unui asasinat. Deși poliția n-a putut aduce nici o urmă de probă, deși alibiurile acuzaților au fost pe deplin confirmate, deși chiar martorii plătiți ai acuzării și-au retractat învinuirile, cei doi italieni au fost condamnați la moarte; clasele dominante din S.U.A. acestor ani vroiau în acest fel să însălmînte pe toți cei care îndrăzniseră să se ridice la luptă împotriva capitalului. A început o bătălie disperată pentru salvarea celor doi nevinovați, bătălie care a durat peste șapte ani și în cursul căreia Sacco și Vanzetti au dat dovadă de o înaltă forță morală, de o exemplară conștiință revoluționară. În lumea întreagă, milioane de oameni, în frunte cu cele mai mari personalități ale culturii și științei, au manifestat, au protestat, au dresat petiții în sprijinul celor doi. Manifestări impresionante au avut loc și în România. Și totuși Sacco și Vanzetti au fost executați pe scaunul electric. Ceea ce este înfiorător e faptul — subliniat de marele scriitor american John Dos Passos — că, în momentul execuției, nimeni, nici judecătorii care i-au condamnat, nici polițiștii care i-au anchetat, nici chiar cei mai înrîți adversari politici nu aveau vreo îndoielă asupra totalității lor nevinovații.

Cititorul **Nicolae Golgojan** din Rovinari, jud. Gorj, ne invită să publicăm un amplu reportaj despre importanțele investițiilor realizate în localitatea din care ne scrie. E ceea ce vom face; nu sîntem însă de loc siguri că vom consacra reportajului jumătate din revistă (cu toată simpatia pe care o purtăm Olteniei și oltenilor).

Am apreciat mult scrisoarea cititorului **N. Florea** din Filipeștii de Pădure, jud. Prahova, cu privire la caracterul educativ al lecturilor tineretului. Desigur, avem aceleași bune păreri ca și dumneasa cu privire la «Cei trei mușchetari», deși e bine să precizăm că nu subiectul ca atare are vreo calitate pilduitoare. În fond, ce se întimplă în romanul lui Dumas? În Franța secolului al XVII-lea, elementele înaintate (pentru acea vreme), acționînd în vederea consolidării statului centralizat, unitar și a depășirii conflictelor religioase, elementele grupate în jurul lui Richelieu, se înfruntă cu reprezentanții reacțiunii feudale, dușmani obiectivi ai intereselor franceze, care o urmează pe regina Ana de Austria, legată de cei mai înverșunați dușmani ai Franței. Or — și tocmai acesta e paradoxul — eroii «pozitivi» din roman sînt exponenți ai celei de-a doua tendințe, iar fapta lor de căpetenie — urmărită cu sufletul la gură de către cititori — este, obiectiv vorbind, un act de trădare de țară, de pactizare cu inamicul (e vorba de recuperarea bijuteriilor reginei). Bineînțeles, cititorul contemporan nu acordă nici o atenție acestor considerente și reține ceea ce este de fapt esențialul: exaltarea curajului, a solidarității bărbătești, a cavalerismului (în sensul bun al cuvîntului), a dragostei de viață. În acest sens, și numai în acest sens, romanul lui Dumas are o valoare morală educativă, în acest sens este el îndrăgit de generații după generații de adolescenți.

O propunere oarecum curioasă primim din partea cititorului **V. Romașcu** din Tg. Ocna, care se întreabă de ce nu există și la noi în țară o societate pentru protecția animalelor. Nu ne simțim în măsură să dăm un răspuns competent la această întrebare; ne mulțumim doar să observăm — fără nici o intenție denigratoare — că în străinătate asemenea societăți grupează de obicei persoane plictisite de societatea oamenilor și care-și îndreaptă afecțiunea — autentică sau nu — spre bietele necuvîntătoare, incapabile să se pronunțe pentru sau împotriva unei asemenea protecții. În societatea noastră, tratarea civilizată a animalelor face parte din normele de conduită morală elementară. Cine are surplusuri afective de cheltuit, ar face mai bine să și le îndrepte spre oamenii din jurul lor. E o simplă părere.

INCOMPATIBILUL

- CRONICĂ JUDICIARĂ -

Nici nu știu cum altfel ar putea fi numit acest farsor cu mască de ghips. Ajuns acum în locul potrivit lui, la apelul de dimineață, la apelul de seară, peste zi — când e nevoie, este strigat: *deținutul Rizea Dumitru*. Neîndeajuns de semnificativ. După cum nesemnificativ este că a fost un om liber, că a fost student, că a fost procuror. N-a fost decît ceea ce a vrut să fie: un altul. Și de aceea — un incompatibil.

S-a strecurat prin facultate cu aparența unui personaj sobru. «Prea rigid, chiar» — ne spune unul dintre foștii lui profesori. Această rigiditate masca de rapt chinurile existenței pretacute. Treșărea la aluziile unui fost coleg de școală ce-i amintea condițiile precare, de improvizatie, în care absolvișe liceul, dar se arăta vehement cînd vorbea, în principiu, despre necesitatea studiului. Prea slab pentru a nu-și juca aparențele și prea încîntat de talentul prefăcătoriei pentru a pune în acord faptele cu vorbele, D.R. s-a deprins treptat cu duplicitatea, ajungînd să creadă că ea poate fi o profesie.

Un amănunt ni se pare revelator. Aproximativ în perioada în care colegii i-au încredințat o sarcină obștească destul de importantă, ceva care presupunea recunoașterea unui devotament exemplar, studenții anului din care făcea parte au plecat la muncă patriotică în agricultură. Lipseau doar cițiva. Printre cei fofilați era și... Dumitru Rizea.

La repartizare, tipul găunos a nimerit în rîndul procurorilor. Probă de foc a adevăratei existențe, D.R. avea să susțină examenul vieții nu numai într-o instituție în care corectitudinea și intranșigenta față de tine însuși sînt devize de căpetenie, ci și într-o unitate locală model a procuraturii. Cît de ușor putea fi promovat acest examen, cu condiția să crezi și să vrei!

D.R. n-a vrut, pentru că n-a crezut. El credea în puterea impresiei exterioare, în barca «magică» a prefăcătoriei cu care poți pluti ferit de valuri și din care poți pescui fără să te uzi. Dar vislea împotriva curentului. Nici n-a apucat bine să privească legitimația ce-i conferea imputernicirile de om al legii, că centrifuga existenței adevărate, fără subterfugii și fără compromisuri, l-a azvîrlit pe tubul pentru pleavă.

Episodul propriu-zis este penibil. Rizea intenționa să se căsătorească. În jurul lui începuseră să roiască rudele interesate ale viitoarei soții. Printre ele, și un tînăr cu veleități de samsar — Adrian Viorel Buru — care a racolat, nu se știe de unde, doi soți inculpați pentru o infracțiune relativ ușoară. Numai că cei doi soți, numiți Necșuțu, vroiau cu orice chip să scape de pedeapsa pe care o meritau. Buru i-a prezentat lui Dumitru Rizea.

Salariatul Procuraturii locale-Pitești (observați că evităm să-l numim procuror, titlu pe care nu-l merită nici măcar cu indicativul de fost) s-a comportat ca cel mai abject neguțator. Mai întii, a exagerat perspectivele sancționării soților Necșuțu. Apoi a declarat că poate interveni, grație influenței sale presupuse, pe lângă judecători. A adăugat că numărul celor cu care trebuia aranjat e mare. La urmă a comunicat prețul: 15 000 de lei și 20 de litri de vin.

Din această clipă Rizea a atins treapta inferioară a decăderii. O ilustrează filmul evenimentelor, cu ciondăneli pentru cîte o sută de lei în plus sau în minus (prețul a fost redus treptat pînă la 4 000 lei și 10 litri de vin), cu înțîlniri conspirative în WC-uri, cu minciuni și amînări de pe o zi pe alta (pentru că Rizea nu avea cum să-i ajute pe cei doi inculpați, el știa de la bun început că va fi imposibil să intervină pe lângă judecători, legea e lege, și trebuia să-și urmeze cursul).

Era inevitabil ca înșelătorul trafic de influență să fie spulberat. Intervenția colegilor de unitate, a adevăraților procurori, a fost promptă și fără echivoc. Într-o clipă Dumitru Rizea a revenit la dimensiunile lui reale. Acelea ale incompatibilului.

Este mai mult decît un calificativ și mai mult decît un termen folosit în diferite accepțiuni referitor la magistrați. E însăși condiția celui care nu se încadrează în obligațiile sociale, a duplicitarului, a celui care încearcă să trișeze în viață la adăpostul vorbelor.

Sergiu ANDON

de ziua ta, meștere manole '71

Într-un fel sau altul, cu toții sîntem beneficiarii unui fel aparte de oameni: constructorii.

Sîntem dependenți, neînchipuit de mult, de oamenii șantierelor. Ei ne rezolvă nemămurate dintre cele mai importante probleme ale noastre, ca oameni moderni ce vrem să fim: probleme legate de imperioasele noastre nevoi de «a locui, a ne destinde, a munci, a circula», potrivit pretențiilor civilizației contemporane.

Repet, îi socotesc pe constructorii «un fel aparte de oameni». Pentru că au avut tăria să-și aleagă una dintre cele mai dificile, dintre cele mai incomode meserii; pentru că prin ceea ce fac dovedesc, implicit, o sublimă grijă frățească față de semenii; pentru că ne edifica și ne pregătesc acel «oraș radios» în care visăm să ne ducem viața; pentru că munca lor este un permanent cîntec de pace și încredere în viitor.

În ceea ce ne privește, ne putem îngădui un sentiment de mîndrie; noi, poporul nostru, transformîndu-ne țara într-un uriaș șantier, probăm lumii, prin fapte, că sîntem iubitori de pace.

În condițiile aspirației naționale spre socialism, ale bătăliei concrete pentru edificarea lui, constructorilor noștri le revin mari responsabilități.

În anii cincinalului pe care l-am început, vom face investiții de peste 540 miliarde lei. Cu alte cuvinte, mai mult decît am cheltuit în această privință în ultimul deceniu. Acestui efort al statului, al poporului, trebuie să-i răspundă pe măsură, alături de noi toți cei apți de muncă, și constructorii.

Scurtarea perioadei de realizare a investițiilor, înlocuirea risipei cu grija gospodărească față de materiale, reducerea costurilor și folosirea mai eficientă a forței de muncă, simultan cu îmbunătățirea calității lucrărilor, mecanizarea acestora, extinderea folosirii elementelor prefabricate, înlăturarea finisajelor suplimentare costisitoare, renunțarea la construirea de spații supradimensionate, pe scurt, reducerea ponderii constructorilor în totalul investițiilor — iată doar cîteva din sarcinile concrete care revin constructorilor noștri în clipa de față.

Și cînd am scris «în clipa de față» m-am gândit că poate nu acum — nu tocmai acum, de ziua lor — trebuia să mai amintesc constructorilor de sarcinile și grijile lor, pe care, fără îndoială, le știu ei mai bine decît mine.

De fapt, încercînd să arăt imensitatea frontului lor de lucru n-am vrut decît să aduc un omagiu acestor oameni care — profesioniști sau amatori voluntari înflăcăriți de patriotism — poartă pe umerii lor responsabilitatea construirii hidrocentralelor de la Porțile de Fier, de pe Lotru și celelalte, a celor peste 500 000 de apartamente în care știm că vom intra pînă în 1975, a kilometrilor de șosele și poduri, a halelor uzinelor gigantice, într-un cuvînt, a Casei Socialismului.

N.I.

BILANȚ OPTIMIST

Cortina a căzut peste primul semestru al actualului cincinal. Retrospectiv judecate, primele șase luni ale anului au constituit o etapă rodnică, guvernată, de la un capăt la altul, de spiritul de muncă și creație propriu omului nou, conștient de înalta sa răspundere socială, care s-a străduit și a reușit să infaptulască cu succes politica economică științifică, realistă a partidului nostru, politică orientată în direcția creșterii și perfecționării rapide a forțelor de producție, îmbunătățirii organizării și funcționării întregului mecanism social-economic, spre ridicarea nivelului de viață material și spiritual al celor ce muncesc. Dar în asemenea împrejurări instrumentul cel mai potrivit pentru a caracteriza o etapă sau alta, sub raport economic, îl constituie bilanțul statistic. De aceea să lăsăm cifrele să vorbească, prin graiul lor lapidar dar convingător.

Pe ansamblul economiei naționale, planul semestrial al producției globale a fost depășit cu 2,6 la sută. Ce reprezintă acest procent, aparent neînsemnat din punct de vedere aritmetic? Fără a-i putea dezvălui în întregime semnificația, ne vom mărgini să arătăm că numai producția suplimentară realizată în cîteva ramuri ale economiei (metalurgie, construcții de mașini, energie electrică, industria minelor, petrolului și geologiei, industria chimică, construcții industriale, combinatele industriei lemnului, celulozei și hîrtiei și industria ușoară) în primele șase luni reprezintă 2,8 miliarde lei. Practic, în perioada ianuarie-iunie, ca urmare a muncii pline de eroism desfășurate în fabrici, uzine, pe șantiere, în exploatarea miniere, petroliere, forestiere și în alte domenii, economia națională a primit peste prevederile planului mai bine de 300 milioane kWh energie electrică, aproape 52 000 tone fontă, 51 000 tone laminate, circa 240 000 tone cărbuni, 8 locomotive diesel-hidraulice, 16 strunguri, 42 000 rulmenți, 1 600 tone fire și fibre chimice și alte produse. Și încă un fapt demn de a fi subliniat: aproximativ două treimi din sporul producției s-a realizat pe seama productivității muncii. De asemenea, ca urmare a preocupării pentru reducerea cheltuielilor de producție, pentru ridicarea rentabilității în toate domeniile, planul de beneficii a fost depășit. Comparativ cu perioada corespunzătoare a anului 1970, ritmul de creștere a producției industriale în semestrul recent încheiat este superior cu 12 la sută.

Cu toate că unele întreprinderi chimice și constructoare de mașini nu și-au realizat în întregime sarcinile, bilanțul primului semestru pune în evidență încă o constatare îmbucurătoare, și anume, faptul că indicatorii principali ai planului au fost depășiiți nu numai pe ansamblul economiei ci și pe fiecare ramură în parte. Astfel, examinînd rezultatele în principalele domenii, se constată că producția globală a construcțiilor de mașini din primul semestru depășește, sub raport valoric, cu peste 5 miliarde lei pe cea din întreg anul 1965, că industria chimică a furnizat o producție care întrece cu 2,4 miliarde lei nivelul atins în perioada corespunzătoare a anului trecut. De asemenea, producția de cărbune din primele șase luni este egală cu producția anului 1965, iar nivelul producției de mineruri neferoase este de aproape două ori mai mare decît al producției pe întreg anul 1960.

Relevînd efortul, nu mai puțin important, de pe șantierul țării este de semnalat că în prima jumătate a anului în curs s-a realizat 46 la sută din planul de construcții-montaj. În această perioadă, întreprinderile de construcții-montaj ale Ministerului Construcțiilor Industriale au pus în funcțiune 100 de obiective și capacități noi, 12 dintre ele fiind realizate cu 1-6 luni în avans față de termenele planificate.

Fără a ocoli lipsurile care s-au manifestat în unele unități industriale — nerealizarea tuturor indicatorilor de plan și a tuturor sortimentelor, depășirea consumurilor specifice, întîzieri în construcția unor noi capacități și altele — trebuie subliniat că planul pe primul semestru s-a încheiat cu un bilanț tonifiant, optimist.

Pășind în noul semestru, oamenii muncii de pe întreg cuprinsul patriei noastre, preocupați să traducă în viață prevederile planului, animați de dorința de a-și îndeplini propriile angajamente asumate în întrecerea socialistă, de a răspunde cu cinste chemării Frontului Unității Socialiste, vor dezvolta zestrea deosebit de importantă pe care au acumulat-o în primele șase luni. Voința multor colective, exprimată în telegramele adresate cu acest prilej C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu, constituie o cheazăie că întregul popor va munci cu abnegație, hotărît să-și asigure din primul an o bază trainică actualului cincinal, perioadă deosebit de importantă, care, așa cum a fost caracterizată de secretarul general al partidului, va permite țării noastre să pășească realmente într-o etapă superioară a dezvoltării social-economice.

N. DĂSCĂLESCU

-Ce părere aveți, maestre Nicolae Gărdescu, ne lansăm împreună în aventura unui... interviu fantezist?

— Te anunț că detest interviurile: am impresia că mi se cere să mă dezbrac în fața publicului.

(Un cârâit scurt, bine-știut, țîșnit de undeva, dintre capricioase coarde vocale: maestrul grasează chiar și atunci când râde. O casă bătrânească, așezată, un setter irlandez roșcat, demn de medalii canine, o sumedenie de cărți catalogate pedant ca într-o bibliotecă publică, oglinzi venetiene, două busturi în mărime naturală: oare îi place maestrului să se privească tot timpul în față?)

— Dar dacă faci aluzii la minciunile baronului Münchhausen, ai dreptate, draga mea. Ei, bietul, e doar un naiv care fantezează. Eu sînt cel care mai minte, din cînd în cînd.

— Dar fantazați împreună cu el de vreo 20 de ani, dacă nu mă înșel. Și se contaminează oamenii...

— De 22 de ani la Radio, de 10 ani la Televiziune, în 176 de piese cu totul, ba chiar și în cea mai recentă premieră a mea, cea de la Naționalul timișorean. E, baronul acesta al meu, un personaj plin de ingenuitate, poate de aceea nu ne-am plictisit unul de altul. Cred că Münchhausen a aflat primul că eu sînt de fapt un grav, că mă prefac doar a fi un om vesel.

— Aceasta e minciuna dv. cea mare?

— Poate. N-am o picătură de umor, n-am o fărîmă de haz, iar cînd am aflat că n-am nici talent, era prea tîrziu: eram popular.

— Mă amuză afirmația dv., nu o cred, firește, dar n-am timp să vă contrazic, căci vreau acum să aflu ce înseamnă pentru dv.

popularitatea?

— Nu știu exact. E în ea ceva imponderabil, ca în toate iubirile. Ceva știu totuși: popularitatea vine de la faptul că nu îți minți publicul (mai ales pe micii spectatori). Continui să cred, cu naivitate, că dragostea nu merge împreună cu minciuna.

— Și ce înseamnă să nu minți pe scenă?

— Înseamnă să crezi cu convingere că ești prost, dacă rolul ți-o cere, înseamnă să pari deștept chiar dacă nu ești, bun chiar cînd ai cerul gurii negru, și rău, cînd ești piinea lui Dumnezeu.

— Deci, în ultimă instanță tot să te prefaci, să te contrafaci, să minți.

— Există un singur mare neadevăr pe scenă: acela de a-ți ignora publicul, de a-ți face uitată misiunea pentru care ești hărăzit. O spunea recent, foarte răspicat, tovarășul Ceaușescu: «**Arta trebuie să servească unui singur scop: educației socialiste, comuniste**». Mai există, e drept, și un al doilea neadevăr pe scenă: lipsa de simțire. Știu, unii din tinerii mei colegi vor privi circumspecți și ironici această afirmație, e profund demodat să apelezi azi, în teatru, la sentimente și nu la gîndire, știu, arta modernă cere în primul rînd cerebralitate, dar eu continui să cred că cel puțin în al doilea rînd e nevoie și de o trăire a simțămintelor. Și mi-e teamă că unii tineri artiști sînt gata să arunce peste bord nevoia de sentimente de dragul experimentelor... Dar iar am să revin la spusese tovarășului Nicolae Ceaușescu și am să citez acea frază plină de adevăr: «**Nu trebuie să uităm că tineretul nostru s-a născut în alte condiții, și unii consideră că lor li se cuvine totul, că numai societatea are obligații, dar ei nu au față de societate nici o obligație**». Adevărat, așteptăm încă multe de la tineretul nostru. Și chiar de la tineretul din teatru... Să-ți mai spun ceva: eu joc comedie de o sumedenie de ani...

— De cîți?

— Oh, curiozitățile astea dezagreabile. De 47 de ani, dacă dorești neapărat să știi. Am jucat deci operetă, revistă, comedie bufă și cred că întotdeauna spuneam ceva, comunicam ceva în piesele astea. O piesă fără miez, fără intenție educativă este, crede-mă, uscată și pustie ca deșertul Saharei. Nu se poate face teatru fără idei, asta o știu eu de aproape 50 de ani. Cum îți

spuneam însă, am comicărit pe scenă și am amuzat oamenii, iar cînd veneam acasă știi ce făceam?

— ...?

— Mă băgam în bibliotecă (aveam mii și mii de cărți, mi-au rămas mai puține, pentru că am mulți amici) și lucram la un Dicționar de teatru, un fel de Larousse pe specialitate. În 15 ani am făcut vreo 80 000 de fișe. Pe piese, autori, terminologie artistică... Nu l-am terminat: am obosit pe drum.

— Păcat! Un actor comic-savant e o specie umană rară și pasionantă. Dar cum ați fi definit, în dicționar, să zicem cuvîntul actor?

— Să-ți răspund cu o epigramă mai veche a mea, ca să-ți fac în sfîrșit și o plăcere:

*Pe mormînt doresc să-mi scrie
epitaful următor:*

*«Asta om putea să fie,
de nu se făcea actor».*

— Nu gust, vă mărturisesc, maestre, glumele funebre.

— Pe mine însă nu mă sperie moartea: am trecut acum cîteva luni direct pe sub nasul ei și am reușit să o păcălesc. Ceea ce mă face să cred că mă voi stinge de maladia care a decimat întreaga mea familie: longevitatea. Deși singurul actor care a mai existat în neamul nostru, și care era și omonimul meu, a murit pe la 20 și ceva de ani. Nottara povestește despre el în memoriile sale: au fost colegi de Conservator. Toți ceilalți Gărdești s-au ocupat de treburi mai serioase.

— După cîte știu, ați făcut și dv. dreptul și literele.

— Da. Dar nu mi-au folosit la nimic. Toată viața am jucat numai proști. De fapt, istoria a fost pasiunea mea.

— Iar actoria vă e destinul.

— Știu eu ce înseamnă destinul... Nu e prea convenabil să mărturisești că hazardul te-a aruncat pe scenă, dar cam așa s-a întîmplat cu mine. Hazardul meu s-a numit «un elev» și «stegarul», două rolșoare din piesa lui Iorga «Un domn pribeag», pe care o jucam niște artiști amatori de la Liga culturală pe scena Naționalului. Eu eram elev într-a cincea la Liceul «Sf. Sava». «Cap de fier» — așa îi spuneam noi, cu năduf, regizorului — m-a ales în figurație, Dumnezeu știe de ce, dar cînd a descoperit că graseiez, m-a pofțit frumusețea să ies din

scenă. I-am promis că pînă la repetiția următoare nu voi mai graseia, și a doua zi din replicile mele dispăruseră toate cuvintele cu «r». În loc de domnitor spuneam domn, în loc de drapel, steag, și așa mai departe. Eu îmi rosteam cu patos replicile, cînd deodată aud strigîndu-se cu iritare din sală: «Bine mă, băiatule, ieri îți strai bine rolul și azi l-ai uitat!» Era Nicolae Iorga, care nu părăsea o clipă teatrul în timpul repetițiilor. «Nu, domnule profesor, nu l-am uitat, dar știți, am un defect de dicție, graseiez, și...». «Cine e măgarul care ți-a spus că asta e un defect?» — a izbucnit Iorga, graseind mai cu foc decît mine. Am întors capul spre culise, dar Cap de fier dispăruse și dispărut a fost pînă la premieră.

— Așadar, îl puteți deci considera pe marele Iorga drept nașul dv. în ale scenei.

— Dacă vreți... Cînd am dat apoi examen la Conservator — deși familia mea a fost categoric împotriva — eram pregătit cu aceeași înșelăciune: escamotasem toate cuvintele ce conțineau blestematul de r, dar cu maestrul Nottara nu mi-a mers. Prinsese totuși drag de mine, așa că m-a primit în Conservator și apoi trei ani de zile s-a chinuit cu mine și cu «r»-ul meu. Pînă la urmă a dat neputincios din miini, m-a acceptat așa cum sînt și a hotărît că n-am nimic comun cu comedia. «E păcat, cînd ai temperamentul tău și ești și frumos, să nu joci dramă. Cu toate că și pentru asta ai un defect: ești prea slab» — îmi spunea maestrul. I-am promis că o să mă îngraș, și m-am ținut de cuvînt...

— Dar ați trecut cu toate armele, bagajele și... kilogramele proaspăt obținute în tabăra comediei. Cum s-a înțeles gravitatea dv. funciară cu jocurile de spirit lejere ale revistei, ale operetei și comediei?

— Mai întii și întii, nimic nu e lejer pe scenă cînd ceea ce faci, faci cu seriozitate. Ca să lansezi bine și cu efect o glumă de pe scenă muncești cît un hamal care cară saci de ciment în spinare. Apoi, opereta a fost totdeauna pentru mine un soi de teritoriu populat cu vise naive, un soi de basm adresat sufletelor fragede, m-am simțit grozav de bine jucînd cu convingere rolurile acelea copios comice...

— ...și copios convenționale.

— Jucam cu convingere tocmai pentru a

un interviu, mai mult sau mai puțin... fantezist, cu N. GĂRDESCU

de Sanda FAUR

evita acest convențional, pentru a-l umaniza. Și nu uita: am făcut operetă alături de mari actori, alături de Timică, Vauvrina și Beligan. Am făcut teatru împreună cu Tony Bulandra și Manolescu, cu Maximilian și Iancovescu, am jucat cu Ciprian, Lucia Sturza-Bulandra, Maria Filoti și Maria Giurgea. Nici unul din aceștia nu au luat numele comediei în deșert, cred că știi și dumneata lucrul acesta, și sper că-l știi și tinerii noștri oameni de teatru.

— Nu vă părește spiritul polemic, maestre.

— E semn de tinerețe, nu crezi?

— Dacă ai formula un decalog al calităților actricești, cu ce ai începe? Presupunând că talentul, firește, nu mai intră în discuție...

— I-aș cere actorului să nu-și știe niciodată rolul perfect. Să nu-l fi învățat pe de rost. I-aș pretinde memorie afectivă, nu memorie mecanică. Trebuie să-și găsească ideea, trăirea, și doar apoi, în funcție de ele, să regăsească cuvântul. Pur și simplu, nu-i înțeleg pe acei tehnicieni ai scenei care spun că rolul trebuie învățat la masă, la exact 20 cm de masă. Sînt incapabil să memorez niște replici înfipț într-un scaun. Eu îmi învăț rolul învățându-mă prin casă, după ce l-am transcris mai întâi cu atenție într-un caiet, ca să am și imaginea vizuală a cuvintelor. Dar replicile nu-mi țînesc în cap decît cînd mă aflu în mișcare, pe scenă. În toată perioada de gestație a rolului, îl completez de la mine cît și cum vreau, dar după premieră nu mai schimb nici măcar o intonație.

— Asta înseamnă că vi se poate întîmpla să fiți colaboratorul apropiat al lui Shakespeare, al lui Gogol și Pirandello...

— Nu, căci pînă la urmă tot la cuvîntul lor ajungi. E într-adevăr formidabil să-ți dai seama că replica unui mare autor este cea mai exactă și exprimă cel mai subtil ideea respectivă. Apropo de memoria afectivă: am imprimat, cu puțină vreme în urmă, pentru radio, o scenă din «Henric al IV-lea» de Pirandello, rolul cu care mi-am dat examenul de producție în 1927. Ei bine, după o singură lectură mi-am dat seama că știu rolul perfect.

— Exact ceea ce dv. nu recomandați actorilor.

— Îl știam dinăuntru lui, nu dinafară. Cuvintele îmi veneau după retrăirea situațiilor.

— Spuneți-mi, maestre, ce v-a dat cele mai mari satisfacții în viață?

— Teatrul! Și cele două fete ale mele, Domnica, ingenera automatistă, și Irina, actrița.

— Ați fost de acord ca Irina să facă teatru și film?

— Sigur că nu. Am avut exact aceeași reacție ca cea a familiei mele față de mine. Am refuzat categoric.

— De ce?

— Fiindcă mi-am spus că dacă fata are într-adevăr chemare, va trece peste cuvîntul meu. Cum am făcut și eu la vremea mea.

— Sînteți mulțumit de cariera cinematografică a frumoasei noastre Irina Gărdescu?

— Mă mulțumește sinceritatea ei, nota ei personală, faptul că nu se lasă influențată de mode, de modele. Nu i-am văzut însă toate filmele, după cum nu am văzut nici unul din filmele mele. Și slavă Domnului, s-au strîns citeva, de la «Bing Bang» de acum treizeci și ceva de ani, pînă la recentul serial al «Haiducilor».

— Dar este de neînțeles, maestre, cum e cu puțină să nu doriți a vă vedea rezultatele unei munci atît de dificile ca cea a filmărilor...

— Mi-e groază de ireparabil, dragă Sanda Faur, mi-e întodeauna spaimă de surprizele pe care ți le oferă pelicula terminată. M-am trezit nu o dată atît de tăiat, atît de lipit și de mutilat de foarfeca montajului, încît am jurat după aceea să nu mă mai duc la un film în care apar și eu. Am instinct de conservare, ce vrei... Ca să nu-ți mai spun ce groază mi-e de postsincronizare: sînt incapabil să-mi retrăiesc sentimentul, să-mi regăsesc vibrația interioară pe care am avut-o în timpul filmării. E poate dovada că am îmbătrînit și că nu am învățat încă meserie.

— E poate și o dovadă de orgoliu profesional: nu vă mulțumește niciodată ceea ce ați realizat.

— Fără nemulțumirea aceasta continuă, chinuitoare, nu se poate face artă. Am jucat 800 de roluri și nu îndrăznesc să spun că m-a satisfăcut vreunul pe deplin. De aceea nu mă las pînă nu rotunjesc mia: poate că, pînă atunci, cine știe, voi face și rolul vieții mele!

cronica satirică

de Teodor MAZILU

CERȘETORUL

Deși nu umbli în zdrențe, X are o psihologie de cerșetor. Chiar cînd umbli în frac, cu baston și pălărie neagră, impresia pe care ți-o lasă e cea a unui cerșetor. A unui cerșetor de lux, dar, evident, cerșetor. Cred că, deși are bani destui, nici fracul nu și l-a cumpărat, cine știe cum s-a jeluț ca să-l obțină... Rotofei, sănătos tun, rumen de cînd vin zorile și pînă apune soarele, stă cu mina întinsă...

X s-a învățat să cerșească, a juns la concluzia că mult truditul cerșit e soluția cea mai comodă. A avut grijă ca obrazul să nu-i crape de rușine și încetul cu încetul și-a atins visul cu ochii. Cerșește fără să roșească. Uneori cerșește chiar cu demnitate. Are impresia că-ți face chiar o favoare. Trebuie să fii mîndru că ție ți-a revenit, din milioanele de oameni, misiunea nobilă de a-i împrumuta cîtiva gologani. Tu ești alesul fericit.

X cerșește orice. Ar fi nedrept să spunem că X cerșește numai bani-gheață. X e un cerșetor mai sensibil și mai complex. Cerșește femeii, cerșește stimă, cerșește sprijiri, cerșește considerație, cerșește chiar și idei...

— Dragă, mi-e capul gol... Dă-mi și mie o idee.

Femeilor s-a învățat să le cerșească farmecele. Mărturisirea lui de amor seamănă cu o petiție. Se smiorcăie pentru o noapte de amor... Se milogțește pentru un biet zîmbet...

— Sînt atît de singur. Nu vrei să te faci comodă?!...

Am mai spus că X e un individ complex. El întinde mîna nu numai după o bucată de piine ci și după o apreciere elogioasă. Ai, evident, o clipă de govăială estetică. El îți pîndește oboseala și se năpustește cu furie.

— Hai, spune-mi că sînt talentat... că doar nu dai de la tine.

După ce-i dai de băut, trebuie să-i recunoști și talentul... Altfel se supără.

Tot milogindu-se de dîmineață pînă seara, tare mi-e teamă că X se va destrăma și se va preschimba într-o jalbă în toată puterea cuvîntului.

Sport

de Emanuel VALERIU

GÎNDURI DE VARĂ

S-ar părea că sezonul estival este cel mai propice pentru activitatea sportivă. Și dacă am consulta agenda internă, ca și pe cea externă, am găsi-o într-adevăr foarte încărcată cu concursuri de natație, polo, atletism, tenis, automobilism, ciclism, canotaj (toate genurile) ș.a.

Dar, totodată, trebuie să înregistrăm dispariția aproape totală de pe programele oficiale a unor sporturi de cea mai mare popularitate, și în special a jocurilor de echipă: fotbalul și rugbiul, în primul rînd, pentru care primăvara și toamna reprezintă sezoane de vîrf, tot astfel cum și pentru box lunile mai răcoase sînt preferate de organizatori și pugiliști. Chiar și voleiul, baschetul și handbalul, refugiate în săli din cauza unor rigurozități regulamentare, pot fi considerate sporturi care vegetează în perioada căldurilor maxime. Scrima mai adună ceva spectatori și trăgători în săli, dar nu se poate nega faptul că iarna, mai ales, mușchetarii se simt la largul lor, iar publicul gustă, la rîndul său, frumusețile iscate de încrucișările lamelor de oțel atunci cînd, dincolo de pereții sălilor, gerul mușcă din pietre. Gimnastica preferă și ea anotimpurile austere sau pe cel proaspăt, al primăverii.

Nu numai din rațiuni tehnice, dar și din motive omești, ca să le numesc astfel, mi se pare firesc să fie așa, deoarece și sportivii au nevoie de ceea ce numim vacanță, timp în care ei recuperează ceva din oboseala unor sezoane anterioare, ducîndu-se la munte ori la mare, suportînd unele tratamente medicale sau odihnindu-se pur și simplu.

Totuși o vacanță totală, așa cum ne îngăduim fiecare dintre noi, nu este, în general, acceptabilă pentru performeri, deoarece întreaga lor activitate, chiar și repausul, dacă vrei, stă sub semnul pasiunilor dar și al necesităților reclamate de sport.

Aceasta în ceea ce-i privește pe ei.

Cred însă că repausul lor, mai mult sau mai puțin complet, nu trebuie să se oglindească de fel în lumea oficială a sportului. Activității arenei, cei de care depinde în mare măsură buna sau optima (dorită) desfășurare a competițiilor, acum pot să-și arate pricepera, simțul de prevedere, capacitatea organizatorică. Activitatea recent încheiată în cîteva discipline sportive a ridicat o serie de probleme, unele mai vechi, altele mai noi, dar fără îndoială că și cea viitoare va pune la încercare vrednicia și coeficientul de eficacitate al activiștilor mișcării noastre sportive.

Recentele documente de partid privind întreaga activitate politico-ideologică și educativă a cetățenilor țării trebuie să-și găsească un amplu ecou și în viața stadioanelor. În fond, dacă am fost siliți să asistăm la gesturi probabilabile săvîrșite pe terenuri, la manifestări negative în tribune, la comportări nedemne dincolo de incinta sportivă propriu-zisă, înseamnă că în acele momente și din acele locuri au lipsit sau au pălit elemente fundamentale ale vieții noastre publice: spiritul de partid, combativitatea revoluționară care să împiedice sau să anuleze total astfel de manifestări. Nu mai departe decît la finala Cupei României, la fotbal, am asistat la proteste și gesturi nesportive din partea unor jucători; nu demult, comunicatul comisiei medicale antidoping amintea (fără a da însă nume) despre cinci cazuri de analize pozitive, adică de utilizare a substanțelor toxice; buletinul neoficial al transferărilor la fotbal, ca și măsurile federației de specialitate privind acuratețea morală a unor importante partide din finalul sezonului, procură alte numeroase exemple de eludare, ignorare sau încălcare a unor norme etice proprii mișcării noastre de cultură fizică și sport.

Zilele trecute, într-o angajantă declarație televizată, multiplul om de artă Liviu Ciulei (fost jucător de rugbi valoros) vorbea despre necesitatea conlucrării, pînă la identificare, a activistului politic cu omul de artă și cultură. Această generoasă idee poate și trebuie să fie fructificată și în sport, acolo unde interesele majore ale societății noastre țîntesc de fapt nu numai realizarea unor spectacole în sine, ci mult mai mult decît atît, și anume, propagarea exercițiului fizic organizat în mase cît mai largi, creșterea coeficientului biologic național, educarea prin sport a tinerelor generații.

În fond, aceasta a fost cucerirea cea mai prețioasă înregistrată în sport o dată cu profundele schimbări social-politice care au decurs din eliberarea țării și preluarea puterii de către clasa muncitoare condusă de comuniști.

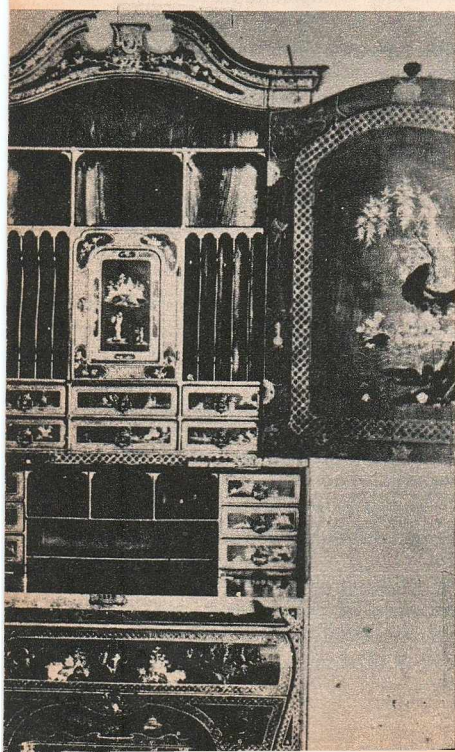
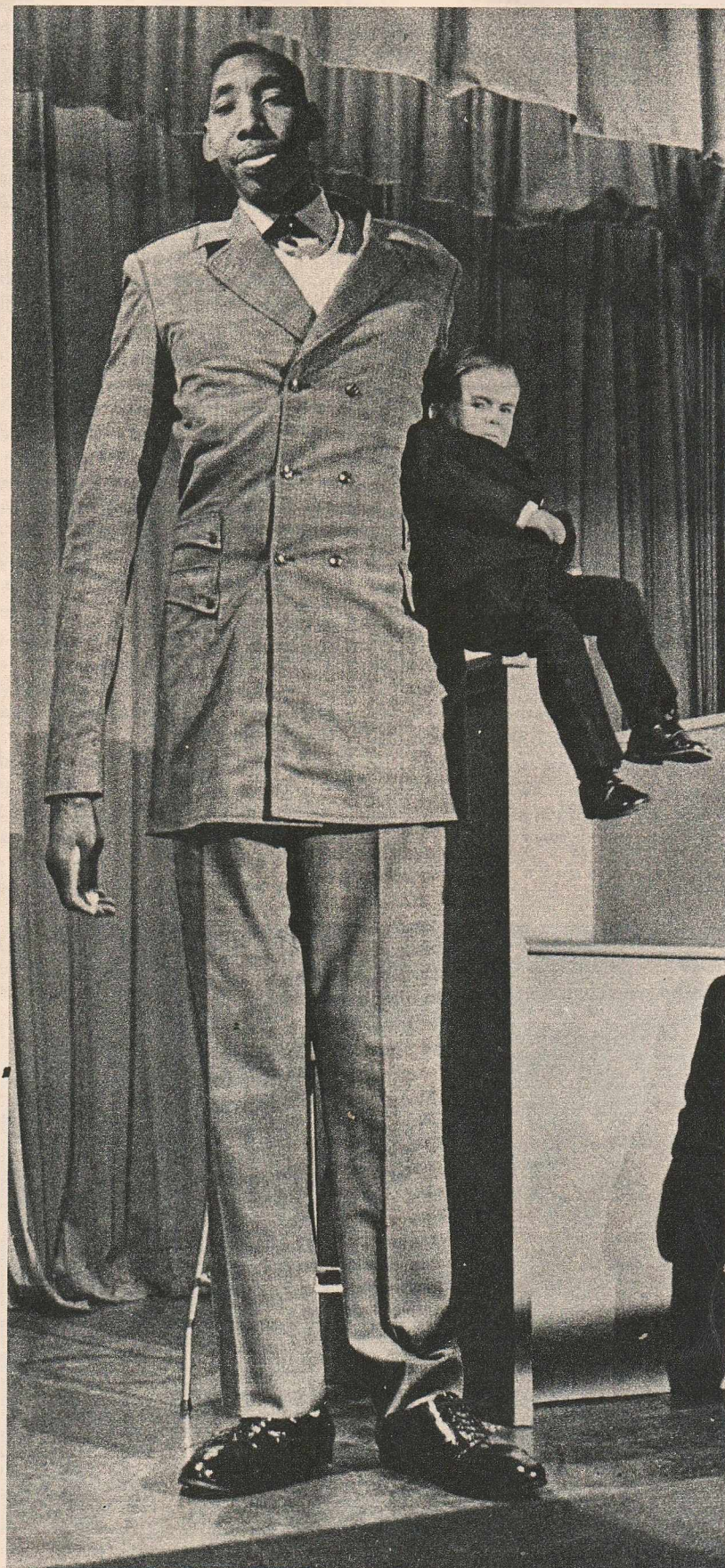

F varietăți

trucuri și tâlcuri

◀ Bineînțeles că nădăria în lume nu poate fi făcută (deocamdată) o asemenea fotografie. Montajul a fost realizat pentru a se demonstra la ce performanțe s-a ajuns în construcția japoneză de nave mamut. Proportțiile fiind perfect reale, avem o imagine limpede a ceea ce se cheamă tancul petrolier de 373 400 tone «Nisseki Maru» în comparație cu cea mai înaltă clădire din Tokyo.

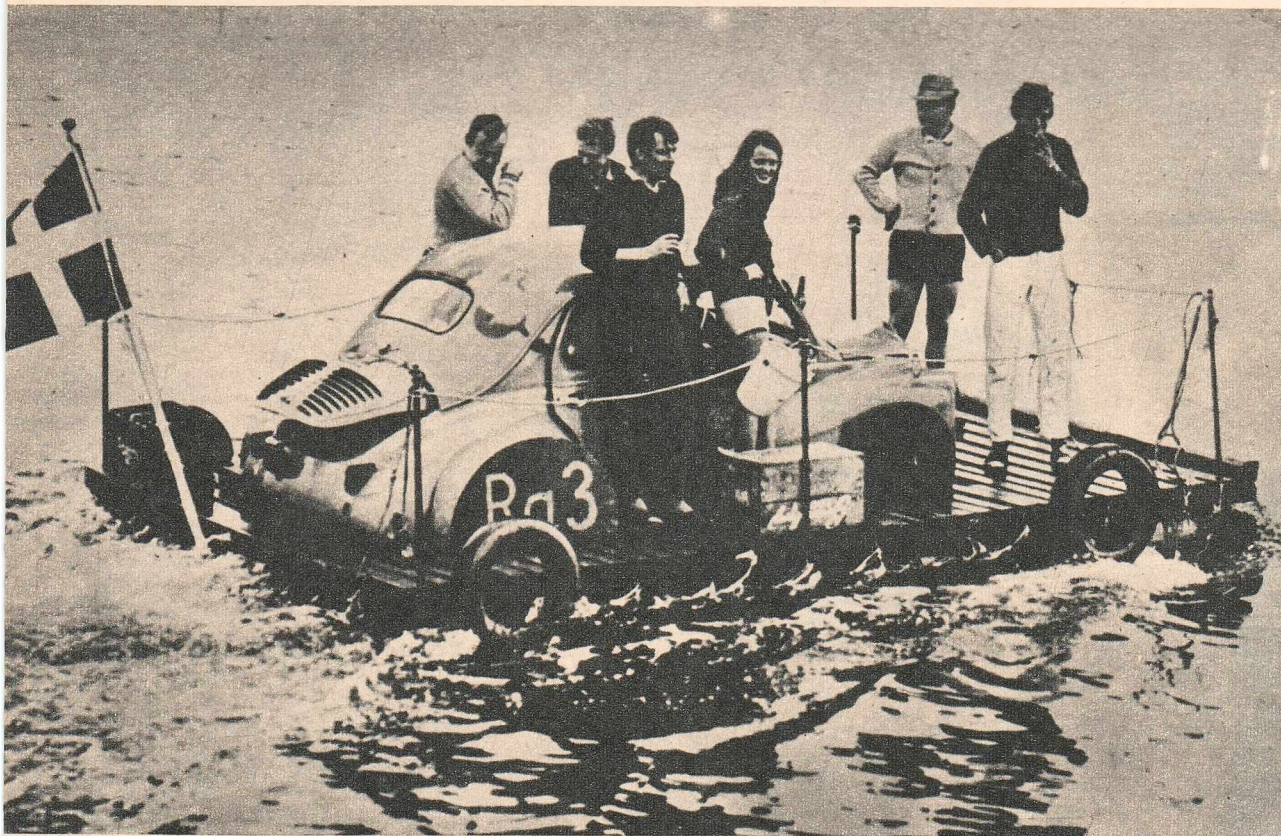

de vânzare găuri autentice...

◀ Avântul nemaipomenit al industriei maselor plastice ne dă tot dreptul să ne așteptăm la orice surpriză din partea lor. Numai la surpriza că din moderna materie primă se pot confecționa... antichități nu ne puteam aștepta. Și totuși! Doriți o ramă baroc? Poftiți mase plastice baroc! Preferați un secretar biedermeier? Se găsește! La cerere, firma producătoare — «Bayer» din Leverkusen (R.F. a Germaniei) — vă furnizează «antichitatea» gata cariată. Găurile, produse în decenii și veacuri de muncă, le realizează specialiștii de la Bayer în câteva secunde. Te joci cu productivitatea? Și cu snobismul?...

1 OM = 1 om

Sînt prieteni nedespărțiți, în ciuda faptului că mama natură, pe cît a fost de darnică cu unul, pe atît de zgîrcită s-a arătat cu celălalt. Cel mai «răsărit», pe nume Gabriel Estevao Hossjane, are 26 de ani, măsoară 261 cm înălțime și cîntărește 200 kg; micuțul, Jacinto Horeira, are numai 21 de ani, 67 cm, cît despre greutate, să nu mai vorbim... Gabriel se mîndrește că e cel mai bun prieten cu cel mai mic om din lume; Jacinto, că cel mai înalt om din lume este prietenul său cel mai bun! Amîndoi sînt salariații parcului de distracții Gröna Lund din Stockholm.

ra 3

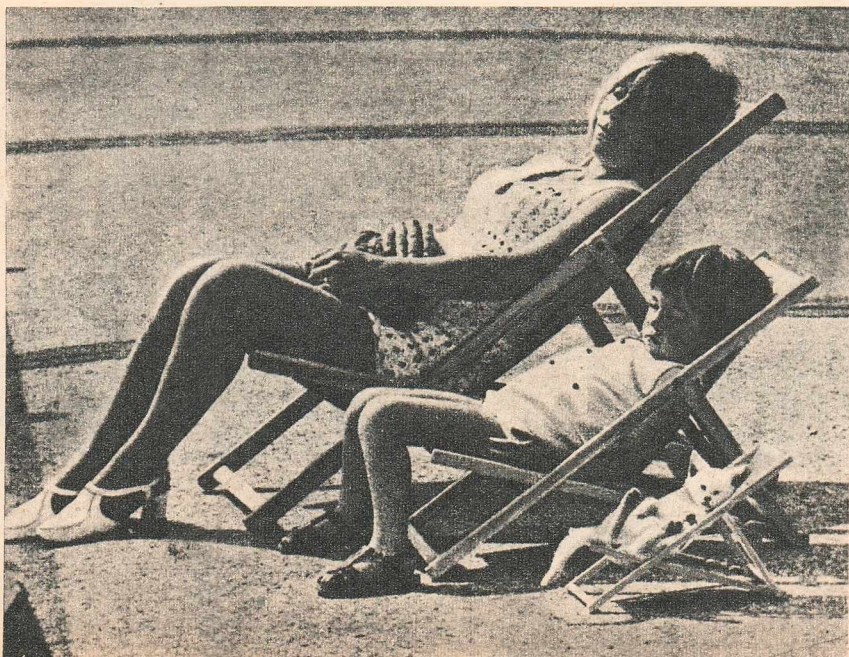
Din tinerească bună dispoziție, plus oarecă de aventurism, plus tot atîta inventivitate s-a născut RA 3, parodică imitație a lui RA 2 care a traversat recent Atlanticul. RA 3 nu va traversa nimic ci va naviga domol de-a lungul coastelor Danemarcei, cu intenția de a înconjura țara. Cheltuieli prea mari nu s-au făcut cu construcția nostimei ambarcații: cîteva butoaie goale, peste care s-a montat o punte de scînduri și peste care a fost așezată carose-ria unui antic Renault 4 CV; cîteva modificări la diferențial, și întreaga haraba poate fi propulsată pe apă cu ajutorul bătrînului mo- tor. Inventatorii și navigatorii lui RA 3 sînt mecanicul Joergen Petersen de 23 de ani și lăcătușul Joergen Hansen de 24 de ani, ambii din satul Stensby. Bineînțeles că la bord au fost admiși și invitați

s-a născut o stea

Venirea pe lume a lui Ripple, la Grădina zoologică din Londra, a stîrnit vîlvă. În primul rînd, fiindcă specia asta de maimuțe — babuinii — nu prea obișnuiește să prăsească în captivitate. În al doilea rînd, fiindcă micuța Ripple a fost abandonată de mămica ei chiar la naștere, așa că — precum se vede în fotografie — este crescută cu biberonul și controlată la cîntar. Tot în fotografie se vede că unde e evenimentul acolo sînt și fotorepor- terii...

fotoanecdota

Iulian Istrate, Focșani. Inspectorul de asigurare care v-a vizitat la domiciliu, la solicitarea dv., v-a informat just; într-adevăr, Administrația Asigurărilor de Stat practică și o asigurare facultativă pentru autoturisme, care cuprinde pagubele produse de incendiu și de alte calamități. În cadrul acestei asigurări ADAS acordă despăgubiri pentru pagubele produse autoturismului, inclusiv remorcii trase de acesta, prin stricăciune sau distrugere pricinuită de incendiu, trăsnet, explozie, — inclusiv explozia rezervorului de carburanți sau a rezervorului de aer comprimat — ploaie torențială, grindină, inundație, furtună, uragan, precum și cutremur de pămînt, prăbușire sau alunecare de teren și în caz de pagube produse de efectul mecanic al greutății zăpezii, gheții sau avalanșelor de zăpadă. Despăgubiri se acordă și pentru alte situații ce pot interveni, dar — așa cum am mai menționat — spațiul nu ne permite să prezentăm în totalitate multitudinea răspunderilor ce și le asumă Administrația Asigurărilor de Stat față de cei care au avut înțelepciunea să ia o asemenea măsură de prevedere.

Voicu Ștefan, Turda. Caracterul complex al asigurării «Turist» rezultă și din faptul că Administrația Asigurărilor de Stat își asumă răspunderi și pentru bunurile gospodărești ale persoanei asigurate. Aceasta sporește interesul pentru măsura de prevedere respectivă, ținîndu-se seama de faptul că în perioada cît un cetățean lipsește de la domiciliul său se pot întîmpla multe situații neprevăzute și, bineînțeles, neplăcute. Pentru a atenua pagubele provocate de astfel de «surprize» se recomandă asigurarea «Turist», care oferă certitudinea primirii unor despăgubiri în valoare de pînă la 20 000 lei în caz de pagubă la bunurile gospodărești. Vedeți așadar că asigurarea «Turist» satisface integral și dorința dv. Mai întîrziati? Încheiați cît mai curînd o asemenea asigurare și veți avea liniștea celui care a reușit să se dovedească prevăzător.

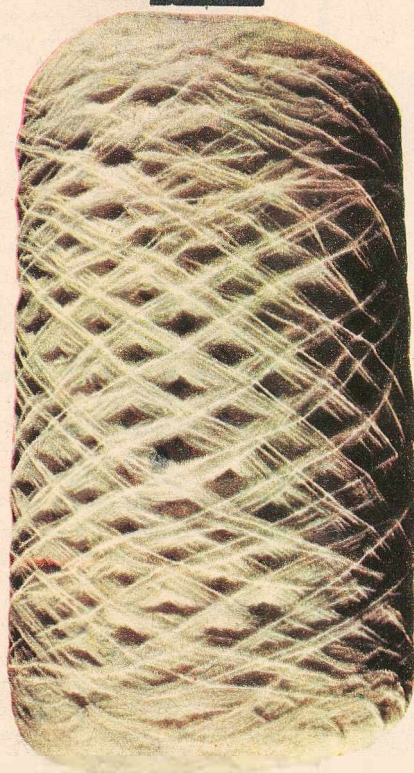
Doina Spiridon, Făgăraș. La asigurarea de accidente, dacă după accident se va stabili că asiguratul a încheiat contracte cu sume asigurate fixe, pe aceeași perioadă de timp, pentru sume mai mari de 30 000 lei (pentru invaliditate permanentă totală) și de 15 000 lei (pentru deces), ADAS răspunde numai în limita acestor sume asigurate.

Paraschiv Chiriac, Slobozia. Despre asigurarea familială de accidente am mai scris. Vă rog să răsfoiți colecția revistei «Flacăra», pe care afirmați că o citiți cu sfințenie. Vă răspund totuși la una din întrebări: pe lîngă asiguratul principal, se cuprind — fără adaos de prime — soția (soțul) în vîrstă de pînă la 70 de ani, precum și copiii, indiferent de numărul lor, în vîrstă de la 5 la 16 ani neimpliniți.

Mihail Rădulescu, Tulcea. ADAS practică într-adevăr și o asigurare facultativă de răspundere civilă și de accidente în legătură cu utilizarea motocicleturilor la concursuri, întreceri sau antrenamente pentru acestea — cu plata primelor de către cluburi sau asociațiile sportive. Poștașul ADAS nu dispune încă de prospecte sau pliante cu privire la această asigurare. Iată de ce vă trimit prin poștă un răspuns mai detaliat.

fibrex

DIRECȚIA DE EXPORT-IMPORT DIN CADRUL C.I.F.C.-SĂVINEȘTI LIVREAZĂ ÎNTR-O GAMĂ LARGĂ DE SORTIMENTE ȘI LA UN ÎNALT NIVEL CALITATIV FIRE ȘI FIBRE CHIMICE, PRECUM ȘI ALTE PRODUSE CHIMICE:

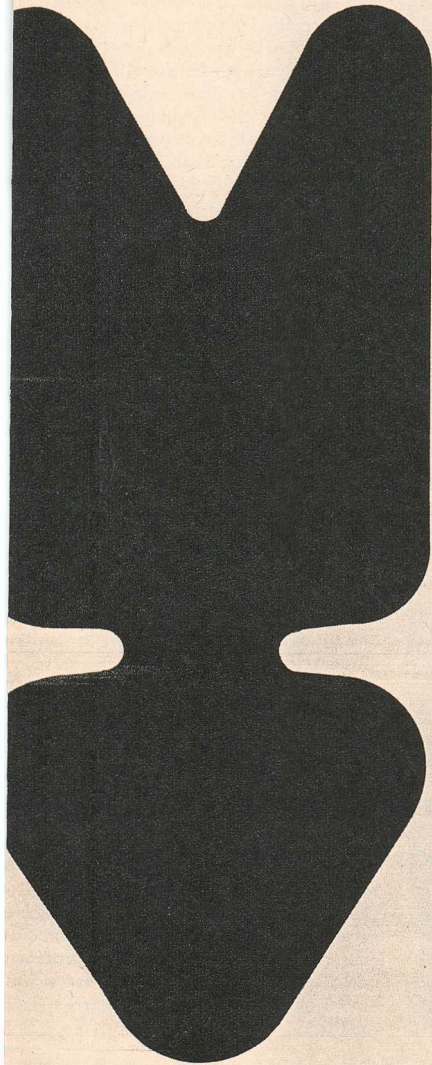

- Fibre polinitriloacrilice - MELANA
- Fire și fibre poliamidice - RELON
- Fire poliamidice - RELONTEX
- Fire și fibre celulozice
- Fire și fibre poliesterice - TEROM
- Granule poliamidice pentru materiale plastice
- Granule poliesterice
- Caprolactamă
- Carbonat de etilenă
- Acid adipic

PRODUCĂTOR: C.I.F.C. - SĂVINEȘTI
EXPORTATOR: FIBREX
TELEFON: 1 30 00
TELEX: 021 621-622
PIATRA NEAMȚ
ROMÂNIA

**CENTRALA
INDUSTRIALĂ
A STICLEI
ȘI CERAMICII
FINE
BUCUREȘTI**

Centrala industrială a sticlei și ceramicii fine—București, expresie a unui înalt nivel tehnic, dotată cu utilaje pe măsura tehnicii mondiale, de mare productivitate, care și-a cucerit un merit prestigiu nu numai în țara noastră ci și în străinătate, și ale cărei produse se exportă azi pe trei continente — Europa, Asia, Africa — realizează o mare varietate de produse din sticlă:

— sticlărie de menaj: servicii de compot, vase de flori, scrumiere, diverse pahare suflate și presate, executate sadea și cu decoruri;

— flacoane, fiole medicinale, sticlărie de laborator: termometre, densimetre, termoalcoolmetre, termolactodensimetre etc.;

— butelii pentru apă minerală, butelii pentru bere, lapte, precum și diverse tipuri de butelii, la cererea beneficiarilor;

— aparatura tehnică este confecționată din sticlă borosilicatică, verificată metrologic, rezistentă la șocuri termice, având o durabilitate deosebită;

— produsele fabricate se remarcă prin linia lor elegantă și modernă, prin calitate superioară, aspect plăcut, fiind oferite la prețuri avantajoase.

Centrala primește comenzi ferme pentru aceste produse pe adresa:

**CENTRALA
INDUSTRIALĂ
A STICLEI
ȘI
CERAMICII FINE
BUCUREȘTI
BD. ION ȘULEA
nr. 299—301
SECTOR 4
TELEX 449
TELEFON 43.37.74**

ITALIA

conflicte sociale de amploare

I. CIOARĂ

Londra și „africa albă“

Există temeieri să se presupună că Londra a ales anume acest moment — în care opinia publică britanică este confruntată îndeosebi cu argumentele pro sau contra acordului de aderare a Angliei la Piața comună — pentru misiunea lordului Goodman la Salisbury. Indiferent însă dacă lucrurile au stat sau nu astfel, fapt este că dorința — certă — de a se păstra cât mai multă discreție în jurul acestei misiuni n-a putut fi realizată. Cauza? Îndeosebi incidentul din capitala rhodesiană, provocat de reprimarea cu brutalitate a unor tineri africani ce demonstrau împotriva practicilor rasiste și care l-a determinat pe lordul Goodman să ia hotărârea — menită, evident, să devină larg cunoscută — de a întrerupe convorbirile pentru a-și exprima indignarea în fața premierului Ian Smith. Cât privește această atitudine a trimisului Londrei, ea e explicabilă prin aceea că în centrul discuțiilor pe care le avea de purtat în capitala rhodesiană se afla tocmai situația populației de culoare, majoritară (circa cinci milioane de negri, față de două sute de mii de coloni albi) — lordul Goodman aducând cu sine un așa-zis plan constituțional în două faze, care să permită, la capătul unui termen îndelungat, o mai largă participare a negrilor la viața politică, deși nici atunci pe baze echitabile.

Chiar dacă, la sfârșitul discuțiilor, la Salisbury s-a comunicat că «au fost examinate toate problemele în fond», urmînd să aibă loc «consultarea guvernelor respective» — ceea ce în fapt înseamnă persistența în continuare a unor divergențe profunde între pozițiile celor două părți — comentarii au ținut să remarce totuși existența unui «efort serios în vederea unei reglementări» («Le Monde»). De altfel tendința Londrei vizînd o apropiere a Angliei de «Africa albă» s-a evidențiat tot mai mult după venirea la putere a conservatorilor, atît prin ridicarea embargoului stabilit de precedentul cabinet laburist asupra livrărilor către Republica Sud-Africană cît și prin contactele preliminare ale ambasadorului englez de la Pretoria în vederea redeschiderii dialogului cu regimul de la Salisbury. Iar acum însăși alegerea lordului Goodman pentru discuțiile din capitala rhodesiană — știut fiind că acesta a jucat un rol deosebit de important în aranjarea celei de-a doua întâlniri Wilson-Smith — este apreciată tocmai ca atestînd acest «efort serios» din partea britanică. Sînt fapte care nu puteau trece neobservate în capitala rhodesiană, Smith declarînd chiar că guvernul Heath «a justificat pe deplin așteptările pe care le-am nutrit o dată cu venirea la putere a conservatorilor». Și, cum scria corespondentul din Londra al ziarului «Le Monde» — «foarte la curent cu ceea ce se întîmplă la Westminster prin intermediul amicilor săi din cadrul partidului conservator», Smith «a simțit că a sosit momentul» pentru a face la rîndu-i un pas în întîmpinarea dorinței britanice — cu atît mai mult cu cît problema reinnoirii sancțiunilor economice față de Rhodesia urmează să fie luată în discuție de conferința conservatoare din octombrie și apoi în parlament, în noiembrie. Partizanii britanici ai reinnoirii legăturilor cu Rhodesia intenționează — pare-se — să treacă cu vederea opoziția categorică a majorității țărilor membre ale Commonwealthului față de o asemenea evoluție, ca și ostilitatea opiniei publice interne și chiar a unei aripi a partidului conservator, îndeosebi în condițiile în care popularitatea laburistă se reface tot mai spectaculos.

◀ Greva națională de trei zile a 160 000 salariați din industria hotelieră italiană (în fotografia din stînga: greviști demonstrînd la Florența); «Ziua națională de luptă» a aproape jumătate milion de muncitori din industria textilă; grevele marinarilor și lucrătorilor de la șantierele navale din Genova (fotografia din dreapta); acțiunile revendicative a peste 1,5 milioane lucrători agricoli din regiunile Puglia, Campania, Emilia-Romagna, Umbria; anunțarea de către lucrătorii de la căile ferate, precum și de 27 000 poștași provinciali, a intenției de a declara o grevă de 48 ore; ralierea la acțiunile greviste, preconizată de muncitorii din construcții și comerț — iar cîteva fapte ce oglindesc amploarea conflictelor de ordin social ce se fac simți în aceste zile de la un capăt la altul («cizmei»). Despre importanța acestor veritabile bătălii de clasă ale oamenilor muncii italieni vorbește și faptul că guvernul de la Roma, într-o încercare de preîntîmpinarea lărgirii mișcării greviste a adoptat, în cadrul unei reuniuni speciale, o serie de măsuri menite să ducă la redresarea situației economice a țării, apreciată de agenția de presă italiană «Ansa» drept «gravă»: crearea de disponibilități financiare mai mari în favoarea industriilor mici și mijlocii, îndeosebi prin facilitarea creditului, măsuri pentru menținerea ritmului actual al producției agricole etc. Observatorii de presă din capitala Italiei apreciază că actualele frământări pe plan social pot avea și importante repercusiuni pe plan politic, amenințînd coaliția de centru-stînga. În acest context sînt comentate de altfel și întreprinderile premierului Emilio Colombo cu reprezentanții partidelor coaliției în vederea stabilirii «disponibilității celor trei partide de centru-stînga (democrați creștin, socialist și socialist-democratic) de a impulsiona colaborarea lor și de a menține angajamentele pe care și le-a asumat».

„o șansă de pace...”

Noul plan de pace al Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud se bucură de un larg ecou pozitiv în întreaga lume, inclusiv în Statele Unite. La Paris — orașul ce găzduiește Conferința cvadripartită în problema Vietnamului — activitatea delegației G.R.P., condusă de doamna Nguyen Thi Binh, se află în atenția ziariștilor și fotoreporterilor — care au surprins pe peliculă și această imagine de la vizita făcută la Quai d'Orsay ministrului de externe francez Maurice Schumann (în fotografie). Referindu-se la noile propuneri ale G.R.P., ministrul de externe francez sublinia, într-un interviu acordat postului de radio «Europa 1», că acestea «reprezintă, după părerea Franței, o deschidere și o șansă de pace pe care, dacă nu le-ar folosi, Statele Unite ar comite o eroare».

între zidurile zwingerului

În curtea interioară a celebrului Zwinger din Dresda (R.D.G.) — o «sală» de spectacol sui-generis.

Aici s-a desfășurat recent tradiționalul Festival muzical ce are loc în fiecare vară.

În acest an 650 artiști amatori din orașul de pe Elba și-au demonstrat talentul în fața concetanilor lor și a numeroșilor turiști.

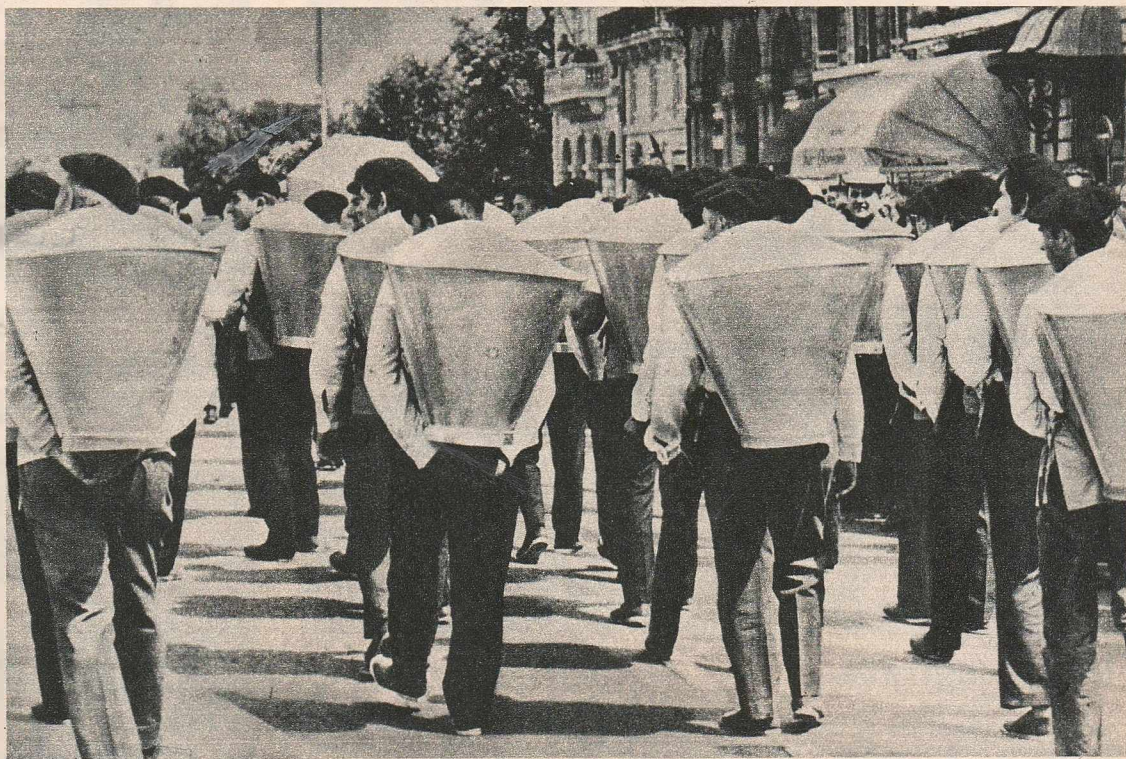
Fotografia înfățișează un grup de foarte tineri artiști executând un dans cu steaguri.

sub tirul forțelor patriotice

Cuprinși de panică, soldați saigonezi de la un mare depozit de muniții, atacați de o unitate a forțelor patriotice, fug care încotro, cărfându-i în spate pe răniți.

Cum se arăta într-un recent comunicat al agenției de presă «Eliberarea», în cursul lunii iunie — și numai într-o singură provincie, Quang Tri — forțele patriotice au scos din luptă aproximativ 3 000 militari din rîndul trupelor americano-saigoneze, peste 100 vehicule militare, 77 aparate de zbor și 26 ambarcații aparținînd trupelor inamice.

renumele li-l aduce vița

Mîndri de soiurile produse de ei — care și-au cucerit un toc binemeritat pe piața internațională și pe mesele celor mai pretențioși amatori de vin — viticultorii defilează pe străzile orașului francez Bordeaux, care a găzduit recent primul Festival al vinului organizat aici după 62 de ani. Cu același prilej, imensa sală a Casei vinului, ornată cu «steagurile» tuturor pivnițelor, a găzduit degustări la care au luat parte cite 3 000 de persoane deodată.

acordul
sonatrach - c.f.p.

Prin semnarea acordului dintre Societatea națională algeriană de hidrocarburi — Sonatrach — și Compania franceză a petrolului (C.F.P.) au fost reglementate diferențele existente între Algeria și grupul C.F.P., în special cele ivite după naționalizarea din februarie a.c. Potrivit acordului, încheiat pe o perioadă de zece ani, guvernul francez va avea o cotă de 49% din țiteiul extras din zăcămintul de la Hassi Messaoud, C.F.P. urmînd să plătească țiteiul care-i revine la prețul de producție și obligîndu-se, în același timp, să achite impozitele pe baza ordonanțelor și decretelor algeriene din 20 aprilie 1971 etc. Elementul esențial al acestui acord constă însă, după cum sublinia și presa franceză, în faptul că el confirmă recunoașterea internațională a suveranității algeriene, întregi și depline, asupra bogățiilor sale petroliere. Într-un mesaj radio-televizat la 5 iulie, cu ocazia Zilei independenței Algeriei, președintele Consiliului Revoluției, Houari Boumedienne, a subliniat că marea bătălie pentru stăpînirea bogățiilor naturale a fost încununată de succes și în ce privește petrolul, ceea ce permite statului algerian să dispună în mod liber de resursele sale energetice și, în consecință, de natură să garanteze dezvoltarea economică a țării.

10 ore agitate...

...au trăit mai ales echipele de salvare care, la Gosport (Portsmouth-Anglia), au depus eforturi intense pentru a-i putea readuce la suprafață, într-un timp scurt, pe cei trei marinari aflați la bordul submarinului Artemis, scufundat pe neașteptate în rada portului. Cît îi privește pe aceștia din urmă — care aveau rezerve de oxigen doar pentru 24 de ore — refugiați într-un compartiment etanș de la prora submarinului, și-au petrecut o bună parte din cele 10 ore discutînd la telefon cu echipajul unui submarin aflat în apropiere — Ocelot. În cele din urmă, după ce echipele de salvare n-au putut să smulgă submarinul din milul în care se afundase aproape pe jumătate, cei trei au reușit să deschidă un chepeng de siguranță și, o dată cu un nor de oxigen lansat de ei, s-au avîntat toți trei către suprafață. Noroc că era vorba doar de o adîncime de circa 15 m. Și... totul e bine cînd se termină cu bine... Acum, cînd a fost readus la suprafață și submarinul, vor putea fi stabilite și cauzele scufundării.

taurul în tribune

O dată la o mie de cazuri — afirmă cunoscătorii în ale coridei — se poate întîmpla una ca asta: taurul să părăsească arena și, hătuit, să se năpustească asupra tribunelor înspăimîntate. Iar și mai rar se întîmplă ca un aparat fotografic să se afle «pe fază», așa cum s-a întîmplat cu această imagine surprinsă la o corida în capitala spaniolă — Madrid. Ceea ce justifică alegerea fotografiei de către un săptămînal de mare tiraj ca «Paris Match» pentru pagina rezervată «fotografiei săptămîinii».

„pieile roșii“ continuă lupta

Pe insula Alcatraz, în incinta faimoasei închisori părăsite, mai rămăseseră doar șase bărbați, patru femei și cinci copii din grupul de 100 indieni ce debarcaseră aici, în noiembrie 1969 — și care au cerut, prin acest gest, aprobarea și sprijinul autorităților pentru transformarea insulei într-un centru de studii privind viața și cultura indienilor din S.U.A. Un grup de 20 polițiști a venit aci și, în ciuda promisiunii autorităților că nu vor recurge la forță atît timp cit vor continua discuțiile cu privire la cererile indienilor, i-au îndepărtat cu brutalitate, pe la mijlocul lunii iunie. La Richmond, un alt grup de indieni se instalase pe un teren abandonat de armată. Tot poliția, și cu aceeași lipsă de menajamente, i-a alungat și de aici, cam în aceleași zile (fotografia de sus). Dar indienii nu renunță la acțiunile prin care urmăresc să atragă atenția asupra situației tragice a celor 550 000 descendenți ai băștinașilor ce au populat odinioară teritoriul Americii, să capete libertăți reale, drepturi de cetățeni, să li se respecte tradițiile și valorile care le sînt proprii. Teluri cărora le-a fost destinată și ocuparea, la 1 iulie, de către un grup de indieni, a unei foste baze de rachete abandonate. la Chicago (fotografia din stînga).

cronica de trei secunde

DECĂDEREA

Ceea ce merită să fie relevat în biografia «călăului de la Treblinka», Franz Stangl, decedat recent în închisoare, este «chestia» următoare:

Stangl s-a lansat, în '942, conducînd atît de bine lagărul de la Sobibor încît i s-a încredințat puterea și în lagărul vecin de la Treblinka. Aici, el a avut idei, inițiative; aici, el și-a afirmat personalitatea; aici, el a inovat în esențialul proces de ucidere a prizonierilor; aici, el a adus scheme noi, nemiîntîlnite, în organizarea și funcționarea crematoriilor umane. Himmler l-a declarat «cel mai bun șef de lagăr» al imperiului nazist. La Treblinka a fost perioada sa de glorie, de realizare — «timpurile superbe», cum a intitulat el însuși albumul de fotografii adunate în acea perioadă, cînd își acordase drept sceptru o cravașă de aur care-i purta inițialele și cu care se plimba, ținînd-o la subsuoară, printre deținuți... În 1943 însă prizonierii s-au răscolit și, chiar dacă n-au biruit, revolta lor a avut ca urmare «căderea» lui Stangl, șefii săi l-au trimis în Iugoslavia, apoi l-au mutat prin Europa, ca ștab al altor lagăre, dar călăul nu mai avea nici idei, nici inspirație, nici noroc. Se burocratizase, se ratase, se sfîrșise. Nu-l mai ducea mîntea la nici o barbarie originală; poate că se și prostise. «Timpurile superbe» apuseseră.

Această ratare nu-l înobilează cituși de puțin — dar, observînd-o, e imposibil să nu extragem încă puțină

speranță în înțelegerea istoriei: cariera sa de călău a avut și ea «crize», a avut și ea o ascendență și o cădere, nu s-a desfășurat adică sub steaua succesului continuu. Bestiile au și ele perioade lor de inspirație, după care vine — așa cum se cuvine — sterilitatea, eșecul, decăderea — «la chute», cum zice francezul. Crimele nu-i absolvă de parcurgerea acestui ciclu infernal de omenesc. Rămîne întotdeauna ca răscolății să aibă inspirația de a lovi în călău exact în clipa privilegiată cînd șansa îl părăsește, dezgustată și ea...

DECONNECTĂRI

Sînt la Sinaia, singur, pe o bancă, noaptea. Încerc să mă deconectez. Să fixez un bec. Să nu mă gîndesc la nimic. Nu pot. Trec la propozițiuni simple, odihnitoare: becul luminează o fereastră. Fereastră luminează becul. Armstrong avea 17 ani. Picasso — 36. Cînd Louis Armstrong avea 40 de ani — Picasso împlinea 59. Fereastră înconjoară pădurea. Pădurea înconjoară fereastră. Pădurea mă-nconjoară. Eu înconjur pădurea. Armstrong spunea duminică, de ziua lui, că nu va muri. Marți — a murit. Avea 71 de ani — Picasso, 90. Picasso are 90 de ani — Pablo Casals, 95. Pădurea luminează luna. Luna înconjoară becul. 95, 94, 93, 92, 91. Eu înconjur luna. Cineva, din casa aceea, stinge becul.

Radu COSAȘU

În cercurile politice austriece este viu comentată anunțarea de către BRUNO KREISKY — președintele Partidului socialist și primul ministru al Austriei — a hotărîrii cu privire la organizarea de alegeri anticipate. Se apreciază că prin acest scrutin, ce va avea loc în octombrie a.c., Partidul socialist, care formează în prezent un guvern minoritar, va putea obține majoritatea parlamentară. În timp ce conducerea Partidului liberal — a treia formațiune politică din parlamentul austriac — s-a declarat în sprijinul alegerilor anticipate, liderii populiști, după cum informează ziarul Die Presse, «au reacționat violent la decizia socialistilor».

Un nou nume vine să se adauge șirului de artiști occidentali angajați în lupta pentru încetarea intervenției americane în Indochina: actrița MIA FARROW. Împreună cu Vanessa Redgrave, ea a participat recent la o demonstrație de protest împotriva războiului din Vietnam, organizată pe străzile Londrei de 100 aviatori americani care au depus apoi la ambasada americană o scrisoare adresată președintelui Nixon.

Procurorul din New Orleans (S.U.A.) JIM GARRISON — cel care s-a făcut celebru în anii trecuți încercînd să demonstreze că asasinarea președintelui John Kennedy s-a datorat unui complot al cărui fire erau trase de la New Orleans — a fost arestat, împreună cu doi polițiști și alte două persoane din New Orleans, sub acuzația de luare de mită, protejarea jocurilor de noroc ilicite și obstrucție în acțiunea justiției. În unele cercuri de presă și politice americane se pune întrebarea dacă această arestare nu constituie «lovitura de grație» la capătul unei

campanii menite să-l discrediteze pe cel ce a afirmat că vrea să facă lumină în cazul crimei de la Dallas.

După 63 zile de negocieri, criza guvernamentală din Olanda — declanșată de rezultatele alegerilor din 28 aprilie pentru cea de-a doua Cameră a Statelor Generale — a luat sfîrșit prin constituirea celei de-a 13-a echipe ministeriale de coaliție post-belică. Noul guvern, alcătuit din cinci partide de dreapta-centru și condus de BAREND BIESHEUVEL, reprezentant al «partidului antirevoluționar», va prezenta programul său parlamentului la 3 august.

«La Divina. Cea mai controversată, strălucitoare și tulburătoare figură a Operei timpului nostru» — cum o definește cronicarul ziarului «International Herald Tribune» pe cîntăreața MARIA CALLAS — a anunțat de curînd că, la solicitarea lui «Julliard School of Music» din New York, va prelua în această toamnă îndrumarea a două serii de clase — alegînd din 350 cîntăreți, 26. «Nu este vorba de lecții propriu-zise — a precizat ea. Mi-ar plăcea să încerc să transmit o parte din experiența mea altora. Opera este în criză. Am constatat aceasta după 1954. Nu doresc s-o las să moară».

Arestat în baza legii cu privire la «reprimarea comunistului», sub acuzația de a fi sprijinit, în timp ce se afla la Londra, activitatea Frontului de eliberare din Mozambic și de a fi «patronat o revoluție violentă» în Republica Sudafricană, pastorul anglican din Johannesburg GONVILLE FRENCH-BEYTAGH, a fost pus în libertate pe cauziune. El va compărea la 2 august în fața Curții supreme din Pretoria și, în caz că se va recunoaște vinovat, este pasibil de pedeapsă cu moartea.

de Ioan GRIGORESCU

PÎINEA ISTORIEI

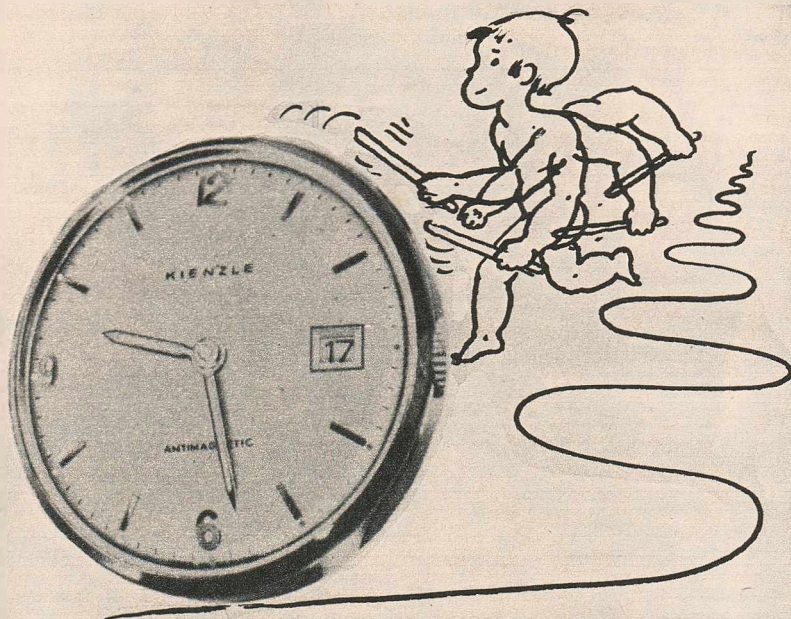
Istoria Franței și-a făcut piine din piatra cu care este pardosită curtea palatului de la Versailles, căci aici calci parcă pe jimble dospite din cocă de granit. Încerci o irezistibilă dorință de a-ți scoate încălțărilor și a simți sub talpa goală dalele reci ca de catedrală. Istoria și-a făcut pretutindeni și dintotdeauna litera din piatră, dar parcă nicăieri ca aici n-ai sentimentul că flacăra ei a dogorit secole de-a rândul un cuptor de piine. Custozii muzeului din marele palat, din marele și micul Trianon, îți pot spune de unde a fost adusă fiecare piesă expusă privirilor, dar nimeni nu întreabă și nimeni nu mai știe de unde a fost scoasă această piatră în al cărei vinețiu șlefuit de timp au răsunat pașii celei mai strălucite perioade din istoria Franței.

Palatul în sine este planturos, greoi, de opulență jenantă, dar curtea lui și marele parc cu celebrele-i fntini produc asupra vizitatorului o impresie covârșitoare. Apărut din neant, acest palat crescut din voința unui faraon modern a rămas, înainte de orice, ca un cavou al Franței monarhice. Remarca îi aparține lui Thierry Maulnier: «Faraonii, faisonatori de munți, știau că-și fac din piramide sanctuarele propriei morți sau lăcașurile unei alte vieți mai adevărate în ochii lor decît însăși viața, încredințându-și opera imobilității pietrei și pulsației lente a secolelor. Construind Versaillesul, Ludovic al XIV-lea nu bănuia că ridică mormîntul măreției și gloriei unei monarhii pe care istoria, după numai o sută de ani, avea s-o înghită ca în străvechile legende, pierzîndu-l în oceanul orașelor prîhane!». Făt al orgoliului, Versaillesul n-a fost conceput spre a servi unei supraviețuirii funerare ci pentru suprema afirmare a «Regelui Soare». El însuși, călăreț de bronz într-o postură marțială, strivește sub făptura-i corpolentă spina unuia cal cabrat maiestuos pe un postament la poarta curții. O alee de dimensiunile unui fluviu de piatră urcă spre Regele Soare care indică cu brațul, într-un gest patetic, un drum ce duce nicăieri...

Pentru cei ce vin aici de pe toate continentele lumii, Versaillesul este un popas obligator într-un itinerar turistic, ceea ce face ca acest oraș de la porțile Parisului să fie, după Turnul Eiffel și Luuvru, punctul cel mai vizitat al Franței. Pentru cei ce caută aici răspunsuri la întrebările despre tumultuoasa și contradictoria istorie a unei țări, el este o demonstrație de prestigiu în marea artă a restaurării și o impresiionantă mărturie despre modul cum un popor știe să-și reconstituie trecutul spre a-l lăsa oglindă viitorului. Splendid decor de teatru pentru o piesă a măreției și a decadentei, palatul își trage identitatea din modul cum își întoarce fața către Paris. Oglinzi de ape în trepte, copaci multi-secolari, o armată de statui baroce, el nu formează în ansamblul său decît pompa arhitecturală a unui tron regal de la înălțimea căruia monarhul să-și aibă întinsă la picioare întreaga țară. Orgoliul, cînd s-a îngemănat cu puterea, a născut frumuseți monstruoase, și aici exclamația de uimire și încîntare nu este smulsă de expresia sublimului, ci de chipul obtuz al forței și al gloriei trecătoare.

Oricît de paradoxal ar părea, dar palatul de la Versailles nu mi-a plăcut. Prea multă sete de putere, prea multă opulență afișată, prea multă deșertăciune. Monarhii nu s-au putut niciodată debarasa de prostul-gust al fastului regizat spre a le atesta singele albastru și, în ciuda talentelor cu care și-au împodobit coroanele pentru a le da și mai multă strălucire, curțile lor au emanat întotdeauna un iz funerar. Dacă dincolo de palat n-ar exista o urbe de o sută de mii de suflete, tot ceea ce ne-au lăsat Ludovicii Franței n-ar fi decît un oraș-amintire, un oraș-muzeu, adică un cimitir. În celebra galerie a oglinzilor, cristalul a început să se întunece și «regii» care au trecut pe-aici cu bilet de intrare și-au zgîriat numele în luciul lor cu vîrfurile bricegelor; lustrele și candelabrele din tavane se ofilesc de prea puțină lumină, naiadele de bronz și heruvimii dolofani de pe marginea bazinelor aparțin prin trăsăturile lor unei prea îndopate obezități de curte. Mitologia de piatră și cupru înverzît din geometria vegetală a parcului e trasă după moda vremii, în forme pline, planturoase, trupurile au mai multă lascivitate grasă decît vigoare, spre a nu indispune ochiul curtenilor prea bine hrăniți. Pină și luciul de pe pinza tablourilor e gras, ca ceara de pe parchete sau sîlînul de pe piatră. Rolf Lemoine se plîngea în «Le Figaro Littéraire» că «versaillezii» suferă de o lipsă de respect față de trecutul lor istoric, ceea ce poate fi dezmințit Intrucitva prin extraordinarul efort depus de municipalitate pentru renovarea și completarea complexului muzeistic al cărui inventar mobil, devalizat și împrăștiat în timpul revoluției de la 1789, continuă să fie căutat cu minuțiozitate prin toate cotloanele anticarilor. De la Ludovic al XIV-lea n-a mai rămas decît un sumptuos birou și o pendulă restituită muzeului de către Valery Giscard d'Estaing. De s-ar găsi și patul Doamnei de Pompadour (dar cine știe ce miliardară americană își odihnește oasele în el) sau măcar toaleta Mariei-Antoaneta! Imensa majoritate a mobilelor sînt din timpul lui Napoleon al III-lea și doar cîteva piese rare amintesc de trecerea lui Bonaparte pe-aici. Cît despre tenebrosul Thiers, stăpînul de tristă memorie al Versaillesului din 1871 care a luat cu asalt Parisul spre a-l scălda Comuna în sînge, muzeul nu amintește nimic, ca și cînd palatul n-ar fi fost niciodată reședința forțelor negre ale reacțiunii.

Senzațional la Versailles mi s-a părut... Versaillesul. Nu, nu palatul lui Ludovic, ci orașul întinerit, perfect încadrat în rigorile fastuoasei urbanistici de altădată. Străzi largi, bulevarde somptuoase, pe care blocurile moderne se înalță pregătite să înfrunte timpul, adăpostind o lume care nu mai are nimic comun cu protipendada de altădată. Cîndva snob, concesionat pensionarilor cu stare, Versaillesul de astăzi a devenit unul dintre cele mai frumoase orașe ale bazinului parizian. Și numai această prezentă căre duminica umple parcul regal cu copii va salva palatul mort de izul funerar adus de regii trecători și de secolele trecătoare. Căci ea e piinea proaspătă a istoriei, a unei noi istorii.

DIN LUNGA TIMPULUI CĂRARE...

1	S	A	P	T	A	M	T	N	A	L	A	
2	A	M			M	I	L	E	N	A	R	
3					A	N		L	U	N	I	
4					N		V	I	A	T	A	
5						A	E	L			T	
6							A	N		A	N	
7	A				S	E	C	U	N	D	A	
8	A	C						N	O	E		
9	R	U	G					D	P	S	T	
10	A	M	I	A	Z			C	A	T	E	L
11	T	A		D					Z	I	A	R

ORIZONTAL: 1) O dată la șapte zile (fem.). 2) Mari perioade de timp — De mii de ani. 3) Trecut în revistă pe la început de veac — Fiice ale anului. 4) Există și unul militar... de zi — Pină-n cel din urmă ceas. 5) Mai mic ca un leu, dar nu e ban — Primele vocale. 6) Amintiri din copilărie (sing.) — Vine și pleacă la miezul nopții. 7) Apare! — Grăunte de timp. 8) Limbă de ceas — Anul trecut (abr. uz.) — Rămas de cînd cu potopul. 9) Pedepsă în evul mediu — Poet-cîntăreț din Grecia antică — Îți atrage atenția (interj.). 10) Cumpăna zilei — Pui de cîine și de usturoi... 11) Se produce cu întîrziere — «Vremea nouă» la Vaslui.

VERTICAL: 1) Sute și sute de ani — Lucrare agricolă de primăvară și toamnă. 2) La mari intervale de timp (fem. pl.) — În această clipă. 3) Un ceas... lung — Garanție. 4) Numeral nehotărît — Da, dar invers! 5) Autor al uleiului pe lemn «Al doilea atelier al artistului în anii de studii» — Ziua în curs. 6) Mai mult de o jumătate de minut! — Se descurcă rapid (fem. pl.). 7) 2, 3 zile! — Vreme, nu glumă — De ce!? 8) Diminutiv feminin — Naș — De la început pînă la sfîrșit! 9) La un an o dată — De la o zi la alta. 10) La ceasul bunicului — Ceas de ceas. 11) Fiica regelui Minos — Interjecția deșteptătorului.

Toma MICHINICI

Dezlegarea jocului «PEISAJ MARIN» apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) PLAJA — SCOICI. 2) LIMANE — ALGA. 3) ATADEMARE — LC. 4) NOR — MIL — UNDA. 5) CREPON — A — VAL. 6) TA — ENESCU — RA. 7) OLT — ASTERIE. 8) N — RT — CU — AN — M. 9) PORTURI — TOI. 10) TOMIS — ICAR — D. 11) ALBA — DORIENI. 12) PŌETI — NEAGRA.

carte

● Cele câteva culegeri de poezie militantă, patriotică și cetățenească, precum **Glasiurile Patriei**, **Trepte** (Editura Minerva), **Tara poezilor** (Editura Albatros) și altele, deși apărute de citiva vreme, nu au ajuns, până acum, în afară de unele excepții, în atenția criticilor noștri pentru a-și spune opinia asupra modului cum ele au fost alcătuite și, ceea ce ar fi fost mai necesar, să dezbata și să arate importanța și eficiența acestui gen de poezie care a prilejuit nașterea atitor lucrări lirice de mare răsunet.

● Romanul lui Eugen Barbu **Facerea lumii** e repățit de Editura Eminescu în colecția «Romane de ieri și de azi».

● În colecția Biblioteca pentru toți a apărut în vâpăia lunii, povestiri, de Fănuș Neagu. Cartea conține ciclurile: Cantonul părăsit, Vară buimacă, Căii albi din orașul București. Prefață de Nicolae Bălotă. Notă biografică de Corneliu Popescu (Editura Minerva).

● Semnalăm apariția unei culegeri din poezia lui Nicolae Labiș scoasă de Editura militară: **Vîrsta de bronz**.

● George Sbârcea: **Orașele muzicii**. Făcînd mai înțeli obiectul unor instructive și plăcute emisiuni de televiziune, «orașele muzicii» văd acum lumina tiparului la Editura muzicală. Fără mari modificări, decît cele necesitate de textul scris, biografiile muzicale ale orașelor evocate aduc cititorilor într-o formă accesibilă o documentație bogată asupra unor valori muzicale de mare artă compozitională și interpretativă. În paginile cărții sînt relevate și însemnatele prezențe românești în viața muzicală internațională.

● Nicolae Turtureanu: **Punctul de sprijin**. Debutant, autorul merită a fi încurajat pentru simțămîntele nobile ce-i animă unele poeme. Poetul vibrează sincer la evocarea trecutului patriei («Întîi, e necesar să-nveți/ ce doină curge prin pereți»), fiind pentru el «lege» dragostea fierbinte pentru pămîntul și oamenii țării. De asemenea, de remarcat simțul pentru natură; tonic, de asemenea, e exprimată încrederea în om. Credem că timpul îi va aduce o mai mare siguranță în exprimare și o claritate mai pregnantă a mesajului (Editura Junimea).

● Celebrele romane **Douăsprezece scaune** și **Vițelul de aur** de scriitorii sovietici Ilf și Petrov au apărut în două volume în colecția «Romanul de azi» a Editurii Univers. Traducere de Tudor Mușatescu.

● Tot în aceeași editură a apărut romanul **Fecunditate** de Emile Zola. Traducere de Ionel Marinescu. Prefață de Theodosia Ioachimescu.

cinema

● **Săptămîna nebulilor**. Isprăvile vitejești ale «Haiducilor» într-o nouă serie (vom reveni pe larg în cronică dedicată acestui film). Scenariul — Eugen Barbu, Mihai Oprea, Dinu Cocea. Regia — Dinu Cocea. Interpreți — Florin Piersic, Marga Barbu, Toma Caragiu, Colea Răutu, Constantin Codrescu, Carmen-Maria Strujă, Florin Scărlătescu, Jean Constantin, Aimée Iacobescu, Nucu Păunescu, Nicolae Gărdescu, Constantin Guriță, Illeana Buhoci-Gurgulescu, Tamara Vasilache. Imaginea — George Voicu.

● **S-a întimplat în recunoaștere**. Un film emoționant închinat eroismului fără vîrstă, puterii de sacrificiu — în numele înaltelor idealuri patriotice — a unui adolescent. Regia — L. Mirski (studioul M. Gorki). Interpreți — Vitiia Jukov, Valeri Malîșev, Vladimir Grammatikov, Viktor Filippov, Natalia Ve-

Innokenti Smoktunovski

liciko, Serghei Pojarski, V. Zadubrovski.

● **Cele patru nunți ale lui Marisol**. Comedie mediocră, cu intenții de satiră la adresa unui mecanism publicitar care dezonoarează cinematografia occidentală. Regia — Luis Lucia (Spania). Interpreți — Marisol, Jean Claude Pascal, Isabel Garcés, Daniel Martin, Alex Darna, Eric Chapman, Pedro Porcel.

● Un program bogat de reluări ale unor filme românești din ultimii ani se impune atenției noastre: «Pădurea spinzuraților», «Mihai Vițeazul», «Un suris în plină vară», «Darlécée», «O scrisoare pierdută», «Baltagul».

● Salutăm încă o dată, cu căldură, prezența pe ecranele noastre a filmului **Ceaikovski**, pentru pasiunea cu care susține permanența adevăratelor valori ale artei, pentru creația magistrală a lui Innokenti Smoktunovski.

plastică

● În pictura lui **V. Melica** afinitățile cu tradiția instaurată de maestrul artei românești sînt evidente: aceeași plăcere de a descoperi frumusețile peisajului în ceea ce are el mai autohton, aceeași saturație a pastei și elaborare a spațiului. O cromatică temperată, fără excese de sonoritate, cu griuri reînsoțite de alburii, amintește uneori de D. Ghiță. Receptiv la farmecul naturii, evocînd-o cu talent, Melica realizează, mai ales în peisajele născuțene, tablouri de reală frumusețe plastică (Galeriile Simeza, bd. Magheru 20).

● **Alexandru Cumpăță** expune la galeria «Orizont» desene și pictură. Fluxul liniilor, apoi montajul compozit sînt cele două modalități de realizare a imaginilor, atestînd o certă vocație de desenator. Fără să fie o cercetare asupra motivului, pictura sa e o rememorare a realului, o analiză a dinamicii formelor, o orchestrație a culorilor, care prin multitudinea de planuri, de dispunere a lor conform unei geometrii personale, amintește, poate, de ordinea mai rațională a spațiului. O tehnică adecvată pentru descrierea unor peisaje, în care, poezia tăcută a volumelor, pictorul a știut să o reveleze în multe din lucrările sale («Orașul», «Strada», «Suceava veche» etc.).

● **Răduș Jugăruș** — grafică Mare parte din lucrări sînt rememorări plastice ale inundațiilor din '70. Exploziile în spațiu ale culorilor sugerează dezlănțuirea naturii, dramatismul atmosferei. Remarcabile prin expresivitatea lor sînt și ipostazele faciale, așa cum sînt exprimate în suita de măști («Amfora»).

● Cu prilejul împlinirii a 90 de ani, pe care Pablo Picasso îi va sărbători în octombrie, municipalitatea pariziană a hotărît să-l numească cetățean de onoare al orașului Paris. Omagiu pe care l-au

primit pînă acum doar Wilson, președintele S.U.A. (între 1912 și 1920), fostul premier britanic Churchill, generalul Vannier, fost ambasador al Canadei în Franța, și consulul suedez Raul Nording, care a contribuit la salvarea Parisului de la distrugerea care-i fusese hărăzită de Hitler.

disc

● «Concert nr. 23 pentru pian și orchestră în La major, KV 488» și «Divertisment în Re major, KV 251» (fragmente) — capodopere de Wolfgang Amadeus Mozart — izbutesc să acorde discului pe care se află imprimate o valoare oarecum deosebită. Mai înțeli pentru că a fost realizat cu concursul a două personalități de reputație internațională — dirijorul Carlo Zecchi și pianistul Fausto Zadra — mozartieni pătimași — iar în al doilea rînd fiindcă s-a obținut o înregistrare excepțională din punct de vedere tehnic. Remarcabilă prezentarea făcută de muzicologul Alfred Hoffman (ECC-0525).

● Formație instrumentală regională, dar de prestigiu național, Orchestra populară din Caransebeș, aflată sub îndrumarea dirijorului Nicolae Petrescu, ne prilejuieste cu fiecare nouă înregistrare surprize din cele mai consistente. Specificitatea repertoriului, selectat cu profesională pricepere, provoacă ascultătorilor plăcerea deosebită de a descoperi valori noi într-o muzică străveche. «Jocuri de pe Valea Almașului» («Briuri», «Hora perină» și «Hora veche»), «Șirbe», «Jocuri de doi» ne înfățișează vigoarea și dinamismul unor oameni ce îndrăgesc dansul din timpuri predionisice (EPC-10 178).

● Nelu Bălășoiu cîntă firesc și tulburător. Firesc pentru că așa îi este dat de către maica natură, și tulburător pentru că are harul de-a face să palpate mai iute ceea ce se cheamă cord. Acompaniat de orchestra «Constantin Busuioac», ne demonstrează cele de mai sus în «Nu mai bate, Doamne, omul» și «Am să mor de foc și dor» (EPC-10 168).

teatru

● **Festivalul «Slănic Moldova»**, bună inițiativă locală, aflat acum la cea de-a patra ediție, avînd deci o anume experiență și chiar tradiție, reunind la Slănic, în plin sezon estival, creatorii populari și artiștii amatori din toate județele Moldovei. Șapte zile (între 18 și 25 iulie) de artă folclorică și dezbateri pe tema «Folclorul, literatura și artele în perspectivă contemporană».

● **Domnișoara de Belle-Isle** de Al. Dumas-tatăl (Teatrul «Bulandra» — Parcul Herăstrău): divertisment estival în malacov și peruci de epocă, pleoarioare pentru o anume puritate a sentimentelor, romantismul galant și prăfuit — toată recuzita Dumas transpusă într-un spectacol bine intenționat regional (Septimiu Sever), dar realizat actoricește sub aceste intenții. Decorurile — grațioase și foarte «în stil» — semnate de Liviu Ciulei.

● **Interesul general** de Aurel Baranga. Teatrul de stat din Oradea se grăbește să ne anunțe premiera (pe țară, după cite știm pînă la ora actuală) a noii piese a lui Baranga, în regia Mariettei Sadova și scenografia Tatianei Manolescu-Uleu.

● **Tara Ieneșilor** de Zbignjeva Popravkog, spectacol plin de poezie și vervă satirică, jucat cu actori și măști, în cadrul turneului în țara noastră al Teatrului mic din Belgrad. Regia — Jan Postisil.

● **Ciclopul** de Euripide (Teatrul de Nord din Satu Mare, secția română): spectacol clasic de rigoare și anvergură a fanteziei regizorale

(Mihai Raicu), slujit cu credință de buna echipă actoricească a teatrului.

muzică

Margareta Pislaru

Aurelian Andreescu

● După cum am mai anunțat, între 19 și 25 iulie se desfășoară la Mamaia **Concursul de creație și interpretare de muzică ușoară românească**. Revenim azi cu informația că în afară de cei 17 tineri debutanți, pe estrada concursului vor apărea cunoscuți interpreți de muzică ușoară. Iată-i (în ordine alfabetică): **Aurelian Andreescu, Florin Bogardo, Sergiu Ciuiu, Ion Dichiseanu, George Enache, Jean Păunescu, Gică Petrescu, Ana Petria, Margareta Pislaru, Doina Spătaru, Marina Voica**.

televiziune

OPINII, DEZBATERI, REPORTAJ. Începerea, la Șantierul naval-Galați, a proiectării navei românești de 60 000 de tone nu-l putea lăsa indiferent pe telereporter. Să vedem ce are de spus în acest sens Al. Stark (duminică). La «Stop-cadru» — din nou teme de acută actualitate (luni). Blocnotesul lui Eugen Mandric (marți). Să vizionăm reportajul lui Horia Vasiloni «Lumini de poziție», despre activitatea plină de neprevăzut a topometrilor hidroenergeticieni (marți). Investigațiile Mariei Preduț în «Bucureștii necunoscut» continuă, stîrnind interes (marți). Emisiunea pe probleme de economie «Confruntări» reia tema perfecționării sistemului de aprovizionare tehnico-materială (miercuri).

PENTRU TINERET. Probleme de larg interes privind orientarea școlară și profesională abordează emisiunea «Steaua polară» (marți). Emisiunea-ciclu «Universitaria» în mijlocul studenților aflați la lucrări agricole (marți). Și «Bună-seara fete, bună-seara băieți!» încearcă să se apropie mai mult de adevăratele probleme ale tineretului. Cităm din sumar: «Tineretul și cultura politică», reportajul «Vacanță în salopetă», ancheta «Căzut la examenul de admitere» ș.a. Nu lipsesc însă nici secvențele de divertisment (sîmbătă).

MUZICĂ. Concert Beethoven — Uvertura «Egmont» și primele 2 părți ale Simfoniei a IX-a. Interpretează Capela din Dresda, dirijor Kurt Mazur (duminică). Marele violoncelist și cetățean Pablo Casals se destăinuie lui Isaac Stern. O peliculă pe care v-o recomandăm (luni).

FILM. O nouate: film în fiecare zi. Revedem pe Claudia Cardinale în «Fata lui Bube» (duminică). După «Mizerabili», de Victor Hugo — «Roșu și negru» de Stendhal, cu Gerard Philipe (luni). Un nou film serial, «Atragem focul asupra noastră», producție a studiourilor sovietice, cu Izolda Izvițkaia (marți). În cadrul unei seri închinată televiziunii poloneze — filmul «Cei 5 din strada Barska» și documentarul «Wroclaw» (miercuri). «O zi ca lei» — un film italian cu Renato Salvatori (joi). O operă de seamă a cinematografului românesc: «Pădurea spinzuraților» de Liviu Ciulei (vineri). Televizionament: mult-așteptatul serial românesc debutează cu «Urmărirea» de Eugen Barbu și N. Mihail, pagini eroice din lupta uteciștilor, conduși de partid, împotriva fascismului. Primul episod: «Cursa de șoareci» (sîmbătă).

LITERATURĂ-TEATRU. Festival «Vasile Alecsandri» (marți). Și tot marți — o emisiune de versuri închinată patriei. Cronică literară propune o discuție despre teatrul angajat, pe marginea recent apărutelor volume de teatru, de Aurel Baranga (marți). O anchetă-dezbateri pe marginea unor turnee teatrale lipsite de valoare (joi).

DIVERTISMENT. Selecțiuni din Concursul național de creație și interpretare de muzică ușoară românească — Mamaia 1971 (vineri și sîmbătă). Un program intitulat «Vetre folclorice», retransmis prin televiziune (duminică). Vechi și cunoscută piese de muzică ușoară românească (marți). Cîntă Dorina Drăghici (joi).

SPORT. Înregistrări de la Concursul internațional de gimnastică artistică (Sofia) și Campionatele mondiale de slalom nautic (Merano-Italia) (duminică).

Vasilica Tastaman

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la concursul Pronosport nr. 29 — etapa din 18 iulie 1971

I. Minobrad-Rarăul	1
II. Victoria Roman-Cimentul Bicaz	1
III. C.F.R. Pașcani-Ceahlăul	1, x
IV. Textila Buh.-Minerul Comănești	1
V. Progresul Br.-U.T. Brăila	1
VI. F.C. Galați-Dacia Galați	1
VII. Șoimii Buzău-Metalul Buzău	1, x, 2
VIII. Automobilul Foc.-Olimpia Rm.-Sărat	1, x
IX. Cimentul Med.-Electrică C-ța	1
X. Portul-I.M.U.M.	1, x
XI. Dunărea-T.M.B. București	1
XII. Metalul Buc.-S.N. Oltenița	1
XIII. Caraiman-Poiana	1, x

FLACĂRA-ALBUM

HARDY KRUGER, unul dintre interpreții coproduției sovieto-italiene *Cortul roșu*, film închinat de cunoscutul regizor sovietic Mihai Kalatozov curajului și responsabilității umane (vezi cronică din pagina 14).